

246/1992 Sb.

## ZÁKON

### České národní rady

ze dne 15. dubna 1992

#### na ochranu zvířat proti týrání

Změna: [162/1993 Sb.](#)  
Změna: [193/1994 Sb.](#)  
Změna: [243/1997 Sb.](#)  
Změna: [30/1998 Sb.](#)  
Změna: [77/2004 Sb.](#)  
Změna: [77/2004 Sb.](#) (část)  
Změna: [413/2005 Sb.](#)  
Změna: [77/2006 Sb.](#)  
Změna: [312/2008 Sb.](#)  
Změna: [291/2009 Sb.](#)  
Změna: [291/2009 Sb.](#) (část)  
Změna: [291/2009 Sb.](#) (část)  
Změna: [308/2011 Sb.](#)  
Změna: [359/2012 Sb.](#)  
Změna: [359/2012 Sb.](#) (část)

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

Zvířata jsou stejně jako člověk živými tvory, schopnými na různém stupni pociťovat bolest a utrpení, a zasluhují si proto pozornost, péči a ochranu ze strany člověka.

## ČÁST PRVNÍ

### OBEČNÁ USTANOVENÍ

#### § 1

##### Účel zákona

(1) Účelem zákona je chránit zvířata, jež jsou živými tvory schopnými pociťovat bolest a utrpení, před týráním, poškozováním jejich zdraví a jejich usmrcením bez důvodu, pokud byly způsobeny, byť i z nedbalosti, člověkem.

(2) Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie<sup>1)</sup> a upravuje v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropské unie<sup>1a)</sup>

- a) požadavky a podmínky ochrany zvířat proti týrání,
- b) práva a povinnosti fyzických a právnických osob na úseku ochrany zvířat proti týrání, včetně požadavků na jejich kvalifikaci a odbornou způsobilost,
- c) soustavu, působnost a pravomoce orgánů vykonávajících státní správu na úseku ochrany zvířat proti týrání,
- d) opatření pro ochranu pokusných zvířat, která jsou používána pro vědecké nebo vzdělávací účely.

#### § 2

(1) Zakazuje se týrání zvířat.

(2) Zakazují se všechny formy propagace týrání zvířat.

#### § 3

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) zvířetem každý živý obratlovec, kromě člověka, nikoliv však plod nebo embryo,
- b) volně žijícím zvířetem zvíře, patřící k druhu, jehož populace se udržuje v přírodě samovolně, a to i v případě jeho chovu v zajetí,
- c) zvířetem v lidské péči zvíře, které je přímo závislé na bezprostřední péči člověka,
- d) hospodářským zvířetem zvíře chované pro produkci živočišných produktů, vlny, kůže nebo kožešin, popřípadě pro další hospodářské nebo podnikatelské účely, zejména skot, prasata, ovce, kozy, koně, osli a jejich kříženci, drůbež, králíci,

kožešinová zvířata, zvířata a jiná zvířata ve farmovém chovu a ryby, včetně zvířat produkovaných jako výsledek genetických modifikací nebo nových genetických kombinací,

e) zvířetem v zájmovém chovu zvíře, u kterého hospodářský efekt není hlavním účelem chovu, a to buď chované v prostorách k tomu určených nebo v domácnosti, jehož chov slouží především zájmové činnosti člověka, nebo zvíře sloužící člověku jako jeho společník,

f) handicapovaným zvířetem volně žijící zvíře, které je v důsledku zranění, nemoci nebo jiných okolností dočasně či trvale neschopno přežít ve volné přírodě,

g) druhem zvířete vyžadujícím zvláštní péči druh zvířete v zájmovém chovu, který vzhledem ke svým biologickým vlastnostem má zvláštní nároky na zacházení, umístění, krmení, napájení, případně ošetřování,

h) toulavým zvířetem zvíře v lidské péči, které není pod trvalou kontrolou nebo dohledem fyzické osoby nebo chovatele a které se pohybuje volně mimo své ustájení, výběhové prostory nebo mimo domácnost svého chovatele,

i) opuštěným zvířetem zvíře původně v lidské péči, které není pod přímou kontrolou nebo dohledem fyzické osoby nebo chovatele a ze zjištěných skutečností vyplývá, že ho jeho chovatel opustil s úmyslem se jej zbavit nebo ho vyhnal,

j) pokusným zvířetem živý obratlovec, s výjimkou člověka, včetně samostatně se živících larválních forem a plodů savců od poslední třetiny jejich běžného vývoje, který je nebo má být použit k pokusům; za pokusné zvíře se považuje také zvíře, které je v ranějším stadiu vývoje, než je stadium samostatně se živících larválních forem a plodů savců od poslední třetiny jejich běžného vývoje, pokud má být zvířeti umožněno žít nad rámec tohoto stadia vývoje a v důsledku prováděných pokusů je pravděpodobné, že po dosažení tohoto stadia vývoje je postihne bolest, utrpení, strach nebo trvalé poškození. Za pokusné zvíře se považují také živí hlavonožci,

k) chovatelem každá právnická nebo fyzická osoba, která drží nebo chová (dále jen "chová") zvíře nebo zvířata, trvale nebo dočasně, přemísťuje zvíře, nebo obchoduje se zvířaty, provozuje jatky, útulky, záchranné stanice, hotely a penziony pro zvířata nebo zoologické zahrady,<sup>1)</sup> provádí pokusy na zvířeti nebo zvířatech anebo pořádá jejich veřejná vystoupení,

l) utrpením stav zvířete způsobený jakýmkoliv podnětem nebo zákrokem, kterého se zvíře nemůže samo zbavit a který u zvířete způsobuje bolest, zranění, zdravotní poruchu anebo smrt,

m) nepřiměřenou bolestí bolest neodpovídající povaze potřebného zákroku,

n) usmrcením jakýmkoliv zákrokem nebo jednáním, které způsobí smrt zvířete,

o) porážkou usmrcení jatečného zvířete<sup>1c)</sup> za účelem využití jeho produktů,

p) utracením usmrcení zvířete, pokud možno bezbolestně, stanovenými veterinárními prostředky a vybavením, provedené veterinárním lékařem, nebo osobou pod jeho kontrolou, nebo provedené v rámci schváleného projektu pokusů osobou odborně způsobilou k navrhování pokusů nebo projektů pokusů anebo osobou odborně způsobilou k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat,

r) utýráním přivození smrti zvířete v důsledku bolestivého anebo jinou trýzeň zvířeti působícího jednání člověka, které zvíře přežije, ale které má za následek nutnost jeho utracení pro následky z utrpení, anebo usmrcení zvířete zakázanými metodami ([§ 5 odst. 5](#) a [§ 14 odst. 1](#)),

s) kupírováním uší kosmetický zákrok na obou stranách hlavy zvířete, v jehož důsledku dochází v podobném tvaru ke ztrátě ušního boltce, a tím ke změně vzhledu zvířete,

t) pokusem jakékoli invazivní či neinvazivní použití zvířete pro pokusné nebo jiné vědecké účely se známým nebo neznámým výsledkem nebo pro vzdělávací účely, které může zvířeti způsobit bolest, utrpení, strach nebo trvalé poškození nejméně o intenzitě odpovídající vpichu jehly podle běžné veterinární praxe. Pokusem se rozumí rovněž jakýkoli způsob jednání, který má nebo může vést k tomu, že se zvíře narodí nebo vylíhne nebo že vznikne a je zachována geneticky modifikovaná linie zvířete v takovém stavu; usmrcení zvířete pouze pro využití jeho orgánů nebo tkání se za pokus nepovažuje,

u) projektem pokusů pracovní program s definovaným vědeckým cílem, jehož součástí je jeden nebo více pokusů,

v) zařízením stavba, budova, komplexy budov nebo jiné prostory, v nichž je provozována činnost se zvířaty; může se jednat o zařízení, která nejsou úplně oplocena nebo zastřešena, jakož i o pohyblivá zařízení,

w) chovatelem pokusných zvířat fyzická nebo právnická osoba, která chová zvířata uvedená v [§ 17f odst. 1](#) pro následné použití k pokusům nebo proto, aby jejich tkáně nebo orgány byly použity pro vědecké účely, nebo která chová jiná zvířata především pro tyto účely, ať již v zájmu dosažení zisku či nikoli,

x) dodavatelem pokusných zvířat fyzická nebo právnická osoba jiná než chovatel pokusných zvířat, která dodává pokusná zvířata pro použití k pokusům nebo proto, aby jejich tkáně a orgány byly použity pro vědecké účely, ať již v zájmu dosažení zisku či nikoli,

y) uživatelem pokusných zvířat fyzická nebo právnická osoba, která používá pokusná zvířata k pokusům, ať již v zájmu dosažení zisku či nikoli,

z) přepravou přesun živých zvířat v dopravních prostředcích,<sup>1a)</sup> včetně jejich nakládky, vykládky nebo překládky,

aa) intenzivním chovem chov, při kterém jsou využívány chovatelské metody, při nichž jsou hospodářská zvířata chována v

takových počtech nebo hustotě, nebo za takových podmínek, nebo na takové úrovni produkce, že jejich zdraví a životní pohoda závisejí na častém dohledu člověka.

#### § 4

##### (1) Za týrání se považuje

- a) nutit zvíře k výkonům, které neodpovídají jeho fyzickému stavu a biologickým schopnostem a prokazatelně překračují jeho síly,
- b) podrobit zvíře výcviku nebo veřejnému vystoupení anebo obdobnému účelu, je-li toto pro zvíře spojeno s bolestí, utrpením, zraněním nebo jiným poškozením, jakož i vychovávat, cvičit nebo účelově používat zvíře k agresivnímu chování vůči člověku nebo jiným zvířatům,
- c) z jiných než zdravotních důvodů
  1. omezovat výživu zvířete včetně jeho napájení, nestanoví-li zvláštní předpis jinak,1f)
  2. podávat zvířeti potravu obsahující příměsi nebo předměty, které mu způsobují bolest, utrpení nebo jej jinak poškozují,
  3. omezovat bez nutnosti svobodu pohybu nutnou pro zvíře určitého druhu, pokud by omezování způsobilo utrpení zvířete,
- d) vydat slabé, nevléčitelně nemocné, vyčerpané nebo staré zvíře, pro které je další přežívání spojeno s trvalou bolestí nebo utrpením, k jinému účelu než neodkladnému a bezbolestnému usmrcení,
- e) podávat zvířeti dopingové látky a jiné látky poškozující organismus s cílem změnit jeho výkon nebo vzhled,
- f) cvičit nebo zkoušet zvíře na jiném živém zvířeti, s výjimkou výcviku loveckého dravce<sup>1e)</sup>, používat jiných živých zvířat jako lákadel nebo nástrah, aniž by to vyžadoval lov<sup>1d)</sup>, štvát zvířata proti sobě, aniž by to vyžadoval lov, výcvik nebo použití ovčáckého nebo pasteveckého psa, příprava zvířete k jeho vypuštění do volné přírody nebo k činnosti uvedené v [§ 14 odst. 8](#),
- g) provádět chirurgické zákroky za účelem změny vzhledu nebo jiných vlastností zvířete, a to i v případech, že by uvedené zákroky byly provedeny za použití prostředků pro celkové nebo místní znecitlivění, prostředků snižujících bolest nebo jiných metod, nejde-li o případy uvedené v [§ 7 odst. 3 a 4](#), zejména
  1. kupírovat uši, ničit hlasivky nebo používat jiných prostředků k omezení hlasitých projevů zvířat anebo z jiných než zdravotních důvodů amputovat drápy, zuby, jedové nebo pachové žlázy,
  2. z jiných než zdravotních důvodů řezat paroží nebo jeho části ve vývojové fázi živé tkáně,
  3. poškozovat kosti, svaly nebo nervy křídel ptáků starších 3 dnů tak, aby bylo zabráněno jejich létání,
- h) používat podnětů, předmětů nebo bolest vyvolávajících pomůcek tak, že působí klinicky zjevné poranění nebo následné dlouhodobé klinicky prokazatelné negativní změny v činnosti nervové soustavy nebo jiných orgánových systémů zvířat,
- i) podávat zvířeti bez souhlasu veterinárního lékaře<sup>1f)</sup> veterinární léčiva a přípravky<sup>2)</sup> s výjimkou těch, které jsou volně v prodeji, provádět krvavé zákroky, pokud nejsou prováděny osobou odborně způsobilou<sup>1f)</sup> nebo úprava kopyt a podkovářské úkony, pokud nejsou prováděny osobou, která splňuje odbornou způsobilost podle zvláštního právního předpisu;<sup>10)</sup> za tyto zákroky se nepovažují paznehtářské úkony,
- j) vyvolávat bezdůvodně nepřiměřené působení stresových vlivů biologické, fyzikální nebo chemické povahy,
- k) chovat zvířata v nevhodných podmínkách nebo tak, aby si sama nebo vzájemně způsobovala utrpení,
- l) zasahovat do průběhu porodu způsobem, který neodpovídá obtížnosti porodu, zvyšuje bolest anebo poškozují zdraví matky i mláďete,
- m) zacházet se zvířetem, přepravovat je nebo je pohánět způsobem, který vyvolává nepřiměřenou bolest, utrpení nebo poškození zdraví anebo vede k jeho neúměrnému fyzickému vyčerpání,
- n) používat k vázání nebo k jinému omezení pohybu zvířete prostředky, které zvířeti způsobují anebo lze předpokládat, že budou způsobovat, poranění, bolest nebo jiné poškození zdraví,
- o) usmrtit zvíře způsobem působícím nepřiměřenou bolest nebo utrpení,
- p) překrmovat nebo krmit zvíře násilným způsobem, nejde-li o zákrok nezbytný k záchraně jeho života nebo zachování jeho zdraví,
- r) používat živá zvířata ke krmení těch druhů zvířat, u nichž z biologických důvodů není takový způsob výživy nutný,
- s) opustit zvíře s výjimkou zvířete volně žijícího s úmyslem se ho zbavit nebo zvíře vyhnat,
- t) při manipulaci s živými rybami zbavovat ryby šupin nebo ploutví, vsouvat rybám prsty pod škele do žáber nebo jim vtlačovat prsty do očních anebo násilně vytlačovat jikry nebo mlíčí, pokud se nejedná o výzkum a umělý chov ryb a nejde-li o postup stanovený zákonem o rybářství a zákonem o ochraně přírody a krajiny 1g)
- u) označovat zvíře vymrazováním s výjimkou ryb, a označovat zvíře výzehem, s výjimkou koní, stanoví-li tak zvláštní právní předpis<sup>1h)</sup>,
- v) používat elektrický proud k omezení pohybu končetin nebo těla zvířete mimo použití elektrických ohradníků nebo přístrojů pro elektrické omračování a usmrcování zvířat anebo odchyt ryb podle zvláštního právního předpisu,1d)

w) jiné tímto zákonem zakázané jednání, v jehož důsledku dojde k utrpení zvířete.

(2) Ustanovení [odstavce 1](#) se nevztahují na zákroky nebo činnosti

a) spojené s naléhavou potřebou záchrany života zvířat nebo lidí v naléhavých situacích záchranných prací podle zvláštních právních předpisů,1j)

b) prováděné podle schváleného projektu pokusů.

(3) Ustanovení [odstavce 1 písm. b\)](#) se nevztahuje na výchovu, výcvik a použití zvířete k plnění úkolů, stanovených ozbrojeným silám, bezpečnostním sborům nebo obecní policii zvláštními právními předpisy<sup>1k)</sup>, jakož i na výchovu a výcvik psů prováděný chovatelskými sdruženími nebo organizacemi v rámci zájmové činnosti.

#### § 4a

Za propagaci týrání se považuje zejména

a) vystavování, jiné demonstrace nebo předvádění zvířete, na kterém byl proveden zákrok uvedený v [§ 4 odst. 1 písm. g\)](#), na veřejném vystoupení,

b) zveřejnění popisu, vyobrazení nebo audiovizuálního záznamu, které navádí k postupům, praktikám chovu nebo výcviku, odchytu nebo usmrcování, úpravám vzhledu zvířete a zásahům do jeho zdravotního stavu spojeným s týráním zvířete tak, jak je vymezeno tímto zákonem, pokud v doprovodné informaci není uvedeno, nebo to jinak nevyplývá, že se jedná o činnosti zakázané tímto zákonem.

#### § 5

(1) Nikdo nesmí bez důvodu usmrtit zvíře.

(2) Důvodem k usmrcení je:

a) využití produktů zvířete chovaného nebo drženého pro produkci potravin, vlny, kůže, kožešin nebo jiných produktů,

b) slabost, nevyčlelitelná nemoc, těžké poranění, genetická nebo vrozená vada, celkové vyčerpání nebo stáří zvířete, jsou-li pro další přežívání spojeny s trvalým utrpením,

c) bezprostřední ohrožení člověka zvířetem,

d) výkon práva myslivosti a rybářství podle zvláštních předpisů,2a)

e) nařízené mimořádné veterinární<sup>2b)</sup> nebo hygienické opatření<sup>2c)</sup> při ochraně před nákazami,2d)

f) ukončení pokusu na pokusném zvířeti, není-li v projektu pokusů stanoveno jinak,

g) regulování populace zvířat v lidské péči a volně žijících zvířat; tím nejsou dotčena ustanovení zvláštních právních předpisů,<sup>2a), 2e)</sup> regulováním populace zvířat se rozumí soubor soustavně prováděných preventivních opatření, která mají přispět k udržení populace v určité zdravotní a genetické kvalitě, zejména omezením nepřírodné nabídky potravních zdrojů a možností rozmnožování populace, a jejichž cílem je omezit rizika, která mohou vzniknout nárůstem populace v jejím teritoriu nebo rizika ohrožení populací volně žijících zvířat, a zabránit vzniku utrpení zvířat a nadměrných škod, zejména šíření nákaz nebo jiných nežádoucích vlivů,

h) deratizace<sup>2c)</sup> a opatření v boji proti škodlivým organismům,2f)

i) uložené zvláštní opatření v případě nemožnosti identifikovat zvíře podle zvláštních právních předpisů,2g)

j) depopulace<sup>11)</sup>.

(3) Utracení smí provádět pouze veterinární lékař nebo zletilá osoba, tato však pouze pod odborným dohledem veterinárního lékaře.

(4) Osoby provádějící usmrcení zvířete jsou povinny přesvědčit se, že zvíře je podle prokazatelných příznaků mrtvé; v rámci schváleného projektu pokusů smí utracení provádět také osoba odborně způsobilá k navrhování pokusů nebo projektů pokusů nebo osoba odborně způsobilá k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat.

(5) Nestanoví-li tento zákon jinak, zakazují se následující metody usmrcování zvířat:

a) utopení a jiné metody udušení včetně použití farmak typu myorelaxantů,

b) použití takových látek a přípravků<sup>2i)</sup>, jejichž dávkování neuvede zvíře do hlubokého celkového znecitlivění a bezpečně nezpůsobí následnou smrt,

c) ubití, ubodání nebo jiné metody, které zvířeti způsobí nepřiměřenou bolest nebo utrpení,

d) použití elektrického proudu, pokud nenastane okamžitá ztráta vědomí,

e) použití lepů a jiných podobných prostředků, které dlouhodobě omezují pohyb zvířete tak, že k usmrcení zvířete dochází v důsledku nedostatku potravy nebo tekutin anebo v důsledku jiných metabolických poruch.

(6) Zakazuje se výroba, dovoz a prodej čelistových a lepících pastí.

## ČÁST DRUHÁ

# OCHRANA ZVÍŘAT PŘI USMRCOVÁNÍ, POUŽITÍ ZNECITLIVĚNÍ A OCHRANA ZVÍŘAT PŘI VEŘEJNÝCH VYSTOUPENÍCH

§ 5a

### Odborná způsobilost na úseku ochrany zvířat při porážení

(1) Provozovatel podniku<sup>12)</sup> je povinen zajistit, aby činnosti podle čl. 7 odst. 2 písm. c) až g) přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování<sup>13)</sup> na jatkách prováděly pouze osoby, které získaly

a) střední vzdělání s výučním listem v oboru řezník,

b) střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru technologie potravin,

c) střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru veterinářství nebo vyšší odborné vzdělání v oboru veterinářství, nebo

d) vysokoškolské vzdělání na vysoké škole, která uskutečňuje studijní programy v oblasti veterinárního lékařství a hygieny nebo v oblasti zemědělství se zaměřením na veterinární oblast.

Tyto osoby mohou kromě činností podle čl. 7 odst. 2 písm. c) až g) přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování<sup>13)</sup> u všech kategorií zvířat provádět také úkony související s porážením zvířat.

(2) Na osoby uvedené v [odstavci 1](#) se nevztahuje povinnost získat osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování<sup>13)</sup>.

(3) V průběhu výuky k získání odborné kvalifikace podle [odstavce 1](#) mohou osoby, které se k získání této kvalifikace připravují, provádět porážení zvířat pouze na jatkách a pod odborným dohledem osoby odborně způsobilé podle [odstavce 1 písm. b\), c\)](#) nebo [d\)](#), která dbá na to, aby bylo zamezeno týrání zvířat, a zajistí, aby při nesprávném způsobu omráčení zvířete byla neprodleně zjednána náprava.

(4) Kvalifikace získané pro jiné účely, pokud byly získány za podmínek odpovídajících podmínkám stanoveným v přímo použitelném předpise Evropské unie upravujícím ochranu zvířat při usmrcování<sup>14)</sup>, jsou považovány za rovnocenné kvalifikacím uvedeným v [odstavci 1](#). Kvalifikace uvedené ve větě první a kvalifikace uvedené v [odstavci 1](#) jsou považovány za rovnocenné osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat<sup>14)</sup>. Ministerstvo zemědělství (dále jen „ministerstvo“) zveřejňuje a aktualizuje také způsobem umožňujícím dálkový přístup seznam kvalifikací získaných pro jiné účely považovaných za rovnocenné osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat<sup>14)</sup>.

(5) Ministerstvo vydává dočasná osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat za podmínek stanovených v přímo použitelném předpise Evropské unie upravujícím ochranu zvířat při usmrcování<sup>15)</sup>.

(6) Provozovatel podniku<sup>12)</sup> je povinen vést záznamy

a) o odborné způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat a uvádět v nich

1. jméno, popřípadě jména, příjmení a datum a místo narození (dále jen „osobní údaje“) osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat,

2. datum vydání a evidenční číslo osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat,

3. kategorie zvířat, typ zařízení a činnosti, na které se osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat vztahuje,

b) o odborné způsobilosti osob uvedených v [odstavci 1](#) a uvádět v nich osobní údaje osob provádějící porážení zvířat. Záznamy podle písmen a) a b) lze vést také elektronickou formou.

Provozovatel podniku<sup>12)</sup> je povinen ještě 3 roky po ukončení činnosti těchto osob záznamy podle písmen a) a b) uchovávat a na vyžádání je předložit příslušnému orgánu ochrany zvířat. Součástí záznamů podle písmene b) musí být kopie dokladu o vzdělání uvedeném v [odstavci 1](#).

(7) Obsah a rozsah kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat, požadavky na nejvyšší dosažené vzdělání a praxi lektorů od ukončení nejvyššího dosaženého vzdělání, vzor osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat, způsob doložení odpovídající odborné praxe a co se za ni považuje, a vzor dočasného osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat podle [odstavce 5](#) stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

§ 5b

### Porážení nebo utrácení nemocných, vyčerpaných nebo zraněných zvířat

(1) Pokud je přežívání nemocného, vyčerpaného nebo zraněného zvířete spojeno s jeho nepřiměřeným utrpením, provede se jeho porážka nebo utracení na místě, kde k nemoci, vyčerpání nebo zranění zvířete došlo, a to za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem.<sup>2)</sup>

(2) Pokud chovatel hodlá přepravovat nemocné, vyčerpané nebo zraněné zvíře k porážce na jatkách, a není-li to v rozporu se zvláštním právním předpisem,<sup>2)</sup> je povinen si vyžádat vyšetření a zhodnocení jeho stavu veterinárním lékařem, který způsobilost zvířete pro přepravu posoudí a v případě souhlasu uvede tuto skutečnost v dokumentaci vydané podle zvláštního právního předpisu.<sup>2)</sup> Chovatel je povinen se před započítím přepravy uvedeného zvířete přesvědčit, že zvíře bude na jatkách přijato, a teprve potom může přepravu zahájit; při tom provede opatření, aby zvíře bylo přepravováno šetrně, nejkratší cestou a na nejbližší jatky. Délka cesty nesmí překročit 100 km. Chovatel nesmí přepravovat zvířata, jejichž přepravu zakazují přímo použitelné předpisy Evropské unie upravující ochranu zvířat během přepravy a úřední kontroly produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě<sup>1c), 2k)</sup>.

(3) Provozovatel podniku<sup>12)</sup> je povinen zajistit, aby zvířata, u nichž došlo během přepravy do zařízení nebo přehánění v zařízení ke strádání nebo bolestivým stavům, byla ihned porážena, utracena nebo jiným způsobem usmrcena; obdobně to platí pro usmrcení neodstavených mláďat. Pokud to není možné, musí být tato zvířata umístěna odděleně a porážena, utracena nebo usmrcena v co nejkratší době, nejpozději však do dvou hodin od dokončení jejich přepravy nebo přehánění. Zvířata, která nejsou schopna pohybu, nesmí být dále přepravována nebo v uvedeném zařízení na místo porážení, utracení nebo usmrcení vlečena. Taková zvířata musí být usmrcena tam, kde leží, nebo pokud je to možné a nevyvolá to zbytečné utrpení, mohou být v zařízení převezena na vozíku nebo pohyblivé plošině na místo porážení, utracení nebo jiného způsobu usmrcení.

#### § 5c

##### Usmrcování kožešinových zvířat a hlodavců

(1) Chovatel, který jako podnikatel chová kožešinová zvířata, je povinen písemně 7 dnů přede dnem, kdy mají být tato zvířata usmrcena, oznámit tuto skutečnost krajské veterinární správě Státní veterinární správy nebo Městské veterinární správě v Praze Státní veterinární správy (dále jen „krajská veterinární správa“).

(2) Za rovnocenné osvědčení o způsobilosti k usmrcování kožešinových zvířat získané podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravující ochranu zvířat při usmrcování<sup>14)</sup> se považují kvalifikace získané pro jiné účely, pokud byly získány za podmínek odpovídajících podmínkám stanoveným v přímo použitelném předpise Evropské unie upravující ochranu zvířat při usmrcování<sup>14)</sup>, a kvalifikace podle [§ 5a odst. 1](#).

(3) Na osoby, které získaly kvalifikaci podle [§ 5a odst. 1](#), a na osoby, které získaly kvalifikaci pro jiné účely podle [odstavce 2](#), se nevztahuje povinnost získat osvědčení o způsobilosti k usmrcování kožešinových zvířat podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravující ochranu zvířat při usmrcování<sup>13)</sup>.

(4) Ministerstvo vydává dočasná osvědčení o způsobilosti k usmrcování kožešinových zvířat za podmínek stanovených v přímo použitelném předpise Evropské unie upravující ochranu zvířat při usmrcování<sup>15)</sup>.

(5) Chovatel, který jako podnikatel chová kožešinová zvířata, je povinen vést záznamy

a) o odborné způsobilosti k usmrcování kožešinových zvířat a uvádět v nich

1. osobní údaje osoby usmrcující kožešinová zvířata,
2. datum vydání a evidenční číslo osvědčení o způsobilosti k usmrcování kožešinových zvířat,

b) o odborné způsobilosti osob uvedených v [§ 5a odst. 1](#) a uvádět v nich osobní údaje těchto osob.

Záznamy podle písmen a) a b) lze vést také elektronickou formou. Chovatel, který jako podnikatel chová kožešinová zvířata, je povinen ještě 3 roky po ukončení činnosti těchto osob záznamy podle písmen a) a b) uchovávat a na vyžádání je předložit příslušnému orgánu ochrany zvířat. Součástí záznamů podle písmene b) musí být kopie dokladu o vzdělání uvedeném v [§ 5a odst. 1](#).

(6) Chovatel, který chová hlodavce za účelem jejich hospodářského využití, může kromě způsobů stanovených v příloze I přímo použitelného předpisu Evropské unie upravující ochranu zvířat při usmrcování<sup>16)</sup> použít k jejich usmrcování také oxid uhličitý nebo zlomení vazů.

(7) Obsah a rozsah kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti k usmrcování kožešinových zvířat, požadavky na nejvyšší dosažené vzdělání a praxi lektorů od ukončení nejvyššího dosaženého vzdělání, vzor osvědčení o způsobilosti k usmrcování kožešinových zvířat, způsob doložení odpovídající odborné praxe a co se za ni považuje, a vzor dočasného osvědčení o způsobilosti k usmrcování kožešinových zvířat podle [odstavce 3](#) stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

#### § 5d

##### Kontaktní místo podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravující ochranu zvířat při usmrcování

Kontaktní místo podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravující ochranu zvířat při usmrcování<sup>17)</sup> uveřejňuje ministerstvo rovněž ve Věstníku Ministerstva zemědělství (dále jen „Věstník“).

#### § 5e

##### Uspořádání, konstrukce a vybavení jatek

(1) Každé jatky musí mít k dispozici vhodné vybavení a zařízení pro vykládku zvířat z dopravních prostředků. Vybavení určené pro vykládku zvířat musí mít protiskluzovou podlahu, a pokud je to nutné, i boční hrzení. Můstky, rampy a

přeháněcí uličky musí být opatřeny bočními stěnami, zábradlími nebo jinými ochrannými prostředky, které brání přepadnutí zvířat. Východové nebo příchodové rampy musí mít co možná nejmenší sklon. Přeháněcí uličky musí být zkonstruovány tak, aby snížily na minimum riziko poranění zvířat, a musí být uzpůsobeny tak, aby využívaly stádního instinktu zvířat.

(2) Jatky musí být vybaveny pro odpovídající ustájení zvířat dostatečným množstvím ohrad chráněných proti nepřízní počasí. Místa pro ustájení musí kromě požadavků stanovených jinými právními předpisy<sup>18)</sup> mít

- a) podlahu, která snižuje na minimum riziko uklouznutí a která nezpůsobí zvířeti zranění, když se s ní dostane do kontaktu,
- b) přiměřené větrání počítající předem s krajními hodnotami teploty a vlhkosti; v případě, že je nezbytná automatická ventilace, musí být pro případ poruchy připraven okamžitě použitelný náhradní systém,
- c) umělé osvětlení o dostatečné intenzitě umožňující kdykoliv provést prohlídku všech zvířat; rovněž musí být k dispozici i přiměřené náhradní osvětlení,
- d) vybavení k uvázání zvířat,
- e) dostatečné množství vhodné podestýlky pro všechna zvířata, která musí strávit noc v místech pro ustájení.

(3) Jestliže výběhy, které mají jatky k dispozici kromě ustájovacích míst, jsou bez přirozené ochrany proti nepřízní počasí ani neposkytují stín, musí být opatřeny ochranou proti nepřízní počasí. Tyto výběhy musí být udržovány tak, aby nebyla zvířata vystavována fyzickým, biologickým či jiným zdravotním rizikům.

(4) Zvířata, která po svém příhonu nejsou přímo vedena do prostor porážky, musí mít kdykoli k dispozici ze vhodných zařízení vodu, která neohrožuje jejich zdravotní stav.

## § 5f

### **Porážení zvířat pro potřeby církví a náboženských společností, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat**

(1) Použití k porážce zvířat zvláštní metody stanovené náboženskými obřady<sup>19)</sup> za podmínek stanovených přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím ochranu zvířat při usmrcování<sup>13)</sup> může pouze církev a náboženská společnost<sup>20)</sup>, a to na základě rozhodnutí ministerstva o udělení povolení k porážce zvířat pro potřeby církví a náboženských společností<sup>20)</sup>, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat, a veterinárních podmínek stanovených krajskou veterinární správou.

(2) Provádět porážku zvířat lze pouze pro potřeby církví a náboženských společností<sup>20)</sup>, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat a jen na jatkách. Církev a náboženská společnost je povinna požádat krajskou veterinární správu o stanovení veterinárních podmínek pro provádění porážky pro jednotlivá jatka; porážku musí církev a náboženská společnost provádět v souladu s těmito podmínkami.

(3) Žádost o udělení povolení k porážce zvířat pro potřeby církví a náboženských společností<sup>20)</sup>, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat, se podává na předepsaném formuláři, jehož vzor stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem. Žádost obsahuje kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem také

- a) osobní údaje a adresu místa trvalého pobytu, popřípadě též adresu pro doručování, není-li shodná s adresou místa trvalého pobytu, osoby, která splňuje podmínky podle [§ 5a](#),
- b) údaje identifikující jatky, na kterých má být porážka prováděna,
- c) druh zvířat, která mají být na jatkách porážena,
- d) maximální počet zvířat, která hodlá žadatel na jednotlivých jatkách porazit za den a za kalendářní rok a odůvodnění požadovaného počtu,
- e) způsob porážky zvířat.

(4) Kromě náležitostí uvedených v [odstavci 3](#) jsou součástí žádosti o udělení povolení k porážce zvířat pro potřeby církví a náboženských společností<sup>20)</sup>, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat,

- a) písemný souhlas provozovatele podniku<sup>12)</sup> s prováděním porážky zvířat pro potřeby církví a náboženských společností<sup>20)</sup>, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat, na uvedených jatkách, s uvedením maximální denní a roční kapacity jatek pro daný druh a kategorii zvířat,
- b) popis náboženského obřadu nebo předpis církve a náboženské společnosti, který stanoví zvláštní metody porážky zvířat, a to v českém jazyce,
- c) podrobný popis způsobu provedení porážky zvířete a písemné potvrzení církve a náboženské společnosti<sup>20)</sup> o způsobilosti osoby uvedené v [odstavci 3 písm. a\)](#) k provedení požadovaného způsobu porážky tak, aby bylo minimalizováno utrpení poráženého zvířete.

(5) Rozhodnutí o udělení povolení k porážce zvířat pro potřeby církví a náboženských společností<sup>21)</sup>, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat, musí obsahovat náležitosti uvedené v [odstavci 3](#) a dobu platnosti. Toto rozhodnutí vydává ministerstvo nejdéle na dobu 1 roku.

(6) Ministerstvo zašle rozhodnutí o udělení povolení k porážce zvířat pro potřeby církví a náboženských společností<sup>20)</sup>, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat, na vědomí krajské veterinární správy, Ústřední veterinární správě a provozovateli podniku<sup>12)</sup>, ve kterém se má porážka uskutečnit.

(7) Vzor žádosti o udělení povolení k porážce zvířat pro potřeby církví a náboženských společností<sup>20)</sup>, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat, stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

#### § 5g

##### **Omračování zvířat**

(1) Nákresey a popis stanovených míst na hlavě vybraných druhů zvířat pro vedení omračovacího úderu a umístění mechanického omračovacího nástroje stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

(2) Požadavky na omračování zvířat s výjimkou kožešinových zvířat, stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

#### § 5h

##### **Usmrcování králíků, zajíců a drůbeže při domácí porážce**

(1) Králíci, zajíci a drůbež nesmějí být během domácí porážky a souvisejících úkonů vystaveni nepřiměřené bolesti nebo utrpení.

(2) Zvířata uvedená v [odstavci 1](#) lze před omráčením zavěsit pouze za předpokladu, že se učiní opatření k tomu, aby v okamžiku omráčení byla v takovém fyzickém stavu, který umožní jeho provedení účinným a rychlým způsobem.

(3) Při usmrcování drůbeže při domácí porážce lze k vykrvení použít odtěti hlavy bez předchozího omráčení.

#### § 5i

##### **Postupy při usmrcování ryb**

(1) Usmrcení ryb vykrvením se smí provádět pouze po jejich omráčení zaručujícím ztrátu citlivosti a vnímání po celou dobu vykrvování. Jatečné zpracování ryb před jejich vykrvením je zakázáno.

(2) Vykrvování ryb při prodeji se provádí po omráčení silným úderem tupým předmětem na temeno hlavy a přetětím žaberních oblouků nebo přetětím míchy a cév řezem bezprostředně za hlavou.

(3) Při průmyslovém zpracování ryb krajská veterinární správa povolí na žádost provozovatele podniku výjimku z povinnosti a zákazu stanovených v [odstavci 1](#), pokud technologie umožňuje zpracování ryb ihned po jejich porážce.

(4) Ryby při průmyslovém zpracování lze omračovat zařízením využívajícím střídavý elektrický proud o napětí 230 V, plyn CO<sup>2</sup> nebo jiný plyn nebo směs plynů schválených podle zvláštního právního předpisu<sup>2)</sup>.

(5) Živé ryby v zařízení používaném v rámci podnikatelské činnosti se před usmrcením přechovávají v kádích a příručních nádržích při neustálé výměně a přítoku vody, která neohrožuje jejich zdravotní stav, popřípadě při zajištění jiného účinného způsobu provzdušňování nebo okysličování vody.

(6) Poměr hmotnosti vybraných druhů živých ryb a vody (hustotu obsádky) v kádích a příručních nádržích, včetně nejnižšího množství kyslíku ve vodě a teploty vody, stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

#### § 6

Nikdo nesmí zvíře opustit s úmyslem se ho zbavit nebo je vyhnat. Za opuštění zvířete se nepovažuje vypuštění zvířete do jeho přirozeného prostředí, pokud je to vhodné z hlediska stavu zvířete a podmínek prostředí.

#### § 7

(1) S výjimkou pokusů na pokusných zvířatech se mohou vykonávat zásahy, které způsobují bolest, jedině po celkovém nebo místním znecitlivění zvířete osobou odborně způsobilou. 1d)

(2) Znecitlivění se nepožaduje,

a) jestliže se při srovnatelných zákrocích na lidech znecitlivění neprovádí,

b) pokud podle úsudku veterinárního lékaře není znecitlivění proveditelné nebo nutné anebo by způsobilo bolest větší než zákrok sám.

(3) Jestliže je zákrok prováděn osobou odborně způsobilou podle veterinárního zákona,<sup>1f)</sup> pak se znecitlivění rovněž nepožaduje při

a) kastraci samců mladších 7 dnů u prasat a mladších 8 týdnů u skotu, ovcí, koz nebo králíků, kteří netrpí anatomickou vadou pohlavních orgánů,

b) odrohování nebo tlumení růstu rohů u telat a kůzlat ve věku do 4 týdnů provedenou chemickou kauterizací, tepelnou

kauterizací nástrojem, který vyvíjí potřebné teplo po dobu nejméně 10 sekund,

c) krácení ocasu u selat mladších 7 dnů, jehňat a štěňat mladších 8 dnů,

d) odstraňování ostruh, hřebenů, posledních článků křídel, krácení zobáků, drápů, nastříhování meziprstních blan během prvního dne života drůbeže, u pižmových kachen odstraňování drápů a zkrácení horní části zobáku do 21 dní věku,

e) kauterizaci zobáků u kuřat mladších 10 dnů, která jsou určena k produkci konzumních vajec,

f) obrušování nebo odštípnutí zubů savých selat,

g) označování zvířat jejich tetováním, ušní značkou nebo elektronickým čipem,

h) označování zvířat vrubováním uší, označování koní výžehem nebo označování ryb vymrazováním.

(4) Zákroky uvedené v [odstavci 3 písm. a\)](#) a [b\)](#) je možné u zvířat starších, než je uvedeno v těchto ustanoveních, provádět pouze se znecitlivěním.

#### § 7a

### Ochrana zvířat při chovu

(1) Sdružení právnických nebo fyzických osob, která se zabývají chovem zvířat, a chovatelé, kteří jsou jejich členy, nebo podnikatelé, kteří se v rámci podnikatelské činnosti zabývají chovem zvířat, musí chovat psy nebo kočky v souladu s podmínkami stanovenými prováděcím právním předpisem.

(2) Podmínky chovu psů a koček, pokud se jedná o chovná zvířata, stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

#### § 8

### Veřejná vystoupení zvířat

(1) Veřejným vystoupením se rozumí jednorázové nebo opakované provádění činnosti se zvířetem nebo zvířaty chovatele, které je přístupné veřejnosti, a to i prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků, za účelem výchovy, vzdělávání, reklamy, soutěže nebo za účelem podnikání, nebo činnost, při které vznikne doklad o zvířeti, který je hodnocením jeho vzhledu, výkonu nebo určitých vloh; za veřejné vystoupení se nepovažuje svod zvířat<sup>1c)</sup>.

(2) Fyzická nebo právnická osoba, která pořádá nebo provádí veřejné vystoupení (dále jen „pořadatel“), je povinna zajistit, aby při veřejném vystoupení byla přítomna fyzická osoba, která je schopna

a) rozpoznat zjevné příznaky zhoršeného zdravotního stavu zvířat,

b) zjistit změny v chování zvířat,

c) určit, zda celkové prostředí je vhodné k zachování zdraví a pohody zvířat,

d) bezpečně manipulovat s daným druhem zvířat,

e) organizačně zabezpečit ochranu zvířat při pořádání veřejného vystoupení.

(3) Pořadatel je povinen

a) oznámit nejméně 14 dnů přede dnem konání veřejného vystoupení krajské veterinární správě a příslušné obci

1. místo a datum konání,

2. druh a počet zvířat, která se mají veřejného vystoupení zúčastnit,

3. údaje umožňující identifikaci osoby podle [odstavce 2](#),

b) současně s oznámením podle písmene a) předložit seznam činností se zvířaty,

c) poučit osoby, které se aktivně zúčastňují veřejného vystoupení zvířat, jak mají manipulovat se zvířaty, připravovat pomůcky nebo jiné vybavení a seznámit je se zásadami zabezpečení pohody a ochrany zvířat podle tohoto zákona a kontrolovat, zda je v průběhu veřejného vystoupení zvířat dodržují,

d) oznámit porušení podmínek ochrany zvířat účastníkem veřejného vystoupení krajské veterinární správě.

(4) Povinnosti stanovené v [odstavci 3 písm. a\)](#) a [b\)](#) se nevztahují

a) na ozbrojené síly, bezpečnost sbory nebo obecní policii,

b) na zoologickou zahradu nebo záchranou stanici, pokud se veřejné vystoupení koná v prostoru této zoologické zahrady nebo záchrané stanice, a

c) na zpětné vypuštění zvířete do volné přírody zoologickou zahradou nebo záchranou stanicí.

(5) Pořadatel je oprávněn při důvodném podezření na porušení podmínek ochrany zvířat stanovených tímto zákonem

účastníkem veřejného vystoupení konání veřejného vystoupení zvířat až do provedení nápravy zastavit, nebo osobu, která stanovené podmínky porušila, vyloučit a její zvíře z veřejného vystoupení zvířat vyřadit.

## ČÁST TŘETÍ

### OCHRANA ZVÍŘAT PŘI PŘEPRAVĚ

#### § 8a

##### Maximální doba trvání přepravy

Doba trvání cesty při vnitrostátní přepravě hospodářských zvířat určených k porážce na jatkách nesmí překročit 8 hodin.

#### § 8b

##### Odborná způsobilost na úseku ochrany zvířat při přepravě

(1) Zaměstnanci dopravce nebo provozovatele sběrného střediska<sup>2l)</sup> či shromažďovacího střediska<sup>2m)</sup> (dále jen „sběrné středisko“), kteří provádějí manipulaci se zvířaty, musí absolvovat školení, které stanoví přímo použitelný předpis Evropské unie<sup>2n)</sup>, a získat potvrzení o absolvování tohoto školení. Toto školení zajistí dopravce nebo provozovatel sběrného střediska.

(2) Zaměstnanci dopravce nebo provozovatele sběrného střediska nemusí absolvovat školení podle [odstavce 1](#) v případě, že předloží potvrzení o absolvování školení, které stanoví přímo použitelný předpis Evropské unie<sup>2n)</sup>, vydané v jiném členském státě Evropské unie.

(3) Dopravce nebo provozovatel sběrného střediska je povinen vést evidenci o školení osob vykonávajících činnosti uvedené v [odstavci 1](#). Obsahem této evidence je jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu nebo pobytu<sup>2o)</sup> školených osob, obsah školení, jméno a příjmení školitelů a datum, kdy bylo školení provedeno. Dopravce nebo provozovatel sběrného střediska je povinen ještě 3 roky ode dne ukončení činnosti těchto osob tuto evidenci uchovávat a na vyžádání ji předložit příslušnému orgánu ochrany zvířat.

(4) Obsah školení a způsob potvrzení o absolvování školení zaměstnanců dopravce nebo provozovatele sběrného střediska stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

(5) Řidiči nebo průvodci<sup>2p)</sup> silničních vozidel musí absolvovat obecný nebo specializovaný kurz a získat osvědčení o způsobilosti pro řidiče a průvodce silničních vozidel v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie<sup>2q)</sup>. Toto osvědčení vydává ministerstvo, a to i ve formě průkazu. Zkušební řády schvaluje a zkoušky provádí ministerstvo.

(6) Řidiči nebo průvodci silničních vozidel nemusí absolvovat kurz podle [odstavce 5](#) v případě, že předloží osvědčení o způsobilosti pro řidiče a průvodce silničních vozidel<sup>2q)</sup> vydané v jiném členském státě Evropské unie.

(7) Obsah a rozsah odborného kurzu pro získání osvědčení o způsobilosti pro řidiče a průvodce silničních vozidel, a to jak pro obecný kurz vztahující se na přepravu všech druhů zvířat, tak pro specializovaný kurz vztahující se pouze na přepravu některých druhů zvířat, požadavky na vybavení školicího pracoviště, požadavky na nejvyšší dosažené vzdělání a praxi lektorů od ukončení nejvyššího dosaženého vzdělání, složení zkušební komise, průběh zkoušky, podmínky a způsob vydávání osvědčení ve formě průkazu a jeho vzor stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

#### § 8c

##### Obecné podmínky pro přepravu zvířat

(1) Nikdo nesmí provádět ani nařídit přepravu zvířat způsobem, který jim může přivodit zranění nebo zbytečné utrpení.

(2) Dopravce musí při přepravě zvířat splnit tyto podmínky:

a) dopravní prostředky musí být navrženy, konstruovány, udržovány a provozovány tak, aby se předešlo zranění a utrpení zvířat a byla zajištěna jejich bezpečnost,

b) zařízení k nakládce a vykládce, pokud jsou použita, musí být navržena, konstruována, udržována a provozována tak, aby se předešlo zranění a utrpení zvířat a byla zajištěna jejich bezpečnost,

c) pro zvířata musí být zajištěna dostatečná plocha a výška přiměřená jejich vzrůstu a zamýšlené cestě.

(3) Chovatel musí zajistit

a) napojení a nakrmení zvířete v kvalitě a množství odpovídajícím druhu zvířete a jeho vzrůstu,

b) aby zvířeti byl poskytnut odpočinek ve vhodných intervalech,

c) zvířeti, které během přepravy onemocnělo nebo bylo zraněno, poskytnutí první pomoci; vyžaduje-li to zdravotní stav zvířete, zajistí jeho veterinární ošetření.

## § 8d

### Způsobilost zvířat k přepravě

(1) Chovatel může zvířata přepravovat nebo je předat k přepravě dopravci pouze tehdy, jsou-li pro plánovanou cestu způsobilá.

(2) Poraněná zvířata a zvířata s fyziologickými potížemi nebo patologickými stavy se nepovažují za způsobilá k přepravě, zejména pokud

- a) se bez bolesti nebo pomoci nemohou sama pohybovat,
- b) mají velké otevřené rány nebo výhřezy,
- c) jde o březí zvířata, u nichž již uplynulo 90 % či více očekávané doby březosti, nebo jde o samice, které porodily v předcházejícím týdnu,
- d) jde o novorozená zvířata, která ještě nemají úplně zahojený pupek,
- e) jde o selata mladší 3 týdnů, jehňata mladší 1 týdne a telata mladší 10 dnů, ledaže jsou přepravována na vzdálenost menší než 100 km,
- f) savce, kteří dosud nebyli odstaveni od matky nebo kteří dosud nepřivykli samostatnému přijímání potravy a tekutin, pokud nejsou přepravováni společně s matkou; to neplatí u volně žijících zvířat v případě, kdy může dojít k ohrožení mláďate matkou,
- g) jde o jelenovité v období, kdy se jim obnovuje paroží.

(3) Ustanovení [odstavců 1 a 2](#) neplatí pro přepravu zvířat

- a) k ošetření veterinárním lékařem a zpět, nebo je-li přeprava jinak nutná k zamezení dalších bolestí, utrpení nebo škod,
- b) na pokyn veterinárního lékaře k diagnostickým účelům.

## § 8e

### Dopravní prostředky

(1) Chovatel musí zajistit, aby dopravní prostředky, kontejnery, klece a podobně a jejich vybavení byly konstruovány, udržovány a provozovány tak, aby

- a) se předešlo zranění a utrpení a zajistila bezpečnost zvířat,
- b) zvířata byla chráněna před nepříznivým počasím, příliš vysokými či nízkými teplotami a nepříznivými změnami klimatických podmínek,
- c) zvířata neměla možnost z nich uniknout nebo vypadnout a mohla snášet případný stres související s pohybem vozidla,
- d) podlaha nebyla kluzká,
- e) podlaha minimalizovala prosakování moči a výkalů.

(2) Chovatel musí zajistit

- a) aby uvnitř prostoru pro zvířata byl dostatek místa a dostatečné proudění vzduchu, když zvíře stojí v přirozeném postoji,
- b) studenokrevným obratlovcům, danému druhu odpovídající oxysličení vody, popřípadě přívod vody nebo kyslíku, a to po celou dobu jejich přepravy.

(3) Velikost prostor pro přepravu zvířat stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

## § 8f

### Postupy při přepravě

(1) Předměty, které mají být přepravovány ve stejném dopravním prostředku společně se zvířaty, musí chovatel umístit tak, aby nemohly zvířatům přivodit zranění, utrpení nebo stres.

(2) Pokud jsou zvířata přepravována v kontejnerech, musí chovatel zajistit, aby

- a) nedocházelo k jejich strkání, házení, svrhávání, nárazům, převracení nebo shazování,
- b) s přepravovanými zvířaty nebylo manipulováno hlavou dolů,
- c) nebylo omezeno větrání nebo u studenokrevných obratlovců oxysličování, pokud jsou kontejnery přepravovány naskládáné na sobě nebo vedle sebe,

- d) přeprava probíhala ve vodorovné poloze za účelem zamezení vytékání nebo vypadávání výkalů,
- e) byla zajištěna stabilita kontejnerů, zejména pokud jsou umístěny na sebe,
- f) kontejnery, jejichž celková hmotnost přesáhne 50 kg, byly vybaveny úchyty a byly během přepravy upevněny.

(3) Nikdo nesmí při přepravě

- a) zvířata bít, kopat nebo užívat jiného násilí,
- b) používat tlak na zvlášť citlivé části těla tak, aby tím byla způsobena zbytečná bolest nebo utrpení,
- c) zavěšovat zvířata pomocí mechanických prostředků,
- d) zvedat nebo tahat zvířata za hlavu, uši, rohy, končetiny, ocas nebo srst, nebo s nimi zacházet tak, aby jim tím byla působena zbytečná bolest nebo utrpení,
- e) používat poháněče nebo pomůcky se špičatými konci,
- f) úmyslně zdržovat zvířata, která jsou poháněna nebo vedena prostorem, ve kterém se manipuluje se zvířaty,
- g) přepravovat zvířata se svázanými končetinami s výjimkou handicapovaných zvířat, přivazovat zvířata za končetiny s výjimkou dravců chovaných v zajetí podle zákona o myslivosti<sup>16)</sup>.

(4) Elektrické poháněče se smějí používat jen u dospělého skotu a prasat v případě, když odmítají pohyb, a to jen tehdy, když zvířata mají dostatečný prostor k průchodu. Výboje nesmějí trvat déle než 1 vteřinu, musí být vhodným způsobem časově rozloženy a smějí být aplikovány jen na svaly zadních končetin. Výboje se nesmějí používat opakovaně, pokud zvíře nereaguje.

(5) Chovatel musí při přepravě zajistit, aby

- a) zvířata nebyla přivázána za rohy, parohy, kroužky v nose ani za nohy svázané k sobě,
- b) telata neměla náhubek,
- c) domácí koňovíti starší 8 měsíců během přepravy měli ohlávku, vyjma nezkracené koně.

(6) Pokud musí být zvířata přivázána, musí chovatel zajistit, aby provazy, řetězy nebo jiné použité prostředky upevnění

- a) byly dostatečně pevné a za normálních přepravních podmínek se nemohly přetrhnout,
- b) v případě potřeby umožnily zvířatům ulehnutí, nakrmení a napojení,
- c) zabránily jakémukoli riziku uškrcení nebo poranění a aby umožňovaly zvířata v případě potřeby rychle uvolnit.

§ 8g

**nadpis vypuštěn**

(1) Ustanovení [§ 8c až 8f](#) se vztahují na přepravu, která se neuskutečňuje v souvislosti s hospodářskou činností, a na přepravu hospodářských zvířat do vzdálenosti nejvýše 50 km nebo v rámci hospodářství<sup>2)</sup>.

(2) Na přepravu ryb se vztahují ustanovení [§ 8c odst. 1](#), [§ 8c odst. 2 písm. a\)](#) a [b\)](#), [§ 8d odst. 1](#), [§ 8e odst. 1 písm. a\)](#), [b\)](#) a [c\)](#), [§ 8e odst. 2 písm. b\)](#), [§ 8f odst. 2 písm. a\)](#), [c\)](#), [e\)](#) a [f\)](#) a [§ 8f odst. 3 písm. b\)](#).

§ 8h

**zrušen**

§ 8i

**zrušen**

§ 8j

**zrušen**

§ 8k

**zrušen**

§ 8l

**zrušen**

**ČÁST ČTVRTÁ**

**OCHRANA HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT, ZVÍŘAT V ZÁJMOVÝCH CHOVECH A VOLNĚ ŽIJÍCÍCH ZVÍŘAT**

**Ochrana hospodářských zvířat**

§ 9

(1) Při chovu hospodářských zvířat je zakázáno

- a) chovat zvíře v izolaci, působí-li mu to utrpení, pokud to nevyžadují zvláštní předpisy,<sup>3)</sup>
- b) chovat zvířata v tak velkých nebo v tak uspořádaných skupinách anebo v takových prostorách,
  - 1. ve kterých jim míra nebo četnost vzájemných útoků působí utrpení,
  - 2. které neumožňují přirozený odpočinek či řádnou péči,
  - 3. ve kterých nemohou uspokojit své potřeby v příjmu potravy a vody anebo jiné potřeby nezbytné pro jejich život a zdraví,
- c) chovat zvířata trvale ve tmě nebo je ponechat bez náležité doby odpočinku od umělého osvětlení,
- d) používat takové způsoby nebo postupy plemenitby, které způsobují nebo mohou způsobit zvířeti utrpení nebo zranění,
- e) chovat zvíře k hospodářským účelům, u něhož lze na základě jeho fenotypu nebo genotypu očekávat, že bude chováno v dalších generacích se škodlivými účinky na jeho zdraví a životní pohodu.

(2) Je zakázáno hospodářská zvířata používat k dosažení jiných cílů, včetně nátlakových akcí, nejedná-li se o veřejné vystoupení nebo použití zvířete k plnění úkolů stanovených ozbrojeným silám, bezpečnostním sborům nebo obecní policií zvláštními právními předpisy<sup>1k)</sup>.

§ 10

Dojde-li k utrpení nebo jinému poškození zvířat prokazatelně v důsledku nevhodné technologie, je chovatel povinen tuto technologii upravit nebo změnit.

§ 10a

Hospodářská zvířata dovážená do České republiky ze zemí, které nejsou členskými státy Evropské unie (třetí země), musí být doprovázena osvědčením vystaveným úředním nebo státem pověřeným veterinárním lékařem země původu, v němž se osvědčuje, že se zvířaty bylo zacházeno způsobem přinejmenším rovnocenným způsobu používanému v České republice a v zemích Evropské unie.

§ 11

(1) V intenzivních chovech je chovatel povinen zabezpečit nejméně jedenkrát denně prohlídku hospodářských zvířat a technologických zařízení a odstranit v nejkratší možné době každou zjištěnou závadu tak, aby nebylo ohroženo zdraví a život zvířat. K zajištění prohlídky hospodářských zvířat v kterékoli době musí být připraveno stabilní nebo mobilní osvětlení, které umožní důsledné provedení prohlídky.

(2) Chovatel je povinen učinit opatření nezbytná pro zabránění úniku hospodářských zvířat a mít pohotově k dispozici nástroje a pomůcky k okamžitému poskytnutí první pomoci, pomoci při porodu či náhlém onemocnění a vlastní vyprošťovací nářadí odpovídající druhu chovaných zvířat a používané technologii, zařízení k nakládce a vykládce zvířat, jakož i nástroje k okamžitému omrácení a vykrvení hospodářského zvířete při nutné porážce.

§ 12

(1) Chovatel je povinen zajistit s ohledem na druh hospodářského zvířete, stupeň jeho vývoje, adaptaci a domestikaci, životní podmínky odpovídající fyziologickým a etologickým potřebám hospodářských zvířat tak, aby jim nebylo působeno utrpení a byla zajištěna jejich pohoda v souladu se získanými zkušenostmi a vědeckými poznatky.

(2) Chovatel hospodářských zvířat musí zajistit dostatečně početný a odborně způsobilý personál s takovými teoretickými a praktickými znalostmi o příslušném druhu a kategorii hospodářských zvířat a používaném chovatelském systému, aby

- a) byl schopen rozpoznat zjevné příznaky zhoršeného zdravotního stavu hospodářského zvířete,
- b) zjistit změny v chování hospodářského zvířete,
- c) byl schopen určit, zda celkové prostředí je vhodné k zachování zdraví a pohody hospodářského zvířete.

(3) Hospodářským zvířatům nesmí být podáváno krmivo nebo nápoj způsobem, který vyvolává zbytečné utrpení. Krmiva musí splňovat podmínky stanovené zvláštními právními předpisy.3a)

(4) Pro zabezpečení podmínek ochrany zvířat každé hospodářské zvíře, na němž se projeví příznaky onemocnění nebo zranění, musí být bez odkladu náležitě ošetřeno v souladu se zvláštními právními předpisy;<sup>2)</sup> vyžaduje-li to situace, musí být nemocná nebo zraněná zvířata izolována ve vhodném ustájení.

#### § 12a

(1) Volnost pohybu hospodářského zvířete nesmí být omezována způsobem, který by mu působil utrpení. Ustájení musí umožnit hospodářským zvířatům bez obtíží uléhat, odpočívat, vstávat a pečovat o povrch svého těla a vidět na ostatní zvířata. Prostor pro ležení musí být pohodlný, čistý a s řádným odtokem tekutých odpadů a nesmí působit nepříznivě na hospodářská zvířata.

(2) Pomůcky na přivazování hospodářských zvířat musí být pravidelně kontrolovány a upravovány, aby maximálně omezily riziko udušení nebo jiného poranění hospodářského zvířete.

(3) Pro zajištění pohody a zdraví hospodářských zvířat v intenzivních chovech, pokud větrání závisí na umělém větracím systému, musí být tento systém vybaven poplašným systémem, který bude varovat při selhání, nebo musí být k dispozici náležitý pomocný systém, který zaručí obnovení větrání. Všechna automatická a mechanická zařízení, která mají podstatný význam pro zdraví a pohodu zvířat, musí být kontrolována alespoň jednou denně. Jsou-li shledány závady, musí být okamžitě odstraněny, nebo není-li to možné, musí být podniknuty náležitě kroky k zajištění zdraví a příznivého stavu zvířat.

(4) Hospodářským zvířatům, která nejsou chována v budovách, se poskytuje přiměřená ochrana před nepříznivými povětrnostními podmínkami, predátory a riziky ohrožujícími jejich zdraví.

(5) Podrobnosti stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

#### § 12b

Hospodářská zvířata musí

a) dostávat potravu, která je vhodná pro jejich stáří, druh a která je podávána v dostatečném množství, aby uspokojovala jejich potřeby. Všechna hospodářská zvířata musí mít přístup ke krmivu v intervalech vhodných pro jejich fyziologické potřeby,

b) mít přístup k vodě, která neohrožuje zdravotní stav zvířat, nebo jim musí být umožněno, podle druhu a věkové kategorie, uspokojovat potřeby tekutin,

c) mít možnost přístupu k zařízení pro krmení a napájení tak, aby bylo minimalizováno znečištění krmiva a vody i vyloučeny nepříznivé účinky zápolení o krmivo a napájecí vodu mezi hospodářskými zvířaty.

#### § 12c

(1) Hospodářská zvířata musí být chována s ohledem na druh a věkovou kategorii nebo hmotnost a další specifické podmínky nároků na jejich ochranu a pohodu podle stanovených minimálních standardů.

(2) Minimální standardy pro ochranu nosnic druhu Kur domácí (Gallus gallus), které dosáhly snáškové zralosti a jsou chovány pro produkci vajec nezamýšlených k vylíhnutí (dále jen "nosnice"), se nevztahují na chovy s méně než 350 nosnicemi a zařízení pro chov chovných nosnic.

(3) Minimální standardy pro chov hospodářských zvířat stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

#### § 12d

(1) Při chovu kuřat druhu Kur domácí (Gallus gallus), která jsou chována na maso (dále jen „kuřata chovaná na maso“) musí chovatel

a) dodržovat požadavky na hospodářství a požadavky na chov kuřat chovaných na maso stanovené prováděcím právním předpisem,

b) předávat pověřené osobě podle plemenářského zákona<sup>3b)</sup> hlášení o chovu kuřat chovaných na maso,

c) vést záznamy o chovu kuřat chovaných na maso stanovené prováděcím právním předpisem; tyto záznamy musí chovatel uchovávat alespoň po dobu 3 let a na vyžádání je předložit příslušnému orgánu ochrany zvířat,

d) poskytovat osobě uvedené v [§ 20 odst. 1 písm. j\)](#) zákona údaje a vzorky stanovené prováděcím právním předpisem.

(2) Maximální hustota osazení v hospodářství, kterým se rozumí výrobní provoz s chovem kuřat chovaných na maso, nebo v hale hospodářství, kterou se rozumí budova hospodářství, ve které je chováno hejno kuřat chovaných na maso, nesmí překročit 33 kg/m<sup>2</sup>. Hustotou osazení se rozumí celková živá hmotnost kuřat chovaných na maso, která se ve stejném čase nacházejí v hale, a to na čtvereční metr využitelné plochy. Využitelnou plochou se rozumí plocha se stelivem kdykoliv přístupná kuřatům chovaným na maso. Hejnem kuřat chovaných na maso se rozumí skupina kuřat chovaných na maso, která jsou umístěna v hale hospodářství a která se v této hale nacházejí současně.

(3) Chovatel, který splňuje požadavky podle [odstavců 1 a 2](#), může provozovat chov kuřat chovaných na maso s hustotou osazení vyšší než 33 kg/m<sup>2</sup>, pokud

a) sdělí pověřené osobě podle plemenářského zákona<sup>3b)</sup> úmysl používat vyšší hustotu osazení hlášením o chovu kuřat chovaných na maso a

b) splňuje požadavky na hospodářství, požadavky na obsah a vedení dokumentace a požadavky pro vyšší hustotu osazení stanovené prováděcím právním předpisem.

Maximální hustota osazení v tomto případě nesmí překročit 39 kg/m<sup>2</sup>. Chovatel je povinen hlásit změnu hustoty osazení nejméně 15 dnů před umístěním hejna kuřat chovaných na maso do haly.

(4) Chovatel může provozovat chov kuřat chovaných na maso se zvýšenou hustotou osazení, která překračuje hustotu uvedenou v [odstavci 3](#) maximálně o 3 kg/m<sup>2</sup>, pokud mu bude na žádost a po splnění kritérií pro povolení zvýšené hustoty osazení stanovených prováděcím právním předpisem vydáno krajskou veterinární správou rozhodnutí o povolení chovu kuřat chovaných na maso se zvýšenou hustotou osazení. Krajská veterinární správa povolení rozhodnutím odejme či změní, jestliže chovatel přestane splňovat kritéria, za kterých bylo rozhodnutí o povolení vydáno. Požadavky stanovené v [odstavci 3](#) platí obdobně.

(5) Chovatel, který chová kuřata chovaná na maso s hustotou osazení vyšší než 33 kg/m<sup>2</sup>, je povinen

a) z údajů vedených podle [odstavce 1 písm. c\)](#) vypočítat údaje o denní míře úmrtnosti hejna a kumulativní denní míře úmrtnosti hejna a

b) v doprovodné dokumentaci<sup>3c)</sup> k dodávce kuřat chovaných na maso na jatky uvést údaje o denní míře úmrtnosti hejna a kumulativní denní míře úmrtnosti hejna a údaje o hybridu a plemeni kuřete.

(6) Chovatel musí poskytnout osobám, které jsou jím zaměstnány nebo najaty, aby pečovaly o kuřata chovaná na maso nebo aby je chytaly a nakládaly, poučení týkající se požadavků na ochranu zvířat, včetně požadavků na způsoby porážení používané v hospodářstvích. Splnění této povinnosti je na vyžádání orgánů ochrany zvířat chovatel povinen doložit.

(7) Chovatel musí zajistit, aby za každý chov kuřat chovaných na maso byla stanovena osoba odborně způsobilá k péči o kuřata chovaná na maso, která má osvědčení o způsobilosti k péči o kuřata chovaná na maso. Toto osvědčení vydává ministerstvo na základě absolvování kurzu odborné přípravy k péči o kuřata chovaná na maso.

(8) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem požadavky na hospodářství a požadavky na chov kuřat chovaných na maso, obsah záznamů o chovu kuřat chovaných na maso, obsah údajů a seznam vzorků, které jsou chovatelé povinni poskytovat osobě uvedené v § 20 odst. 1 písm. j) zákona, požadavky na hospodářství, požadavky na obsah a vedení dokumentace a požadavky na chov kuřat chovaných na maso při hustotě osazení vyšší než 33 kg/m<sup>2</sup>, kritéria pro povolení zvýšené hustoty osazení, obsah a rozsah kurzu odborné přípravy k péči o kuřata chovaná na maso pro získání osvědčení o způsobilosti k péči o kuřata chovaná na maso, požadavky na vybavení školicího pracoviště, požadavky na nejvyšší dosažené vzdělání a praxi lektorů od ukončení nejvyššího dosaženého vzdělání a vzor osvědčení.

#### § 12e

Ustanovení [§ 12d](#) se nevztahuje na

a) hospodářství s méně než 500 kuřaty,

b) hejna kuřat pro rozmnožovací chov,

c) líhně,

d) kuřata z extenzivního chovu ve vnitřních prostorách a z chovu ve volném výběhu podle přímo použitelného předpisu Evropské unie<sup>3d)</sup>,

e) kuřata z ekologického chovu podle přímo použitelného předpisu Evropské unie<sup>3e)</sup>.

#### § 12f

### Pokyny a poučení o péči o prasata a kurz k péči o prasata

(1) Chovatel, který chová prasata ustájená pro odchov a výkrm (dále jen „chovatel prasat“), zajistí, aby prasata ošetřovala osoba, která obdržela pokyny a poučení o péči o prasata v rozsahu stanoveném tímto zákonem a právními předpisy vydanými k jeho provedení.

(2) Za osobu podle [odstavce 1](#) se považuje osoba, která

a) od chovatele prasat obdržela pokyny a poučení o péči o prasata, nebo

b) se zúčastnila kurzu k péči o prasata pro získání osvědčení o způsobilosti k péči o prasata, organizovaného školicím pracovištěm.

(3) Účastníkovi kurzu k péči o prasata podle [odstavce 2 písm. b\)](#) vydá školicí pracoviště osvědčení o způsobilosti k péči o prasata.

(4) Chovatel prasat je povinen vést záznamy o předání pokynů a poučení o péči o prasata a o vydaných osvědčeních o způsobilosti k péči o prasata u osob, které zaměstnává k ošetřování prasat, a uvádět v nich

a) osobní údaje osoby, která je jím zaměstnána k ošetřování prasat, a

b) datum vydání a evidenční číslo osvědčení o způsobilosti k péči o prasata nebo jméno, popřípadě jména, a příjmení osoby, která pokyny a poučení o péči o prasata předala, a datum, kdy k jejich předání došlo.

Tyto záznamy lze vést také elektronickou formou. Chovatel je povinen ještě 3 roky po ukončení činnosti těchto osob tyto záznamy uchovávat a na vyžádání je předložit příslušnému orgánu ochrany zvířat.

(5) Obsah a rozsah kurzu k péči o prasata pro získání osvědčení o způsobilosti k péči o prasata, požadavky na nejvyšší dosažené vzdělání a praxi lektorů od ukončení nejvyššího dosaženého vzdělání, vzor osvědčení o způsobilosti k péči o prasata a vzor pokynů a poučení o péči o prasata stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

## § 13

### Ochrana zvířat v zájmových chovech

(1) Každý je povinen zabezpečit zvířeti v zájmovém chovu přiměřené podmínky pro zachování jeho fyziologických funkcí a zajištění jeho biologických potřeb tak, aby nedocházelo k bolesti, utrpení nebo poškození zdraví zvířete, a učinit opatření proti úniku zvířat. Zvíře nesmí být chováno jako zvíře v zájmovém chovu, jestliže nejsou zabezpečeny přiměřené podmínky pro zachování jeho fyziologických funkcí a zajištění jeho biologických potřeb nebo jestliže se zvíře nemůže adaptovat, přestože tyto podmínky zabezpečeny jsou.

(2) Každý, kdo chová zvíře v zájmovém chovu nebo se ujal toulavého, případně opuštěného zvířete, odpovídá za jeho zdraví a dobrý stav; za splnění této povinnosti se považuje i oznámení místa nálezu obci nebo předání toulavého, případně opuštěného zvířete do útulku.

(3) Je zakázáno chovat zvířata v zájmových chovech, jestliže chovatel nebo občan vytvořil takové podmínky chovu, že v dalších generacích zvířat na základě dědičnosti budou zvířatům chybět části těla nebo orgány nebo budou-li orgány zvířat funkčně nezpůsobilé anebo znetvořené.

(4) Zvíře v zájmovém chovu nesmí být prodáno nebo darováno osobě

a) mladší 15 let bez souhlasu jejích rodičů nebo jiné osoby mající k uvedené osobě mladší 15 let rodičovskou odpovědnost,

b) která byla pravomocným rozhodnutím soudu zbavena způsobilosti k právním úkonům,

c) již byla pravomocným rozhodnutím soudu způsobilost k právním úkonům omezena, bez souhlasu jejího opatrovníka.

(5) Chovatelem druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči může být fyzická osoba starší 18 let nebo právnická osoba; je-li chovatelem takového zvířete právnická osoba, musí stanovit osobu starší 18 let, již bude svěřena péče o zvíře. Nejde-li o chov zvířat v zoologických zahradách<sup>1b)</sup> a záchranných stanicích, nebo o chov loveckých dravců držených podle zákona o myslivosti<sup>1e)</sup>, je k chovu zvířete vyžadujícího zvláštní péči potřeba povolení krajské veterinární správy příslušné podle místa chovu zvířete.

(6) Žádost o povolení chovu podle [odstavce 5](#) musí obsahovat

a) identifikační údaje žadatele a místo chovu na území České republiky,

b) druh a počet chovaných jedinců,

c) stručný popis chovu a jeho vybavení,

d) souhlas odpovědné osoby s prováděním kontroly chovaného jedince nebo skupiny druhu zvířat vyžadujícího zvláštní péči, míst a zařízení, v němž jsou tato zvířata chována, a prostor s chovem spojených, zejména prostor pro skladování krmiv.

(7) Krajská veterinární správa neudělí povolení podle [odstavce 5](#), nejsou-li dodrženy podmínky podle [odstavce 1](#). Krajská veterinární správa v povolení podle [odstavce 5](#) stanoví maximální počty zvířat, které je možno chovat ve vybavení uvedeném v žádosti podle [odstavce 6 písm. c\)](#). Krajská veterinární správa může rozhodnutím povolení změnit nebo odejmout, jestliže se změnilo nebo zaniklo podmínky, za jakých bylo uděleno. Povolení k chovu druhu zvířat vyžadujícího zvláštní péči se vydává na tři roky a může být na písemnou žádost prodlouženo. Krajská veterinární správa, která povolení vydala, je povinna alespoň jednou za rok provádět dozor nad dodržováním podmínek chovu. Záznamy o provedené kontrole uchová po dobu pěti let.

(8) Dojde-li ke změně podmínek, za nichž bylo povolení vydáno, je chovatel povinen do 30 dnů tuto změnu oznámit krajské veterinární správě.

(9) Chovatel, jemuž bylo vydáno povolení podle [odstavce 5](#), je povinen bez zbytečného odkladu oznámit změny v údajích uvedených v žádosti podle [odstavce 6](#), k nimž dojde po vydání povolení. Má-li dojít k rozšíření chovu zvířat vyžadujících zvláštní péči z hlediska jejich počtu nebo druhů, je chovatel povinen podat novou žádost o povolení chovu.

(10) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem druhy zvířat vyžadující zvláštní péči a vzor žádosti o povolení chovu druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči.

## § 13a

### Zvláštní podmínky pro obchod se zvířaty určenými pro zájmové chovy

(1) Právnická nebo fyzická osoba, která na základě živnostenského oprávnění

a) chová zvířata určená pro zájmové chovy pro účely obchodu s nimi nebo s těmito zvířaty obchoduje,

b) provozuje jezdeckou firmu nebo povoznictví, anebo chová zvířata pro cirkusová nebo veřejná vystoupení, je povinna nejpozději 30 dnů před zahájením nebo ukončením podnikání oznámit výkon živnosti, druhy a počty zvířat příslušné krajské veterinární správě a současně je povinna doložit, jakým způsobem bude zabezpečena péče o zvířata, jejich zdraví a pohodu v případě zahájení činnosti.

(2) Zjistí-li krajská veterinární správa závažné nebo opětovné porušení povinností právnické nebo fyzické osoby uvedené v [odstavci 1](#) stanovených tímto zákonem, může podat návrh příslušnému živnostenskému úřadu, aby živnostenské oprávnění zrušil nebo provozování pozastavil.

(3) Právnická nebo fyzická osoba, která obchoduje se zvířaty pro zájmové chovy, je povinna vést evidenci o nakoupených a prodaných zvířatech včetně dokladů o původu zvířete a uchovávat ji po dobu tří let.

(4) Právnická nebo fyzická osoba, která obchoduje se zvířaty určenými pro zájmové chovy, je při prodeji každého zvířete povinna poskytnout bezplatně kupujícímu v písemné podobě správné a podrobné informace o podmínkách chovu a péči o zdraví a pohodu kupovaného zvířete.

(5) Ministerstvo může stanovit prováděcím právním předpisem podmínky pro chov, ochranu a péči o zdraví a pohodu zvířat určených pro zájmové chovy v době, kdy jsou umístěna v obchodech se zvířaty a na ostatních místech prodeje.

#### § 13b

##### **Toulavá a opuštěná zvířata**

(1) Obec může k regulaci populace toulavých a opuštěných zvířat provést

a) informační, osvětové a jiné účelově cílené preventivní aktivity zaměřené na prohloubení odpovědného chování člověka k zvířatům, zejména k zvířatům v lidské péči,

b) finanční nebo jiné zvýhodnění osob, které se ujaly péče o toulavé nebo opuštěné zvíře, zejména psa nebo kočku,

c) odchyt toulavých a opuštěných zvířat osobou odborně způsobilou k výkonu této odborné veterinární činnosti podle veterinárního zákona<sup>1f)</sup>,

d) podporu činnosti k uskutečnění regulace populace omezováním nekontrolovaných zdrojů potravy a neplánovaného rozmnožování psů a koček podporováním jejich sterilizace.

(2) Obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit chovatelům povinnost nechat trvale označit psy, kteří dosud označeni nejsou, osobou odborně způsobilou k výkonu této odborné veterinární činnosti podle veterinárního zákona<sup>1f)</sup>, a to prostředky, které způsobují při aplikaci jen mírnou nebo přechodnou bolest, zejména tetováním nebo identifikací čipem. Obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit povinnost přihlásit psy do evidence a upravit náležitosti a způsob vedení evidence označených psů a jejich chovatelů.

(3) Obec může nechat trvale označit osobou odborně způsobilou k výkonu této odborné veterinární činnosti podle veterinárního zákona<sup>1f)</sup> toulavé a opuštěné psy v obci, kteří dosud označeni nejsou, a to prostředky, které způsobují při aplikaci jen mírnou nebo přechodnou bolest, zejména tetováním nebo identifikací čipem. Označení těchto psů hradí obec. Přihlásí-li se chovatel psa nebo zjistí-li jej obec, je povinen obci jí vynaložené náklady na označení toulavého psa nahradit.

#### § 14

##### **Ochrana volně žijících zvířat**

(1) Je zakázáno odchyťovat nebo usmrcovat volně žijící zvíře

a) pomocí oka, tlučky, sítě, smyčky, pytláckého oka, harpuny nebo čelistových pastí anebo pomocí obdobně zkonstruovaného zařízení,

b) pomocí jedovatých návnad a jedů v jakýchkoliv formách včetně plynování a vykuřování, nejde-li o případ podle [odstavce 4](#),

c) do jestřábích košů a pomocí lepu,

d) pomocí výbušnin,

e) pomocí luků a samostřílů,

f) pomocí elektrického proudu, nejde-li o výkon práva upravený zvláštními právními předpisy,<sup>2a)</sup>

g) pomocí poloautomatické nebo automatické zbraně se zásobníkem schopným pojmout více než 2 náboje, nejedná-li se o případ podle [§ 5 odst. 2 písm. c\)](#),

h) pomocí zbraně s hledím pro střelbu v noci, s elektronickým hledím apod.,

i) pomocí letadla nebo motorového vozidla,

j) pomocí zvuku magnetofonu nebo podobného zařízení, mimo zařízení používaných v souladu se zvláštními právními předpisy,<sup>2a)</sup>

k) pomocí zrcadla nebo jiného oslňujícího zařízení,

l) pomocí zdroje umělého osvětlení a zařízení pro osvětlení terčů,

m) pomocí formalinových nebo lepících pastí,

n) pomocí zvířat použitých jako živá návnada, nebo nástraha, nejde-li o lov podle zvláštních předpisů<sup>1g)</sup>.

(2) Ustanovení [odstavce 1 písm. k\)](#) a [l\)](#) se nevztahuje na lov nebo usmrcování ryb podle zákona o rybářství<sup>4)</sup>.

(3) Ustanovení [odstavce 1 písm. h\), k\)](#) a [l\)](#) se nevztahuje na případy, kdy orgán státní správy myslivosti rozhodne o povolení, popřípadě o uložení úpravy stavu zvěře podle zákona o myslivosti<sup>4a)</sup>, a je zabezpečeno, že účinek opatření se bude vztahovat cíleně na vyjmenovaný druh zvěře a nezpůsobí utrpení jiným zvířatům.

(4) Deratizace, odchyt a usmrcování volně žijících zvířat patřících mezi škodlivé organismy se řídí zvláštními právními předpisy.<sup>2), 2c), 2e), 2f)</sup>

(5) Provozovatel odchytných zařízení je musí provozovat tak, aby odchycená zvířata nebyla týrána.

(6) Zákaz odchytu do sítí se nevztahuje na odchyt savců nebo ptáků za účelem zavěšování honiteb<sup>4b)</sup>, za účelem jejich návratu do přirozeného prostředí, ptáků a netopýrů za účelem výzkumu, na odchyt zvířete drženého v zajetí anebo na odchyt toulavého nebo opuštěného zvířete. Zákaz se nevztahuje na odchyt ryb v rybářských revírech, který provádí uživatel revíru. Pro účely ornitologického výzkumu dále neplatí zákaz odchytu ptáků do sítí za použití zvuku magnetofonu nebo podobného zařízení a za použití zdroje umělého osvětlení. Zákaz odchytu do sítí a smyček se nevztahuje na odchyt handicapovaných zvířat za účelem jejich přijetí do záchrané stanice. Ustanovení [odstavce 1 písm. a\)](#), pokud jde o sítě, a písm. f), j) a l), pokud jde o zdroj umělého osvětlení, se nevztahují na odchyt volně žijících zvířat s jejich zpětným vypuštěním do volné přírody prováděný za účelem určení druhu, pohlaví, stáří a získání biometrických údajů v rámci sledování stavu volně žijících zvířat.

(7) Zakazuje se odchyt jedinců druhů původních volně žijících na území České republiky pro chov ve farmovém chovu, zájmovém chovu nebo chovu, jehož cílem je domestikace, včetně drezúry; to neplatí pro odchyt a chov loveckých dravců provedený v souladu se zákonem o ochraně přírody a krajiny a zákonem o obchodování s ohroženými druhy<sup>4c)</sup>, jakož i pro odlov generačních ryb pro potřeby umělého výtěru.

(8) Pro ochranu letišť, městských aglomerací nebo jiných objektů je povoleno použít loveckých vycvičených dravců, je-li to v souladu se zvláštním právním předpisem<sup>1e), 2e)</sup>.

(9) Úpravou ochrany volně žijících zvířat podle tohoto zákona nejsou dotčeny zvláštní právní předpisy na úseku ochrany přírody a krajiny<sup>2e)</sup>.

## § 14a

### Zakázané činnosti s volně žijícími zvířaty

(1) Je zakázáno

a) provozovat mobilní zařízení typů pojezdných zvěřinců, exotarií, terárií a akvárií, v nichž jsou jedinci volně žijících druhů umístěni převážně v prostoru dopravního prostředku, s výjimkou zvířat, se kterými je pracováno v cirkusové manéži,

b) u nově narozených primátů, ploutvonožců, kytovců, vyjma delfinovitých, nosorožců, hrochů nebo žiraf provádět zvláštní způsob výcviku pro přípravu a provedení triků nebo výkonu v cirkuse, divadelním a varietním představení, filmu, televizním programu nebo podobném veřejném představení, s výjimkou cílených pohybových aktivit zvířat, v zoologických zahradách (dále jen "drezúra") a k těmto účelům s nimi vstupovat na území státu.

(2) Volně žijící zvířata musí být chována a jejich drezúra musí být prováděna s ohledem na druh a věkovou kategorii nebo hmotnost a další specifické podmínky nároků na jejich ochranu podle podmínek pro chov a drezúru stanovených prováděcím právním předpisem.

(3) Bližší podmínky pro chov a drezúru zvířat stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

## § 14b

### Ochrana handicapovaných zvířat

(1) Každý, kdo se ujal handicapovaného zvířete, je povinen zajistit péči o ně podle [odstavce 2](#) nebo předat toto zvíře záchrané stanici, popřípadě oznámit místo jeho nálezu záchrané stanici.

(2) Chovatel, který poskytuje soustavnou nezbytnou péči handicapovaným zvířatům, je povinen

a) vytvářet podmínky pro zachování jejich fyziologických funkcí a biologických potřeb, a to zejména vybavením prostor pro handicapovaná zvířata,

b) předcházet jejich únikům,

c) mít osvědčení o odborné způsobilosti osoby odpovědné za péči o handicapovaná zvířata, udělené příslušným orgánem ochrany zvířat, nebo zajistit, aby péči o handicapovaná zvířata zajišťovala osoba s tímto osvědčením, pokud se jedná o záchranou stanici,

d) dodržovat podmínky chovu handicapovaných zvířat, vybavení a minimální velikost prostor pro handicapovaná zvířata, stanovené prováděcím právním předpisem.

(3) Osoba, která provozuje záchranou stanici, je povinna stanovit alespoň 1 osobu odpovědnou za péči o handicapovaná zvířata. Osoba odpovědná za péči o handicapovaná zvířata musí úspěšně absolvovat odborný kurz a získat osvědčení o odborné způsobilosti osoby odpovědné za péči o handicapovaná zvířata; další osoby, které provádějí činnosti související s chovem a péčí o handicapovaná zvířata, musí osoba odpovědná za péči o handicapovaná zvířata poučit tak, aby uvedené činnosti prováděly kvalifikovaným způsobem. Osoba, která provozuje záchranou stanici, je povinna uchovávat osvědčení o odborné způsobilosti osoby odpovědné za péči o handicapovaná zvířata a vést dokumentaci o poučení osob, které provádějí činnosti související s chovem a péčí o handicapovaná zvířata, uchovávat ji od doby zahájení činnosti těchto osob související s chovem a péčí o handicapovaná zvířata, a to ještě po dobu 3 let od ukončení této činnosti.

(4) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem rozsah odborných znalostí nezbytných pro získání osvědčení o odborné způsobilosti osoby odpovědné za péči o handicapovaná zvířata, obsah odborného kurzu pro získání této odborné způsobilosti, složení zkušební komise, požadavky na nejvyšší dosažené vzdělání a praxi lektorů od ukončení nejvyššího dosaženého vzdělání, průběh zkoušky, vzor osvědčení a podmínky pro chov handicapovaných zvířat, vybavení a minimální velikost prostor pro handicapovaná zvířata.

## ČÁST PÁTÁ

### OCHRANA POKUSNÝCH ZVÍŘAT

#### § 15

##### Použití ustanovení o ochraně pokusných zvířat

(1) Ustanovení tohoto zákona, která upravují ochranu pokusných zvířat, se použijí v případech,

a) kdy jsou pokusná zvířata používána nebo mají být použita k pokusům nebo jsou specificky chována tak, aby mohly být jejich orgány nebo tkáně použity pro vědecké účely,

b) dokud pokusná zvířata nejsou usmrcena, umístěna do zájmového chovu nebo navrácena do vhodného přírodního stanoviště nebo chovu.

(2) Odstranění bolesti, utrpení, strachu nebo trvalého poškození pokusných zvířat pomocí úspěšného použití anestetik, analgetik nebo jiných metod nevylučuje z oblasti působnosti tohoto zákona použití pokusných zvířat při pokusech.

(3) Ustanovení tohoto zákona, která upravují ochranu pokusných zvířat, se nevztahují na případy, kdy jsou pokusná zvířata použita pro:

a) nepokusné úkony prováděné v zemědělství,

b) nepokusné klinické veterinární úkony,

c) veterinární klinická hodnocení požadovaná při registraci veterinárního léčivého přípravku,

d) úkony prováděné pro účely uznaných chovatelských postupů,

e) úkony, jejichž hlavním účelem je identifikace zvířete,

f) úkony, které pravděpodobně zvířeti nezpůsobí bolest, utrpení, strach ani trvalé poškození o intenzitě odpovídající nejméně bolesti, utrpení, strachu nebo trvalému poškození způsobenému vpichem jehly podle řádné veterinární praxe.

(4) Ustanovení tohoto zákona za účelem uvedeným v [§ 1 odst. 2 písm. d\)](#) stanovují pravidla, která se týkají

a) nahrazení a omezení používání pokusných zvířat k pokusům a šetrného zacházení s pokusnými zvířaty při jejich chovu, umístění, péči o ně a používání k pokusům,

b) původu, chovu, označení pokusných zvířat, péče o ně a jejich umístění a usmrcování,

c) úkonů chovatelů pokusných zvířat, dodavatelů pokusných zvířat a uživatelů pokusných zvířat,

d) hodnocení a schvalování projektů pokusů, při nichž jsou v rámci pokusů používána pokusná zvířata.

(5) Tímto zákonem nejsou dotčena ustanovení zákona č. [258/2000 Sb.](#), o ochraně veřejného zdraví a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

### Oprávnění k chovu, oprávnění k dodávce a oprávnění k používání pokusných zvířat

- (1) Chovat, dodávat nebo používat pokusná zvířata smí jen osoba, které bylo k těmto činnostem uděleno oprávnění.
- (2) Pokusy mohou být prováděny pouze ve schválených zařízeních uživatele pokusných zvířat. Ministerstvo může udělit výjimku z požadavku uvedeného ve větě první, pokud uživatel pokusných zvířat prokáže, že je to vědecky odůvodněno.
- (3) Osoba, která je držitelem oprávnění k dodávce pokusných zvířat, smí dodávat pokusná zvířata osobě, která je držitelem oprávnění k používání pokusných zvířat, pouze z chovného zařízení osoby, která je držitelem oprávnění k chovu pokusných zvířat.
- (4) Zařízení určená k chovu a dodávce pokusných zvířat musí být oddělena od zařízení určených k používání pokusných zvířat, to neplatí v případě chovu, dodávky a využití ryb a pokusů, při nichž je prováděn u pokusných zvířat pouze odběr krve.

#### § 15b

### Rozhodnutí o udělení oprávnění k chovu pokusných zvířat, oprávnění k dodávce pokusných zvířat a oprávnění k používání pokusných zvířat

(1) Oprávnění k chovu pokusných zvířat, k dodávce pokusných zvířat nebo k používání pokusných zvířat uděluje ministerstvo na základě žádosti podané na předepsaném formuláři, jehož vzor stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem. Žádost obsahuje kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem také

- a) adresu místa, kde hodlá žadatel vykonávat svoji činnost, včetně přesného umístění, názvu, případně jiného označení jednotlivých prostor, kde má být činnost prováděna; pokud má být na základě žádosti v rozhodnutí o udělení daného oprávnění stanoveno, že je možno chovat, dodávat nebo používat pokusná zvířata i mimo zařízení, uvede žadatel v žádosti specifikaci místa, kde bude činnost prováděna, zejména zda bude činnost prováděna ve volné přírodě a na jakém území,
- b) druh činnosti; u uživatelů pokusných zvířat také účel, za jakým mohou být pokusy prováděny,
- c) druhy pokusných zvířat určených k chovu, dodávce nebo použití a jejich maximální denní stavy,
- d) osobní údaje, adresu místa trvalého pobytu a číslo osvědčení podle [§ 15d](#) nebo [§ 15e](#) osoby odpovědné za péči o pokusná zvířata a určeného veterinárního lékaře a osobní údaje statutárního orgánu, který je odpovědný za dodržování tohoto zákona.

(2) Ministerstvo udělí oprávnění uvedené v [odstavci 1](#), splňuje-li žadatel požadavky stanovené tímto zákonem a právními předpisy vydanými k jeho provedení. Žadatel je povinen předložit posuzovatelům údaje vztahující se k provozu zařízení stanovené prováděcím právním předpisem.

(3) Rozhodnutí o udělení oprávnění podle [odstavce 1](#) vydává ministerstvo na dobu určitou. V případě prvního udělení oprávnění se oprávnění vydává na dobu 3 let, při každém dalším udělení oprávnění se oprávnění vydává na dobu 5 let; na základě žádosti žadatele může ministerstvo udělit oprávnění i na dobu kratší.

(4) Rozhodnutí o udělení oprávnění podle [odstavce 1](#) obsahuje kromě obecných náležitostí

- a) náležitosti uvedené v [odstavci 1 písm. a\) až d\)](#),
- b) dobu jeho platnosti.

(5) Ministerstvo zašle rozhodnutí o udělení oprávnění podle [odstavce 1](#) na vědomí krajské veterinární správě nebo orgánu příslušnému podle [§ 19 odst. 1 písm. d\)](#). Rozhodnutí o udělení oprávnění k používání pokusných zvířat zašle ministerstvo na vědomí také státnímu orgánu příslušnému ke schvalování projektů pokusů podle [§ 23](#).

(6) Chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat nebo uživatel pokusných zvířat je povinen bez zbytečného odkladu ohlásit ministerstvu změnu údajů uvedených v rozhodnutí o udělení oprávnění podle [odstavce 1](#).

(7) V případě jakékoli významné změny struktury nebo funkce zařízení podle [odstavce 1](#), která by mohla nepříznivě ovlivnit životní podmínky pokusných zvířat, v případě změny místa, kde jsou prováděny činnosti s pokusnými zvířaty, rozšíření druhů činností nebo zvýšení počtu chovaných, dodávaných nebo užívaných druhů pokusných zvířat musí chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat nebo uživatel pokusných zvířat podat novou žádost podle [odstavce 1](#). Provést změny uvedené v předchozí větě je možné až po nabytí právní moci rozhodnutí o udělení oprávnění chovatele pokusných zvířat, dodavatele pokusných zvířat nebo uživatele pokusných zvířat.

(8) Ministerstvo vede evidenci chovatelů pokusných zvířat, dodavatelů pokusných zvířat a uživatelů pokusných zvířat, kterým bylo uděleno oprávnění. Obsahem této evidence je název zařízení a název obce sídla tohoto zařízení.

#### § 15c

### Posuzovatelé

(1) Zařízení chovatele pokusných zvířat, dodavatele pokusných zvířat nebo uživatele pokusných zvířat před rozhodnutím o udělení oprávnění podle [§ 15b odst. 1](#) posoudí nejméně 2 posuzovatelé, kteří posuzují, zda zařízení splňuje všechny požadavky stanovené tímto zákonem a právními předpisy vydanými k jeho provedení, a vypracují společný písemný

posudek. Společně s posuzovateli se posouzení zařízení může zúčastnit zaměstnanec ministerstva.

(2) Posuzovatele jmenuje a odvolává ministerstvo. Na jmenování posuzovatelem není právní nárok. Posuzovatelem může být jmenována osoba, která

a) je lékařem, veterinárním lékařem nebo osobou s jiným vysokoškolským vzděláním v oblasti biologických oborů, která se během studia nebo postgraduálního studia prokazatelně seznámila s metodami chovu a práce na pokusných zvířatech, s jejich ochranou a s vyhledáváním a používáním alternativních metod,

b) má osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů nebo osvědčení o prodloužení doby platnosti odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů,

c) předloží

1. přehled o své odborné činnosti a publikační činnosti a

2. doklad o minimálně 5 letech odborné praxe při využívání pokusných zvířat k vědeckým účelům, a to za posledních 10 let.

(3) Ministerstvo může posuzovatele odvolat, jestliže

a) neplní povinnosti posuzovatele,

b) opakovaně odevzdá posudek nepravdivý nebo chybný, nebo

c) požádal o odvolání.

(4) Jmenování posuzovatele zaniká

a) dnem uvedeným v odvolání, nebo

b) úmrtím posuzovatele nebo jeho prohlášením za mrtvého.

(5) Před posouzením konkrétního zařízení zašle ministerstvo posuzovateli písemné pověření k posouzení určeného zařízení s požadavkem na zpracování posudku.

(6) Posuzovatel

a) je povinen

1. se v určeném zařízení prokázat pověřením k posouzení vydaným ministerstvem,

2. na základě pověření posoudit určené zařízení fyzickou kontrolou na místě, včetně posouzení stanovené dokumentace, o zjištěných skutečnostech zpracovat písemný posudek a zaslat jej ministerstvu,

3. oznámit neprodleně ministerstvu skutečnosti, pro které by nemohl vypracovat posudek pravdivě nebo pro které je z činnosti posuzovatele vyloučen,

4. předložit v souladu s platnými právními předpisy vyúčtování nákladů spojených s posuzováním určeného zařízení,

5. se na vyzvání ministerstva zúčastnit školení k dané problematice,

b) je oprávněn

1. si vyžádat písemné stanovisko osoby zmocněné k zastupování žadatele ve správním řízení k posudku, který v souvislosti s posuzováním určeného zařízení zpracoval,

2. se účastnit jednání ministerstva při projednávání posudku, který na určené zařízení zpracoval.

(7) Seznam údajů, které je chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat nebo uživatel pokusných zvířat povinen předložit posuzovatelům, obsah písemného posudku posuzovatelů a postup posuzovatelů při posuzování stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

## § 15d

### **Kurzy odborné přípravy k získání kvalifikace a odborné způsobilosti na úseku pokusných zvířat**

(1) Každý chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat je povinen

a) mít v daném zařízení nebo na daném místě dostatečný počet zaměstnanců, aby byla zajištěna řádná péče o pokusná zvířata,

b) zabezpečit, aby péči o pokusná zvířata vykonávaly osoby odborně způsobilé k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat, schopné rozpoznat změny v chování pokusného zvířete a posoudit zjevné příznaky jeho zhoršeného zdravotního stavu, jakož i vhodnost, případně přiměřenost vnějšího prostředí ve vztahu k zdravotnímu stavu pokusného zvířete a přijmout potřebná opatření.

(2) Osoba, která bude navrhovat pokusy a projekty pokusů, provádět pokusy na pokusných zvířatech, pečovat o pokusná zvířata nebo usmrcovat pokusná zvířata, musí před prováděním těchto úkonů absolvovat náležité vzdělávání a odbornou přípravu v

a) navrhování pokusů a projektů pokusů,

b) provádění pokusů na pokusných zvířatech,

c) péči o pokusná zvířata, nebo

d) usmrcování pokusných zvířat.

(3) Úkony uvedené v [odstavci 2 písm. a\)](#) mohou provádět pouze lékaři, veterinární lékaři a osoby s jiným vysokoškolským vzděláním v oblasti biologických oborů, pokud se během studia nebo postgraduálního studia prokazatelně seznámili s metodami chovu a práce na pokusných zvířatech, s jejich ochranou a s vyhledáváním a používáním alternativních metod a kteří absolvovali kurz odborné přípravy a získali osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů. Na základě tohoto osvědčení mohou tyto osoby provádět také pokusy na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat. Osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů vydává ministerstvo, a to na dobu 7 let.

(4) Provádět úkony uvedené v [odstavci 2 písm. b\), c\)](#) nebo [d\)](#) mohou pouze osoby, které absolvovaly kurz odborné přípravy a získaly osvědčení o odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat. Toto osvědčení vydává ministerstvo, a to na dobu 7 let.

(5) Nad osobami, které provádějí úkony uvedené v [odstavci 2 písm. b\), c\)](#) nebo [d\)](#), musí chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat při plnění jejich úkolů zajistit dohled, dokud neprokáží požadovanou kvalifikaci. Osoba, která ke dni vzniku pracovního nebo obdobného poměru není držitelem osvědčení o odborné způsobilosti, nebo u níž nebylo rozhodnuto o uznání odborné kvalifikace podle zákona o uznávání odborné kvalifikace<sup>4d)</sup>, musí zkoušku odborné způsobilosti složit do 6 měsíců ode dne vzniku pracovního nebo obdobného poměru.

(6) Chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat je povinen vést záznamy o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů a o odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat a uvádět v nich

a) osobní údaje osob, kterým byla vydána uvedená osvědčení, a

b) datum vydání a evidenční číslo uvedených osvědčení.

Tyto záznamy lze vést také elektronickou formou. Chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat je povinen ještě 3 roky po ukončení činnosti osob tuto dokumentaci uchovávat a na vyžádání ji předložit příslušnému orgánu ochrany zvířat.

(7) Obsah a rozsah kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů, obsah a rozsah kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat, požadavky na nejvyšší dosažené vzdělání a praxi lektorů od ukončení nejvyššího dosaženého vzdělání, složení zkušební komise, průběh zkoušky, vzor osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů a vzor osvědčení o odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

#### § 15e

##### **Kurzy odborné přípravy k prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti na úseku pokusných zvířat**

(1) Osoby, které získaly osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů, nebo kterým byla prodloužena doba platnosti tohoto osvědčení podle tohoto ustanovení, a které chtějí nadále provádět úkony uvedené v [§ 15d odst. 2](#), musí před uplynutím doby platnosti uvedeného osvědčení, nejdříve však 1 rok před uplynutím doby jeho platnosti, absolvovat kurz odborné přípravy k prodloužení doby platnosti osvědčení o způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů. Osvědčení o prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů vydává ministerstvo, a to na dobu 7 let.

(2) Osoby, které získaly osvědčení o odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat nebo kterým byla prodloužena doba platnosti tohoto osvědčení podle tohoto ustanovení, a které chtějí nadále provádět úkony uvedené v [§ 15d odst. 2 písm. b\), c\) nebo d\)](#), musí před uplynutím doby platnosti uvedeného osvědčení, nejdříve však 1 rok před uplynutím doby jeho platnosti, absolvovat kurz odborné přípravy k prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat. Osvědčení o prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat vydává ministerstvo, a to na dobu 7 let.

(3) Obsah a rozsah kurzu odborné přípravy k prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů, obsah a rozsah kurzu odborné přípravy k prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat, požadavky na nejvyšší dosažené vzdělání a praxi lektorů od ukončení nejvyššího dosaženého vzdělání, složení zkušební komise, průběh zkoušky, vzor osvědčení o prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů, vzor osvědčení o prodloužení doby platnosti odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

#### § 15f

##### **Specifické požadavky na pracovníky**

(1) Každý chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat musí mít v daném místě jednu či více osob, které zajišťují

a) dohled nad životními podmínkami pokusných zvířat v daném zařízení a péči o ně,

b) přístup osob zacházejících s pokusnými zvířaty k informacím o jednotlivých druzích pokusných zvířat, které jsou v zařízení

umístěny, a

c) náležitě vzdělání a kvalifikaci osob zacházejících s pokusnými zvířaty, průběžné absolvování kurzů odborné přípravy k prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti podle [§ 15e](#) těmito osobami a výkon dohledu nad těmito osobami, dokud neprokáží požadovanou kvalifikaci,  
(dále jen „osoba odpovědná za péči o pokusná zvířata“).

(2) Osoba odpovědná za péči o pokusná zvířata je povinna vykonávat činnosti uvedené v [odstavci 1](#).

(3) Osoby, které odpovídají za celkové provedení projektu pokusů a za jeho soulad s rozhodnutím o schválení projektu pokusů (dále jen „vedoucí projektu pokusů“), musí zajistit, aby

a) bolest, utrpení, strach nebo trvalé poškození, které jsou pokusnému zvířeti v průběhu pokusu způsobovány, pokud nejsou nevyhnutelné, byly minimalizovány na nejnižší možnou úroveň,

b) projekty pokusů byly prováděny v souladu s rozhodnutím o schválení projektu pokusů, a aby v případě porušení požadavků byla přijata a zaznamenána vhodná nápravná opatření,

c) byl zpracován projekt pokusů a předložen ke stanovisku odborné komisi pro zajišťování dobrých životních podmínek pokusných zvířat,

d) v případě schválení projektu pokusů to bylo oznámeno krajské veterinární správě,

e) po zahájení pokusu byl veden protokol a v něm potvrzovány úkony stanovené projektem pokusů,

f) byla umožněna osobě odpovědné za péči o pokusná zvířata, odborné komisi pro zajišťování dobrých životních podmínek pokusných zvířat a orgánům ochrany zvířat kontrola plnění podmínek projektu pokusů, včetně provádění zápisů o této kontrole do protokolu,

g) byla zabezpečena péče o pokusná zvířata při pokusu a kontrolována činnost dalších zaměstnanců související s pokusem, zejména ošetřovatelů, kteří se na ní podílejí,

h) byl pokus ukončen po dosažení cíle nebo nejpozději v termínu stanoveném projektem pokusů.

(4) Vedoucí projektu pokusů si v odůvodněných případech může stanovit svého zástupce; ustanovení [odstavce 3](#) se na zástupce vedoucího pokusů použije obdobně. Vedoucí projektu pokusů nebo jeho zástupce se nesmí účastnit zpracování stanoviska, které se týká jejich projektu pokusů, jako člen odborné komise pro zajišťování dobrých životních podmínek pokusných zvířat nebo státního orgánu příslušného ke schvalování projektů pokusů.

(5) Každý chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat musí určit veterinárního lékaře s odbornou způsobilostí v oblasti zdravotní problematiky pokusných zvířat (dále jen „určený veterinární lékař“), nebo kvalifikovaného odborníka, který je pověřen poskytováním poradenství ohledně dobrých životních podmínek pokusných zvířat a zacházení s nimi. Za patřičně kvalifikovaného odborníka podle věty první se považuje lékař nebo osoba s jiným vysokoškolským vzděláním v oblasti biologických oborů, pokud se během studia nebo postgraduálního studia prokazatelně seznámila s metodami chovu a práce na pokusných zvířatech, s jejich ochranou, s vyhledáváním a používáním alternativních metod.

(6) Osoba odpovědná za péči o pokusná zvířata, vedoucí projektu pokusů, jeho zástupce nebo jiný kvalifikovaný odborník podle [odstavce 5](#), a členové odborné komise zařízení pro dobré životní podmínky pokusných zvířat musí mít osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů nebo osvědčení o prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů.

## § 15g

### Odborná komise pro zajišťování dobrých životních podmínek pokusných zvířat

(1) Každý chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat je povinen pro své zařízení zřídit odbornou komisi pro zajišťování dobrých životních podmínek pokusných zvířat (dále jen „odborná komise“) a zajistit podmínky pro řádné plnění úkolů komise stanovené jí tímto zákonem.

(2) Odborná komise zřízená uživatelem pokusných zvířat musí mít alespoň 3 členy. Odborná komise zřízená chovatelem pokusných zvířat nebo dodavatelem pokusných zvířat musí mít alespoň 2 členy.

(3) Členy odborné komise musí být všechny osoby odpovědné za péči o pokusná zvířata a v případě uživatele pokusných zvířat i vědecký pracovník, který je lékařem, veterinárním lékařem nebo osobou s odpovídajícím vzděláním podle [§ 15d odst. 3](#). Odborná komise rovněž získává informace od určeného veterinárního lékaře nebo odborníka uvedeného v [§ 15f odst. 5](#).

(4) Odborná komise plní tyto úkoly:

a) osobám, které zacházejí s pokusnými zvířaty, poskytuje poradenství týkající se dobrých životních podmínek pokusných zvířat v souvislosti se získáváním a umístěním pokusných zvířat, péčí o ně a jejich používáním, a kontroluje jejich činnost,

b) poskytuje osobám uvedeným v písmeni a) poradenství k uplatňování požadavku nahrazení a omezení používání pokusných zvířat a šetrného zacházení s nimi a informuje je o technickém a vědeckém pokroku při uplatňování tohoto požadavku,

c) zavádí, kontroluje a přezkoumává vnitřní provozní postupy, pokud jde o monitorování, podávání zpráv a návazné kroky

týkající se dobrých životních podmínek pokusných zvířat, která jsou v zařízení umístěna nebo používána,

d) sleduje a kontroluje průběh a výsledky projektů pokusů a přitom zohledňuje jejich dopad na používaná pokusná zvířata, určuje prvky, které dále přispívají k nahrazení a omezení používání pokusných zvířat a šetrnému zacházení s nimi, a poskytuje v těchto věcech poradenství,

e) poskytuje poradenství o režimech pro umístění pokusných zvířat do zájmového chovu včetně odpovídající socializace pokusných zvířat, která mají být do zájmového chovu umístěna,

f) projednává a předkládá odpovědnému pracovníkovi zařízení návrhy provozního řádu, technologických postupů a návrhy na opatření k ochraně pokusných zvířat a

g) kontroluje stanovenou evidenci pokusných zvířat podle [odstavce 5 písm. d\)](#) bodu 4.

(5) Odborná komise v zařízení provozovaném uživatelem pokusných zvířat plní dále tyto úkoly:

a) projednává a vyjadřuje se k předloženému projektu pokusů písemným stanoviskem s odůvodněním, které postoupí státnímu orgánu příslušnému ke schvalování projektů pokusů a současně o tomto písemně vyrozumí předkladatele; nemá-li projekt pokusů veškeré náležitosti, vrátí jej předkladateli k doplnění, přitom je povinna ověřit všechny náležitosti projektu pokusů,

b) na základě rozhodnutí o schválení projektu pokusů vydaného státním orgánem příslušným ke schvalování projektů pokusů vydává vedoucímu projektu pokusů souhlas k zahájení projektu pokusů; zahájit projekt pokusů je možné až po vydání tohoto souhlasu,

c) kontroluje, zda jsou o pokusech vedeny protokoly a jsou v nich zaznamenávány údaje stanovené příslušným projektem pokusů,

d) zpracovává a odevzdává státnímu orgánu příslušnému ke schvalování projektů pokusů nejpozději do 31. ledna roku následujícího souhrnnou zprávu o činnosti za kalendářní rok včetně statistických tabulek, jejichž vzor stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem, s uvedením

1. identifikace uživatele pokusných zvířat, označení rozhodnutí o udělení oprávnění k používání pokusných zvířat a doby jeho platnosti,

2. jména, popřípadě jmen, příjmení a čísla osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů nebo osvědčení o prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů členů odborné komise,

3. počtu projednaných a z toho doporučených projektů pokusů s označením účelů pokusů uvedených v [§ 18 odst. 1](#),

4. evidence počtu pokusných zvířat použitých pro pokusy a počtu a druhu provedených pokusů, včetně informací o skutečné závažnosti pokusů a původu a druhů subhumánních primátů, kteří byli k pokusům použiti,

5. podrobných informací o výjimkách udělených podle [§ 18g odst. 6](#),

6. dalších údajů stanovených dohodami Rady Evropy na úseku ochrany pokusných zvířat nebo prováděcím právním předpisem nebo požadovaných ministerstvem,

e) zpracovává a odevzdává státnímu orgánu příslušnému ke schvalování projektů pokusů nejpozději do 31. srpna 2018, a poté každých 5 let vždy do 31. srpna daného kalendářního roku, souhrnnou zprávu s uvedením informací o uplatňování [§ 15g](#), [§ 16a odst. 2 a 3](#), [§ 16b](#), [16c](#), [§ 17c odst. 4](#) a [§ 17f](#).

(6) Záznamy o každém poradenství poskytnutém odbornou komisí a o rozhodnutích přijatých na základě tohoto poradenství musí chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat uchovávat nejméně po dobu 3 let. Záznamy musí být na vyžádání poskytnuty příslušnému orgánu ochrany zvířat.

(7) Vzory statistických tabulek, pokyny pro jejich vyplnění a další údaje, které musí obsahovat souhrnná zpráva o činnosti zařízení, stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

## § 16

### Schvalování projektů pokusů

Nikdo nesmí provést nebo nařídit provedení projektu pokusů nebo pokusu bez jeho předchozího schválení státním orgánem příslušným ke schvalování projektů pokusů. Pokusy smí uživatel pokusných zvířat provádět výhradně v rámci určitého schváleného projektu pokusů. Projekt pokusů musí být prováděn v souladu s rozhodnutím o schválení projektu pokusů.

## § 16a

### Žádost o schválení projektu pokusů

(1) Uživatel pokusných zvířat musí podat státnímu orgánu příslušnému ke schvalování projektů pokusů žádost o schválení projektu pokusů na předepsaném formuláři, jehož vzor stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem. Žádost obsahuje kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem také

a) adresu místa, kde hodlá vykonávat uživatel pokusných zvířat svoji činnost, včetně přesného umístění, názvu, případně jiného označení jednotlivých prostor, kde má být činnost prováděna; pokud má být na základě žádosti v rozhodnutí stanoveno, že je možno využívat pokusná zvířata i mimo zařízení, uvede žadatel v žádosti specifikaci místa, kde bude činnost prováděna, zejména zda bude činnost prováděna ve volné přírodě a na jakém území,

b) číslo jednací a spisovou značku rozhodnutí o udělení oprávnění k používání pokusných zvířat a dobu jeho platnosti,

c) název projektu pokusů, úkolu studie, případně označení grantu,

d) následující informace

1. význam a zdůvodnění používání pokusných zvířat, včetně jejich původu, odhadovaného počtu, druhů a stadií vývoje; význam a zdůvodnění pokusů,
2. uplatnění metod v zájmu nahrazení a omezení používání pokusných zvířat a šetrného zacházení s nimi,
3. plánované použití anestezie, analgezie nebo jiných metod tlumících bolest,
4. případné omezení a zmírnění všech forem utrpení pokusných zvířat od narození po smrt a zabránění tomuto utrpení,
5. používání hledisek humánního zacházení s pokusnými zvířaty,
6. pokusné nebo pozorovací strategie a statistický plán pro minimalizaci počtu pokusných zvířat, jejich bolesti, utrpení a strachu a případného dopadu na životní prostředí,
7. opětovné použití pokusných zvířat a jeho kumulativní dopad na daná pokusná zvířata,
8. navrhované klasifikace závažnosti pokusů,
9. zabránění případnému neodůvodněnému opakování pokusů,
10. podmínky umístění a chovu pokusných zvířat a péče o ně,
11. metody usmrcování pokusných zvířat,
12. seznam osob, které se na projektu pokusů podílejí, a čísla jejich osvědčení podle [§ 15d odst. 3 a 4](#) nebo [§ 15e](#),

e) návrh projektu pokusů, včetně písemného stanoviska odborné komise podle [§ 15g](#) k předloženému projektu pokusů,

f) netechnické shrnutí projektu pokusů,

g) veterinární podmínky pro provádění pokusů na pokusných zvířatech stanovené krajskou veterinární správou v případech uvedených v jiném právním předpise<sup>2)</sup>,

h) v případě použití jedinců druhů volně žijících zvířat vyjádření místně příslušného orgánu ochrany přírody.

(2) Netechnické shrnutí projektu pokusů je anonymní a neobsahuje jména ani adresy uživatele pokusných zvířat ani jeho zaměstnanců. S výhradou ochrany duševního vlastnictví a důvěrných informací obsahuje netechnické shrnutí projektu pokusů tyto údaje:

a) informace o cílech projektu pokusů, včetně předpokládané újmy a předpokládaného přínosu, a počtu a druhů pokusných zvířat, která mají být použita,

b) prokázání toho, že byl dodržen požadavek nahrazení a omezení používání pokusných zvířat a šetrného zacházení s nimi.

(3) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů netechnická shrnutí schválených projektů pokusů a veškeré jejich aktualizace zveřejňuje, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup, nejpozději do 30 dnů ode dne právní moci rozhodnutí o schválení projektu pokusů.

## § 16b

### Hodnocení projektu pokusů

(1) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů musí provést hodnocení projektu pokusů dostatečně podrobně v závislosti na druhu projektu pokusů a ověřit, zda projekt pokusů vyhovuje těmto kritériím:

a) projekt pokusů je odůvodněný z vědeckého nebo vzdělávacího hlediska nebo jeho provedení vyžadují právní předpisy,

b) použití pokusných zvířat je odůvodněno účely projektu pokusů,

c) projekt pokusů je koncipován tak, aby pokusy mohly být prováděny způsobem co nejhumánnějším a co nejcitlivějším vůči životnímu prostředí.

(2) Hodnocení projektu pokusů se skládá z

a) hodnocení cílů projektu pokusů, předpokládaného vědeckého přínosu nebo vzdělávací hodnoty,

b) posouzení souladu projektu pokusů s požadavkem nahrazení a omezení používání pokusných zvířat a šetrného zacházení s nimi,

c) posouzení a klasifikace závažnosti pokusů,

d) analýzy újmy a přínosů spojených s projektem pokusů, aby bylo možné posoudit, zda je újma, která je pokusným zvířatům způsobena utrpením, bolestí a strachem, obhájitelná z hlediska očekávaného výsledku, při zohlednění etického hlediska, a může být v konečném důsledku přínosem pro člověka, zvířata či životní prostředí,

e) posouzení všech odůvodnění uvedených v [§ 17a až 17f](#), [§ 18b](#), [18d](#) a [18g](#).

(3) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů, který provádí hodnocení projektu pokusů, zohledňuje odborná stanoviska, zejména pokud jde o

a) oblasti vědeckého použití, v nichž budou pokusná zvířata použita, včetně nahrazení a omezení používání pokusných zvířat a šetrného zacházení s nimi v těchto oblastech,

b) koncepci pokusu, případně včetně statistických hodnocení,

c) veterinární praxi v oblasti pokusných zvířat nebo případně veterinární praxi týkající se volně žijících zvířat,

d) chovatelské postupy a péči o pokusná zvířata druhů, které mají být použity k pokusům.

(4) Proces hodnocení projektu musí být transparentní. Hodnocení projektu pokusů se provádí s výhradou ochrany duševního vlastnictví a důvěrných informací nestranně a mohou při něm být zohledněna stanoviska nezávislých subjektů.

(5) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů ve vyhodnocení projektu pokusů uvede, zda projekt pokusů obdržel příznivé nebo nepříznivé hodnocení, a určí, zda a kdy by se měl projekt pokusů zpětně posoudit, obdržel-li projekt pokusů příznivé hodnocení projektu pokusů.

#### § 16c

##### Zpětné posouzení

(1) V případě, že tak určí státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů v souladu s [§ 16b odst. 5](#), provede státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů zpětné posouzení, a na jeho základě vydá stanovisko, které zhodnotí

a) zda bylo dosaženo cílů projektu pokusů,

b) újmu způsobenou pokusným zvířatům, včetně počtu a druhů použitých pokusných zvířat a závažnosti pokusů,

c) skutečnosti, které mohou přispět k dalšímu provádění požadavku nahrazení a omezení používání pokusných zvířat a šetrného zacházení s nimi.

(2) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů posuzuje zpětně všechny projekty pokusů, při nichž jsou použiti subhumánní primáti, a projekty pokusů, jejichž součástí jsou pokusy označené jako závažné, včetně pokusů uvedených v [§ 18c odst. 3 a 4](#).

(3) Povinnost zpětného posouzení se nevztahuje na projekty pokusů zahrnující pouze pokusy klasifikované jako mírné nebo jako pokusy, při nichž pokusné zvíře nenabude vědomí.

(4) Uživatel pokusných zvířat je povinen na vyžádání poskytnout státnímu orgánu příslušnému ke schvalování projektů pokusů všechny doklady a informace nezbytné k provedení zpětného posouzení.

(5) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů ve stanovisku o zpětném posouzení projektu pokusů uvede, zda projekt pokusů obdržel příznivé nebo nepříznivé hodnocení zpětného posouzení.

#### § 16d

##### Rozhodnutí o schválení projektu pokusů a lhůty pro jeho vydání

(1) Projekt pokusů lze schválit, pokud obdržel příznivé hodnocení projektu pokusů podle [§ 16b](#).

(2) V rozhodnutí o schválení projektu pokusů musí být kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem uvedeny

a) jméno, popřípadě jména, příjmení a evidenční číslo osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů nebo osvědčení o prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů vedoucího projektu pokusů a jeho zástupce, pokud byl ustanoven,

b) adresy zařízení nebo jiné označení místa, na kterém bude projekt pokusů prováděn,

c) údaje o veškerých specifických podmínkách vyplývajících z hodnocení projektu pokusů včetně toho, zda a kdy bude projekt pokusů zpětně posuzován,

d) doba platnosti rozhodnutí.

(3) Rozhodnutí o schválení projektu pokusů se vydává nejdéle na dobu 5 let. Rozhodnutí o schválení projektu pokusů však nesmí být uděleno na delší dobu, než je platnost rozhodnutí o udělení oprávnění k používání pokusných zvířat.

(4) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů může povolit provádění vícenásobných generických projektů pokusů prováděných týměž uživatelem pokusných zvířat, pokud jsou tyto projekty pokusů nezbytné ke splnění požadavků stanovených právními předpisy nebo pokud používají pokusná zvířata určená k produkci nebo diagnostickým účelům za použití zavedených metod.

(5) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů musí vydat rozhodnutí o schválení projektu pokusů do 40 pracovních dnů po přijetí úplné a správně vyplněné žádosti. Tato lhůta zahrnuje i hodnocení projektu pokusů. Pokud je to odůvodněno složitostí projektu pokusů nebo jeho víceoborovou povahou, může státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů lhůtu uvedenou ve větě první jednou prodloužit o dobu nepřesahující 15 pracovních dnů. Prodloužení lhůty musí být odůvodněno a žadatel musí být o této skutečnosti informován před uplynutím lhůty uvedené ve větě první.

(6) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů bezodkladně potvrdí žadateli přijetí všech žádostí o schválení projektu pokusů a uvede lhůtu podle [odstavce 5](#), v níž má být rozhodnuto.

## § 16e

### Změna, pozastavení, odnětí nebo zánik platnosti rozhodnutí o schválení projektu pokusů

(1) Uživatel pokusných zvířat je povinen bez zbytečného odkladu ohlásit státnímu orgánu příslušnému ke schvalování projektů pokusů změnu údajů uvedených v rozhodnutí o schválení projektu pokusů.

(2) V případě jakékoli významné změny struktury nebo funkce daného zařízení uživatele pokusných zvířat, která by mohla nepříznivě ovlivnit životní podmínky pokusných zvířat, nebo změny místa, na kterém jsou prováděny činnosti s pokusnými zvířaty, anebo zvýšení počtu užívaných druhů pokusných zvířat, musí uživatel pokusných zvířat podat žádost o změnu rozhodnutí o schválení projektu pokusů. Provést změny uvedené v předchozí větě je možné až po nabytí právní moci rozhodnutí o změně rozhodnutí o schválení projektu pokusů. V případě změny druhů činností, které mají být s pokusnými zvířaty prováděny, musí uživatel pokusných zvířat podat novou žádost o schválení projektu pokusů.

(3) Každá změna rozhodnutí o schválení projektu pokusů je podmíněna dalším příznivým výsledkem hodnocení projektu pokusů.

(4) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů na základě nepříznivého hodnocení zpětného posouzení projektu pokusů podle [§ 16c](#) pozastaví nebo odejme schválení projektu pokusů podle [§ 16d](#).

(5) Pro rozhodnutí o změně, pozastavení nebo odnětí schválení projektu pokusů platí ustanovení [§ 20a odst. 1 až 3](#) obdobně. Pro zánik platnosti schválení projektu pokusů platí ustanovení [§ 20a odst. 4](#) obdobně.

## § 16f

### Uchovávání dokumentace o projektech pokusů

(1) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů musí uchovávat a mít k dispozici veškerou příslušnou dokumentaci, včetně rozhodnutí o schválení projektu pokusů, a výsledek hodnocení projektu pokusů po dobu alespoň 3 let ode dne zániku platnosti rozhodnutí o schválení projektu pokusů.

(2) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů uchovává dokumentaci vztahující se k projektům pokusů, u nichž musí být provedeno zpětné posouzení, dokud není zpětné posouzení dokončeno; tím není dotčeno ustanovení [odstavce 1](#).

## § 16g

### Alternativní přístupy a kontaktní místo

(1) Kontaktní místo, které poskytuje poradenství ohledně právní závažnosti a vhodnosti alternativních přístupů navrhovaných k validaci, uveřejňuje ministerstvo rovněž ve Věstníku.

(2) Kontaktní místo uvedené v [odstavci 1](#) poskytuje bezplatně státním orgánům příslušným ke schvalování projektů pokusů a za úplaty odborným komisím podle [§ 15g](#) poradenství ohledně právní závažnosti a vhodnosti alternativních přístupů navrhovaných k validaci.

## § 17

### Požadavky na zařízení, prostory a vybavení

(1) Chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat je povinen

a) zajistit, aby všechna jeho zařízení měla prostory a vybavení vhodné pro druhy pokusných zvířat, které jsou v nich umístěny, a jsou-li v daném zařízení prováděny pokusy, rovněž pro provádění těchto pokusů,

b) dodržovat další požadavky na zařízení, prostory a vybavení stanovené prováděcím právním předpisem.

(2) Řešení, konstrukce a způsob fungování prostor a vybavení, které jsou uvedeny v [odstavci 1 písm. a\)](#), musí zajišťovat, aby byly pokusy prováděny co nejučelněji s cílem dosáhnout spolehlivých výsledků za použití co nejnižšího počtu pokusných zvířat, jimž se musí způsobit co nejméně bolesti, utrpení, strachu nebo trvalého poškození.

(3) Požadavky na prostory a vybavení zařízení, pokud jde o jejich funkci a obecné uspořádání, chovné prostory, prostory pro provádění obecných a specifických pokusů, provozní prostory, požadavky na prostředí a jeho kontrolu, pokud jde o větrání a teplotu, osvětlení, hluk, poplašné systémy, a další požadavky na zařízení, prostory a vybavení stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

## § 17a

### Podmínky péče o pokusná zvířata

(1) Pokud jde o péči a umístění pokusných zvířat, je chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat povinen zajistit, aby

a) všem pokusným zvířatům bylo zajištěno umístění, životní prostředí, krmivo, voda a péče, které odpovídají jejich zdravotnímu stavu a dobrým životním podmínkám,

- b) veškerá omezení, která pokusnému zvířeti brání v uspokojování fyziologických a etologických potřeb, byla udržována na minimu,
- c) podmínky prostředí, v němž jsou pokusná zvířata chována, držena nebo používána, byly denně kontrolovány,
- d) byla přijata opatření, která zajistí co nejrychlejší odstranění jakýchkoli zjištěných nedostatků nebo jiné než nezbytné bolesti, utrpení, strachu nebo trvalého poškození, a
- e) pokusná zvířata byla přepravována za vhodných podmínek a v kontejnerech označených symbolem upozorňujícím na přepravu pokusných zvířat; tato skutečnost musí být vyznačena v průvodní dokumentaci.

(2) Chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat je dále povinen,

- a) zabezpečit v bariérových systémech vstup pouze přes propust a přemísťování veškerého materiálu pouze podle stanoveného standardního operačního postupu nebo postupu, podle kterého se zajišťuje, kontroluje a eviduje soubor navazujících úkonů spojených s opakovanou činností související s chovem zvířat, zejména provozem a využitím technologického vybavení (dále jen "technologický postup"),
- b) zabezpečit, aby osoby, které do prostor pro zvířata vstupují, používaly technologickým postupem stanovený pracovní oděv, obuv a další ochranné pomůcky,
- c) stanovit a zabezpečit dodržování zákazu kouření v prostorách pro zvířata a minimalizovat působení dráždivých podnětů, zejména pachů a toxických plynů a ozdobných předmětů u osob manipulujících se zvířaty,
- d) zabezpečit dezinfekci, dezinfekci, deratizaci a při pokusech s radioaktivními látkami též dezaktivaci, jakož i úklid a čištění prostor, technologického vybavení, nástrojů, nářadí, pracovních pomůcek, přepravních prostředků a osobních ochranných prostředků osob podle technologického postupu tak, aby přitom byly minimalizovány pro zvířata dráždivé podněty, vést o tom evidenci a uchovávat ji po dobu 3 let,
- e) zřídit samostatné prostory a stanovit technologický postup pro skladování a úpravu tekutin a krmiv, podestýlky a pomůcek,
- f) zřídit a vybavit prostory a stanovit technologický postup pro neškodné ukládání a likvidaci používaných biologických materiálů, pomůcek a odpadů způsobem, který zabezpečuje ochranu pokusných zvířat a vnějšího prostředí,
- g) zpracovat, dodržovat a kontrolovat soubor personálních, materiálních a technických opatření a zařízení zabezpečujících provoz zařízení a ochranu pokusných zvířat (provozní řád zařízení),
- h) operace a metody práce pro opakované pracovní postupy zpracovat ve formě technologického postupu a stanovit způsob jejich kontroly.

(3) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů může z vědeckých důvodů, z důvodu dobrých životních podmínek pokusných zvířat nebo z důvodu zdraví pokusných zvířat v rozhodnutí o schválení projektu pokusů povolit výjimky z požadavků podle [odstavce 1 písm. a\)](#) a z požadavků na péči a umístění pokusných zvířat stanovených prováděcím právním předpisem.

(4) Chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat je povinen dodržovat požadavky týkající se péče a umístění pokusných zvířat a požadavky týkající se péče a umístění ve vztahu k jednotlivým druhům pokusných zvířat stanovených prováděcím právním předpisem.

(5) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem

- a) bližší podmínky chovu a využití pokusných zvířat,
- b) počet pokusných zvířat při jejich přepravě v kontejneru,
- c) požadavky týkající se péče a umístění pokusných zvířat, pokud se jedná o zdravotní stav, zvířata odchycená ve volné přírodě k pokusům, umístění pokusných zvířat, úpravu prostředí, konstrukci uzavřených prostor, krmení, napájení, konstrukci a vybavení prostor pro odpočinek a spánek a manipulaci s pokusnými zvířaty, a
- d) požadavky týkající se péče a umístění ve vztahu k jednotlivým druhům pokusných zvířat.

§ 17b

### Ohrožené druhy zvířat

(1) Jedinci ohrožených druhů uvedených v příloze A nařízení Rady (ES) č. [338/97](#) ze dne 9. prosince 1996 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi, na které se nevztahuje čl. 7 odst. 1 uvedeného nařízení, se k pokusům nesmějí používat, s výjimkou pokusů, které splňují tyto podmínky:

- a) pokus slouží jednomu z účelů uvedených v [§ 18 odst. 1 písm. b\)](#) bodě 1 nebo v [§ 18 odst. 1 písm. c\) nebo e\)](#),
- b) je vědecky doloženo, že účelu pokusu nelze dosáhnout za použití jiných druhů pokusných zvířat než těch, které jsou vyjmenovány v uvedené příloze.

(2) Výjimka uvedená v [odstavci 1](#) se nevztahuje na žádný druh subhumánních primátů.

## § 17c

### Subhumánní primáti

(1) Subhumánní primáti se nesmějí používat k pokusům s výjimkou uvedenou v [odstavci 2](#) a s výjimkou pokusů, které splňují tyto podmínky:

a) pokus slouží jednomu z účelů uvedených

1. v [§ 18 odst. 1 písm. b\)](#) bodě 1 nebo [§ 18 odst. 1 písm. c\)](#) a provádí se s cílem zabránit nebo předcházet klinickým stavům, které oslabují člověka nebo které mohou ohrozit lidský život, nebo takové stavy diagnostikovat či léčit; klinickým stavem, který oslabuje, se rozumí omezení běžných tělesných nebo duševních schopností člověka; nebo

2. v [§ 18 odst. 1 písm. a\) nebo e\)](#) a

b) je vědecky doloženo, že účelu pokusu nelze dosáhnout za použití jiných druhů pokusných zvířat než subhumánních primátů.

(2) Subhumánní primáti uvedení v příloze A nařízení (ES) č. [338/97](#), na které se nevztahuje čl. 7 odst. 1 uvedeného nařízení, se k pokusům nesmějí používat, s výjimkou pokusů, které splňují tyto podmínky:

a) pokus slouží jednomu z účelů uvedených

1. v [§ 18 odst. 1 písm. b\)](#) bodě 1 nebo [§ 18 odst. 1 písm. c\)](#) a provádí se s cílem zabránit nebo předcházet klinickým stavům, které oslabují člověka nebo které mohou ohrozit lidský život, nebo takové stavy diagnostikovat či léčit, nebo

2. v [§ 18 odst. 1 písm. e\)](#) a

b) je vědecky doloženo, že účelu pokusu nelze dosáhnout za použití jiných druhů pokusných zvířat než subhumánních primátů a za použití druhů, které nejsou uvedeny v dané příloze.

(3) K pokusům nesmějí být používáni lidoopi, s výjimkou uvedenou v [odstavci 6](#).

(4) Chovatel pokusných zvířat, který chová subhumánní primáty, musí uplatňovat strategii pro zvýšení podílu pokusných zvířat, která jsou potomky subhumánních primátů chovaných v zajetí.

(5) Pokud má státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů vědecky podložené důvody domnívat se, že je s ohledem na člověka zásadně důležité použít subhumánní primáty pro účely uvedené v [odstavci 1 písm. a\)](#) bodu 1, ale pokus se neprovádí s cílem zabránit nebo předcházet klinickým stavům, které oslabují člověka nebo které mohou ohrozit lidský život, nebo takové stavy diagnostikovat či léčit, může v rozhodnutí o schválení projektu pokusů povolit takové použití, pokud účelu nelze dosáhnout za použití jiných druhů zvířat než subhumánních primátů.

(6) Pokud je třeba přijmout opatření v zájmu ochrany určitého druhu zvířat nebo v souvislosti s neočekávaným výskytem klinických stavů, které ohrožují lidský život nebo člověka oslabují, může státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů rozhodnutím o schválení projektu pokusů povolit použití lidoopů k pokusům prováděným za jedním z účelů uvedených v [§ 18 odst. 1 písm. b\)](#) bodě 1, [§ 18 odst. 1 písm. c\)](#) nebo [e\)](#), pokud účelu pokusu nelze dosáhnout použitím jiných druhů zvířat než lidoopů nebo použitím alternativních metod. Výjimka z [§ 18 odst. 1 písm. b\)](#) bodu 1 se nevztahuje na případy, kdy se jedná o zvířata a rostliny.

## § 17d

### Zvířata odchycená ve volné přírodě

(1) Zvířata odchycená ve volné přírodě se k pokusům nesmějí používat.

(2) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů může na základě žádosti uživatele pokusných zvířat udělit výjimku z [odstavce 1](#), pokud uživatel pokusných zvířat prokáže, že je vědecky doloženo, že účelu pokusu nelze dosáhnout za použití pokusného zvířete, které je pro použití k pokusům chováno. Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů může udělit tuto výjimku, pokud je použití zvířat odchycených ve volné přírodě k pokusům povoleno uživateli pokusných zvířat v rozhodnutí o udělení oprávnění uživatele pokusných zvířat, které vydává ministerstvo, nestanoví-li tento zákon jinak.

(3) Odchyt zvířat žijících ve volné přírodě, která mají být použita k pokusům, může provádět pouze osoba odborně způsobilá k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat a za použití metod, jež pokusným zvířatům způsobí jen takovou bolest, utrpení, strach nebo trvalé poškození, které jsou nevyhnutelné.

(4) Každé zvíře, u něhož se při odchytu ve volné přírodě nebo po něm zjistí, že je zraněné nebo ve špatném zdravotním stavu, prohlédne veterinární lékař. Veterinární lékař nebo uživatel pokusných zvířat musí učinit kroky k minimalizaci utrpení zvířete odchyceného ve volné přírodě, které má být použito k pokusům. Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů může v rámci rozhodnutí o schválení projektu pokusů udělit výjimky z požadavku na učinění kroků k minimalizaci utrpení pokusného zvířete, pokud pro to existují vědecké důvody.

## § 17e

### Opuštěná a toulavá zvířata domestikovaných druhů

(1) Opuštěná a toulavá zvířata domestikovaných druhů se k pokusům nesmějí používat.

(2) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů může udělit výjimku z [odstavce 1](#), pouze jsou-li splněny tyto podmínky:

a) uživatel pokusných zvířat prokáže, že je nezbytně nutné provést studie týkající se zdraví a dobrých životních podmínek

těchto zvířat nebo vážného ohrožení životního prostředí nebo zdraví lidí nebo zvířat,

b) uživatel pokusných zvířat prokáže, že je vědecky doloženo, že účelu pokusu může být dosaženo pouze za použití opuštěného nebo toulavého zvířete,

c) ministerstvo povolilo použití opuštěných nebo toulavých zvířat v rozhodnutí o udělení oprávnění uživatele pokusných zvířat.

(3) Ministerstvo může v rozhodnutí o udělení oprávnění k používání pokusných zvířat udělit výjimku z [odstavce 1](#), pokud uživatel pokusných zvířat prokáže, že je vědecky doloženo, že účelu pokusu může být dosaženo pouze za použití opuštěného nebo toulavého zvířete, a zároveň, že je nezbytně nutné provést studie týkající se zdraví a dobrých životních podmínek těchto zvířat nebo vážného ohrožení životního prostředí nebo zdraví lidí nebo zvířat.

#### § 17f

##### Zvířata chovaná pro použití k pokusům

(1) Myši laboratorní (*Mus musculus*), potkani laboratorní (*Rattus norvegicus*), morčata domácí (*Cavia porcellus*), křečci zlatí (*Mesocricetus auratus*), křečci čínští (*Cricetulus griseus*), pískomilové mongolští (*Meriones unguiculatus*), králíci domácí (*Oryctolagus cuniculus*), psi domácí (*Canis familiaris*), kočky domácí (*Felis catus*), subhumánní primáti, drápatky vodní a tropické (*Xenopus laevis a tropicalis*), skokani hnědí a levhartí (*Rana temporaria a pipiens*) nebo danio pruhované (*Danio rerio*) smějí být používáni k pokusům pouze tehdy, byli-li pro použití k pokusům chováni.

(2) Od 1. ledna 2013 kosman bělovousý (*Callithrix jacchus*) a 5 let po zveřejnění studie proveditelnosti, která bude obsahovat posouzení zdraví a dobrých životních podmínek zvířat<sup>21</sup>), makak jávský (*Macaca fascicularis*), makak rhesus (*Macaca mulatta*) a ostatní druhy subhumánních primátů mohou být používáni k pokusům, pouze pokud jsou potomky subhumánních primátů chovaných v zajetí nebo pokud pocházejí ze soběstačných populací. Soběstačnou populací se rozumí populace, ve které jsou chována zvířata pocházející pouze z této populace nebo z jiných populací, ne však pocházející z volné přírody, a ve které jsou zvířata chována způsobem, který zajišťuje, že jsou zvyklá na člověka.

(3) Ministerstvo může udělit výjimku z [odstavců 1 a 2](#), je-li uživatelem pokusných zvířat prokázáno, že je to vědecky doloženo.

#### § 17g

##### Záznamy o pokusných zvířatech

(1) Chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat je povinen vést záznamy o těchto skutečnostech:

a) počet a druh pokusných zvířat, která jsou chována, nebo byla získána, dodána, použita k pokusům, vypuštěna do volné přírody či umístěna do chovu,

b) původ pokusných zvířat, včetně údajů o tom, zda jsou chována pro použití k pokusům,

c) data, kdy byla pokusná zvířata získána, dodána, vypuštěna do volné přírody nebo umístěna do chovu,

d) jméno, popřípadě jména, příjmení a adresa nebo název nebo obchodní firma, identifikační číslo nebo obdobný údaj a adresa sídla (dále jen „identifikační údaje“) osoby, která zvířata dodala,

e) identifikační údaje příjemce pokusných zvířat,

f) počet a druh pokusných zvířat, která v jednotlivých zařízeních uhynula nebo byla usmrcena; u pokusných zvířat, která uhynula, je třeba zaznamenat příčinu smrti, je-li známa, a

g) v případě uživatelů pokusných zvířat projekty pokusů, v jejichž rámci se pokusná zvířata používají k pokusům.

(2) Záznamy uvedené v [odstavci 1](#) je chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat povinen uchovávat po dobu nejméně 5 let a musí je na požádání poskytnout příslušnému orgánu ochrany zvířat.

#### § 17h

##### Informace o psech, kočkách a subhumánních primátech a jejich označování a identifikace

(1) Chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat je povinen o jednotlivých psech, kočkách a subhumánních primátech

a) zaznamenávat následující informace:

1. podrobnosti o jejich identitě,
2. místo a datum jejich narození, pokud jsou tyto údaje dostupné,
3. zda jsou chováni pro použití k pokusům a
4. u subhumánních primátů, zda jde o potomky subhumánních primátů chovaných v zajetí, a

b) vést úplnou dokumentaci, která sleduje život pokusného zvířete, dokud je chováno pro použití k pokusům; tato dokumentace musí

1. být založena při jeho narození nebo co nejdříve poté a

2. obsahovat veškeré důležité informace o reprodukci a veterinární a sociální informace o jednotlivých pokusných zvířatech a projektech pokusů, k nimž se používala.

(2) Informace a dokumentaci uvedené v [odstavci 1](#) je chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat povinen uchovávat po dobu nejméně 3 let po smrti pokusného zvířete nebo jeho umístění do chovu a musí být na požádání poskytnuty příslušnému orgánu ochrany zvířat. V případě umístění zvířete do chovu musí být současně se zvířetem předány informace o příslušné veterinární péči a sociální informace z jeho dokumentace uvedené v [odstavci 1](#).

(3) Chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat je povinen

a) všechny psy, kočky a subhumánní primáty nejpozději při odstavení od matky co nejméně bolestivým způsobem trvale označit individuálním identifikačním prostředkem,

b) po přijetí neoznačeného psa, kočky nebo subhumánního primáta odstaveného od matky jej co nejdříve a co nejméně bolestivým způsobem trvale označit, nebo

c) na požádání příslušného orgánu ochrany zvířat zdůvodnit, proč není pokusné zvíře označeno.

(4) Je-li pes, kočka nebo subhumánní primát před odstavením od matky přemístěn od jednoho chovatele pokusných zvířat, dodavatele pokusných zvířat nebo uživatele pokusných zvířat k jinému a není z praktických důvodů možné pokusné zvíře předem označit, musí příjemce pokusného zvířete až do jeho označení uchovat údaje o matce pokusného zvířete.

## § 18

### Účely pokusů

(1) Pokusy lze provádět výhradně pro tyto účely:

a) základní výzkum,

b) translační nebo aplikovaný výzkum s cílem

1. zabránit a předejít onemocnění, špatnému zdravotnímu stavu nebo jiným anomáliím nebo jejich následkům u lidí, zvířat nebo rostlin a diagnostikovat je nebo léčit,

2. posoudit, zjistit, regulovat nebo upravit fyziologické předpoklady lidí, zvířat nebo rostlin, nebo

3. zlepšit životní podmínky a podmínky produkce zvířat chovaných k zemědělským účelům,

c) pro jakýkoli z cílů uvedených v písmeni b) při vývoji, výrobě nebo zkoušení kvality, účinnosti a nezávadnosti léčiv, potravin, krmiv a jiných látek nebo výrobků,

d) ochrana přírodního prostředí v zájmu zdraví nebo dobrých životních podmínek lidí nebo zvířat,

e) výzkum zaměřený na zachování druhů,

f) vyšší vzdělávání nebo odborná příprava za účelem získání, udržení nebo zlepšení odborných znalostí,

g) trestní řízení a jiné soudní řízení.

(2) Provádět na zvířatech pokusy za účelem vývoje nebo zkoušení zbraní, bojových látek nebo munice a k nim příslušných zařízení je zakázáno.

## § 18a

### Volba metod

(1) Uživatel pokusných zvířat nesmí pokus provádět a státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů nesmí pokus schválit, je-li pro dosažení žádaného výsledku dostupná jiná metoda či zkušební strategie, která nevyžaduje použití živého pokusného zvířete a která je uznána podle předpisů Evropské unie.

(2) Při výběru mezi pokusy musí uživatel pokusných zvířat volit ty, které v co nejvyšší míře splňují tyto požadavky:

a) používají nejmenší počet pokusných zvířat,

b) používají pokusná zvířata s nejnižší schopností cítit bolest, utrpení nebo strach nebo utrpět trvalé poškození, nebo

c) působí nejmenší bolest, utrpení, strach nebo trvalé poškození,

a je u nich největší pravděpodobnost, že bude dosaženo uspokojivých výsledků.

(3) V co největší míře musí uživatel pokusných zvířat předcházet tomu, aby pokus končil úhynem nebo usmrcením pokusného zvířete, a ukončení pokusu musí být včasné a humánní. Je-li úhyn nebo usmrcení pokusného zvířete na konci pokusu nevyhnutelné, musí uživatel pokusných zvířat pokus koncipovat tak, aby

a) jeho výsledkem byla smrt co nejnižšího počtu pokusných zvířat a

b) pro pokusná zvířata se doba trvání a intenzita utrpení snížila na možné minimum, a pokud je to možné, byla zajištěna bezbolestná smrt.

## § 18b

### Znecitlivění

(1) Uživatel pokusných zvířat musí v případech, že je to z hlediska účelu pokusu možné, provádět pokusy za použití prostředků pro celkové nebo místní znecitlivění. Ke znecitlivění musí použít prostředky snižující bolest či jinou vhodnou metodu zajišťující co největší omezení bolesti, utrpení a strachu. Znecitlivění musí být provedeno vždy při pokusech, při nichž dochází k vážným zraněním pokusného zvířete, která mu mohou způsobit značnou bolest.

(2) Při rozhodování o vhodnosti použití znecitlivění se přihlíží k tomu,

- a) zda se předpokládá, že znecitlivění způsobí pokusnému zvířeti větší újmu než samotný pokus,
- b) zda je znecitlivění neslučitelné s účelem pokusu.

(3) Uživatel pokusných zvířat nesmí pokusným zvířatům bez odpovídajícího znecitlivění nebo snížení bolesti podávat látky, které jim brání v projevu bolesti nebo je v něm omezují. V těchto případech musí uživatel pokusných zvířat poskytnout státnímu orgánu příslušnému ke schvalování projektů pokusů vědecké odůvodnění s podrobnými údaji o režimu znecitlivění a snížení bolesti.

(4) Pokusné zvíře, které by mohlo po odeznění účinků znecitlivění trpět bolestí, musí být ošetřeno preventivním nebo pooperačním podáním prostředků snižujících bolest nebo jinými vhodnými metodami tlumícími bolest, pokud je to slučitelné s účelem pokusu.

(5) Jakmile je dosaženo účelu pokusu, učiní uživatel pokusných zvířat příslušná opatření podle [§ 18f](#) nebo [18g](#) s cílem omezit utrpení pokusného zvířete na minimum.

## § 18c

### Klasifikace závažnosti pokusů

(1) Závažnost pokusu se určuje podle míry bolesti, utrpení, strachu nebo trvalého poškození, které jednotlivé pokusné zvíře v průběhu pokusu pravděpodobně pocítí.

(2) Každý pokus musí být za použití kritérií přiřazování uvedených v prováděcím právním předpise klasifikován podle kategorie závažnosti jako

- a) pokus, při němž již pokusné zvíře nenabude vědomí, kterým se rozumí pokus, který se provádí v celkové anestézii, po jehož provedení již pokusné zvíře nenabude vědomí,
- b) mírný, kterým se rozumí pokus prováděný na pokusných zvířatech, v jehož důsledku pokusná zvířata pravděpodobně pocítí krátkodobou mírnou bolest, utrpení či strach, jakož i pokus, který výrazně nezhoršuje dobré životní podmínky nebo celkový stav pokusných zvířat,
- c) střední, kterým se rozumí pokus prováděný na pokusných zvířatech, v jehož důsledku pokusná zvířata pravděpodobně pocítí krátkodobou středně intenzivní bolest, utrpení či strach, nebo dlouhodobou mírnou bolest, utrpení či strach, jakož i pokus, který pravděpodobně způsobí středně závažné zhoršení dobrých životních podmínek nebo celkového stavu pokusných zvířat, nebo
- d) závažný, kterým se rozumí pokus prováděný na pokusných zvířatech, v jehož důsledku pokusná zvířata pravděpodobně pocítí značnou bolest, utrpení či strach, nebo dlouhodobou středně intenzivní bolest, utrpení či strach, jakož i pokus, který pravděpodobně způsobí značné zhoršení dobrých životních podmínek nebo celkového stavu pokusných zvířat.

(3) S výjimkou uvedenou v [odstavci 4](#) nesmí uživatel pokusných zvířat pokus provádět, pokud je jeho součástí způsobení značné bolesti, utrpení nebo strachu, u nichž je pravděpodobné, že budou dlouhodobé a nezmiřitelné.

(4) Pokud je z výjimečných a vědecky podložených důvodů, které je povinen prokázat uživatel pokusných zvířat, nezbytné umožnit provedení pokusu, při němž je působena značná bolest, utrpení nebo strach, které budou pravděpodobně dlouhodobé a není možné je zmírnit, jak je uvedeno v [odstavci 3](#), může státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů takový pokus povolit.

(5) Kritéria přiřazování, faktory, jež se vztahují k danému pokusu, a příklady různých pokusů zařazených do jednotlivých kategorií závažnosti na základě faktorů, jež se vztahují k danému druhu pokusu, stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

## § 18d

### Opětovné použití pokusných zvířat

(1) Pokusné zvíře již použité k jednomu či více pokusům smí uživatel pokusných zvířat opětovně použít k novému pokusu, k němuž by bylo možné použít pokusné zvíře dosud k žádnému pokusu nepoužité, pouze pokud jsou splněny tyto podmínky:

- a) skutečná závažnost předchozího pokusu byla mírná nebo střední,
- b) je prokázáno, že pokusné zvíře je v dobrém zdravotním stavu a má znovu v plné míře dobré životní podmínky,

- c) další pokus je klasifikován jako mírný, střední nebo jako pokus, při němž již pokusné zvíře nenabude vědomí, a
- d) je to v souladu s doporučením veterinárního lékaře s ohledem na způsob předchozího použití pokusného zvířete.

(2) Odchylně od [odstavce 1 písm. a\)](#) může státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů ve výjimečných případech a po veterinárním vyšetření pokusného zvířete povolit jeho opětovné použití, pokud pokusné zvíře nebylo použito více než jedenkrát k pokusu spojenému se značnými bolestmi, strachem nebo odpovídajícím utrpením.

#### § 18e

##### **Konec pokusu**

(1) Pokus je považován za ukončený, nemají-li být v jeho rámci provedena žádná další pozorování, nebo pokud jde o nově geneticky modifikované linie pokusných zvířat, jestliže již nejsou u potomstva pozorovány nebo očekávány bolesti, utrpení, strach nebo trvalé poškození, jež nejméně odpovídají bolesti, utrpení, strachu nebo trvalému poškození způsobeným vpichem jehly.

(2) Na konci pokusu rozhodne veterinární lékař nebo osoba odborně způsobilá k navrhování pokusů nebo projektů pokusů, zda bude pokusné zvíře ponecháno naživu. Pokusné zvíře bude usmrceno, pokud je pravděpodobné, že bude nadále trpět střední nebo značnou bolestí, utrpením, strachem nebo trvalým poškozením.

(3) Má-li být pokusné zvíře ponecháno naživu, musí mu uživatel pokusných zvířat poskytnout péči a umístění přiměřené jeho zdravotnímu stavu.

(4) Při výskytu nákazy s klinickými projevy onemocnění, případně úhynů, a při laboratorním průkazu nákazy přenosné ze zvířat na jiná zvířata nebo na člověka se pokus ukončí, pokud sledování uvedených projevů není stanoveno projektem pokusů.

#### § 18f

##### **Vypuštění pokusných zvířat do volné přírody a umístění pokusných zvířat do chovu**

(1) Pokusná zvířata, která byla nebo měla být použita k pokusům, mohou být umístěna do zájmového chovu nebo vrácena do vhodného přírodního stanoviště či chovu odpovídajícího danému druhu pokusných zvířat, pokud

- a) to umožňuje zdravotní stav pokusného zvířete,
- b) není ohroženo veřejné zdraví, zdraví zvířat ani životní prostředí,
- c) byla přijata vhodná opatření, na základě kterých budou pokusnému zvířeti zajištěny dobré životní podmínky, a
- d) pokud to není v rozporu s právními předpisy upravujícími ochranu přírody a krajiny a obchodování s ohroženými druhy<sup>2e)</sup> a myslivostí nebo rybářství<sup>2a)</sup>.

(2) Chovatelé pokusných zvířat, dodavatelé pokusných zvířat a uživatelé pokusných zvířat, od nichž mají být pokusná zvířata umístěna do zájmového chovu, musí uplatňovat režim pro umístění zvířat do zájmového chovu, který zajišťuje socializaci těchto zvířat. Pokud to je vhodné, musí osoby uvedené ve větě první zavést v případě zvířat žijících ve volné přírodě program rehabilitace před jejich navrácením do jejich přírodních stanovišť.

#### § 18g

##### **Metody usmrcování pokusných zvířat**

(1) Chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat je povinen zajistit, aby pokusná zvířata byla při usmrcování vystavena co nejmenší míře bolesti, utrpení a strachu.

(2) Chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat je povinen zajistit, aby usmrcování pokusných zvířat prováděla v jeho zařízení osoba odborně způsobilá k navrhování pokusů nebo projektů pokusů nebo osoba odborně způsobilá k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat. V případě terénní studie však může osoba uvedená ve větě první pokusné zvíře usmrtit mimo zařízení.

(3) Při usmrcování pokusných zvířat použijí osoby uvedené v [odstavci 2](#) následující metody:

- a) předávkování anestetikem,
- b) upoutaný projektil,
- c) oxid uhličitý,
- d) zlomení vazů,
- e) tupý úder do hlavy,
- f) oddělení hlavy od trupu,

- g) omráčení elektrickým proudem,
- h) inertní plyny (Ar, N<sup>2</sup>), nebo
- i) zastřelení volným projektilem odpovídající střílnou zbraní a střelivem.

(4) Jiné metody, které nejsou uvedeny v [odstavci 3](#), je možné použít u pokusných zvířat, která

- a) nejsou při vědomí, pokud pokusné zvíře před smrtí opět nenabude vědomí, a
- b) jsou používána k zemědělskému výzkumu, při němž cíl projektu pokusů vyžaduje, aby byla pokusná zvířata chována za obdobných podmínek jako hospodářská zvířata; tato pokusná zvířata mohou být usmrcena v souladu s požadavky stanovenými v přímo použitelném předpisu Evropské unie upravujícím ochranu zvířat při usmrcování<sup>16)</sup>.

(5) Usmrcení pokusných zvířat musí být dokončeno jedním z těchto způsobů:

- a) potvrzením trvalého zastavení oběhu,
- b) destrukcí mozku,
- c) zlomením vazů,
- d) vykrvením, nebo
- e) potvrzením nástupu posmrtné ztuhlosti.

(6) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů může v rozhodnutí o schválení projektu pokusů na základě odůvodněné žádosti uživatele pokusných zvířat udělit výjimky z požadavků uvedených v [odstavcích 3 až 5](#)

- a) s cílem povolit použití jiné metody za předpokladu, že je tato metoda na základě vědeckých poznatků považována za alespoň stejně humánní, nebo
- b) pokud uživatel pokusných zvířat předloží doklady o tom, že je vědecky doloženo, že účelu pokusu nelze dosáhnout za použití metody usmrcování uvedené v [odstavci 3](#) nebo [4](#).

(7) Odstavce 2 až 5 se nevztahují na případy, kdy je třeba pokusné zvíře usmrtit za mimořádných okolností z důvodu ochrany zvířat proti týrání, veřejného zdraví, veřejného pořádku a bezpečnosti, zdraví zvířat nebo životního prostředí.

(8) Metody usmrcování jednotlivých druhů pokusných zvířat podle [odstavce 3](#) stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

## **ČÁST ŠESTÁ**

### **ORGÁNY OCHRANY ZVÍŘAT**

#### § 19

(1) Orgány ochrany zvířat jsou

- a) ministerstvo,
- b) Státní veterinární správa,<sup>2)</sup>
- c) státní orgány příslušné ke schvalování projektů pokusů,
- d) Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany v rámci své působnosti,
- e) obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

(2) Na úseku ochrany zvířat vykonávají též ve vymezeném rozsahu působnost obce.

(3) Kde se v přímo použitelných předpisech Evropské unie<sup>5)</sup> mluví o

- a) příslušném úřadu, příslušném ústředním úřadu nebo kompetentní autoritě, rozumí se tím pro účely tohoto zákona ústřední orgán státní správy nebo jiný orgán státní správy, do jehož působnosti náleží výkon příslušného oprávnění nebo provedení příslušného opatření, anebo orgán, na který byly výkon příslušného oprávnění nebo provádění příslušného opatření přeneseny,
- b) příslušném veterinárním úřadu, rozumí se tím pro účely tohoto zákona Státní veterinární správa.

(4) Kde se v předpisech uvedených v [odstavci 3](#) mluví o opatřeních k zajištění dodržování povinností a jednotného uplatňování požadavků stanovených těmito předpisy nebo k odstranění zjištěných nedostatků, rozumí se tím odpovídající opatření podle tohoto zákona.

(5) Osoby, které jsou povinny plnit povinnosti uložené jim tímto zákonem, jsou povinny plnit v oblasti ochrany zvířat

také povinnosti, které pro ně vyplývají z předpisů uvedených v [odstavci 3](#).

## § 20

### Ministerstvo

#### (1) Ministerstvo

- a) projednává, koordinuje a kontroluje plnění úkolů ochrany hospodářských zvířat, pokusných zvířat, zvířat v zájmových chovech a volně žijících zvířat, včetně zvířat v zoologických zahradách, a předkládá příslušným státním orgánům návrhy na nezbytná opatření,
- b) spolupracuje s ostatními ústředními orgány státní správy, Akademií věd České republiky, vysokými školami a právníckými osobami zabývajícími se ochranou nebo chovem zvířat, které se podílejí na plnění úkolů ochrany zvířat,
- c) schvaluje statut a jednací řád Ústřední komise pro ochranu zvířat (dále jen „ústřední komise“) a výboru pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely,
- d) plní úkoly vyplývající pro něj z přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat během přepravy a souvisejících činností<sup>5)</sup> a z přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování<sup>13)</sup>,
- e) ustanovuje kontaktní místa v případech, kdy je to požadováno předpisy Evropské unie, a uveřejňuje je rovněž ve Věstníku,
- f) rozhoduje o udělení, změně nebo odnětí povolení k porážce zvířat pro potřeby církví a náboženských společností, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat, a to i na základě řízení zahájeného z moci úřední,
- g) rozhoduje o udělení, změně, pozastavení nebo odnětí oprávnění k chovu pokusných zvířat, k dodávce pokusných zvířat a k používání pokusných zvířat, a to i na základě řízení zahájeného z moci úřední,
- h) jmenuje a odvolává posuzovatele ve správním řízení o udělení oprávnění k chovu pokusných zvířat, k dodávce pokusných zvířat a k užívání pokusných zvířat; metodicky řídí, kontroluje, organizačně a materiálně zabezpečuje činnost posuzovatelů,
- i) na úseku ochrany pokusných zvířat zasilá Evropské komisi (dále jen „Komise“) informace o uplatňování [§ 15g](#), [§ 16a odst. 2 a 3](#), [§ 16b](#), 16c, [§ 17c odst. 4](#), [§ 17f](#), [§ 20b odst. 2 písm. b\)](#) a [§ 22 odst. 1 písm. s\)](#), a to do 10. listopadu 2018 a poté každých 5 let; každoročně shromažďuje a zveřejňuje statistické informace o používání pokusných zvířat k pokusům, včetně informací o skutečné závažnosti pokusů a původu a druhích subhumánních primátů, kteří byli k pokusům použiti, tyto statistické informace předkládá Komisi do 10. listopadu 2015 a poté každý rok; předkládá každý rok Komisi podrobné informace o výjimkách udělených podle [§ 18g odst. 6](#),
- j) stanoví osobu, která zajistí od chovatelů sběr a vědecky podloženou objektivní a srovnatelnou analýzu údajů založených na sledování reprezentativního vzorku hejn kuřat chovaných na maso, porážených během období o délce minimálně 1 roku, a předloží tuto analýzu ministerstvu,
- k) vydává písemné vyjádření ve schvalovacím řízení zoologických zahrad<sup>1b)</sup>.

#### (2) Ministerstvo dále

- a) může udělit, pozastavit nebo odejmout akreditaci školicím pracovištím k pořádání
  1. kurzu odborné přípravy k získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat,
  2. kurzu odborné přípravy k získání osvědčení o způsobilosti k usmrcování kožešinových zvířat,
  3. odborného kurzu pro získání osvědčení o způsobilosti pro řidiče a průvodce silničních vozidel,
  4. kurzu odborné přípravy k péči o kuřata chovaná na maso,
  5. kurzu k péči o prasata pro získání osvědčení o způsobilosti k péči o prasata,
  6. odborného kurzu pro získání osvědčení o odborné způsobilosti osoby odpovědné za péči o handicapovaná zvířata,
  7. kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů a kurzu odborné přípravy k prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů,
  8. kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat a kurzu odborné přípravy k prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat,
  9. odborného kurzu pro získání odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat, (dále jen „kurzy na úseku ochrany zvířat proti týrání“),
- b) vede seznam akreditovaných školicích pracovišť a uveřejňuje ho způsobem umožňujícím dálkový přístup,
- c) jmenuje na základě návrhu školicího pracoviště lektory v kurzech na úseku ochrany zvířat proti týrání, a to do 30 dnů ode dne doručení návrhu na jmenování lektora,
- d) ve spolupráci se Státní veterinární správou provádí zkoušky pro získání odborné způsobilosti v kurzech na úseku ochrany zvířat proti týrání,
- e) jmenuje zkušební komise v kurzech na úseku ochrany zvířat proti týrání, a to do 30 dnů ode dne doručení návrhu na jmenování zkušební komise,
- f) vydává osvědčení o úspěšném složení zkoušky, odnímá osvědčení nebo pozastavuje jeho platnost,

- g) vede seznam osob, kterým vydalo osvědčení,
- h) vede seznam osob, kterým vydalo osvědčení školicí pracoviště,
- i) provádí kontroly školicích pracovišť, zejména jejich činnosti a úrovně kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání.

(3) Ustanovení [odstavce 2 písm. c\) až g\)](#) se nevztahují na kurz k péči o prasata pro získání osvědčení o způsobilosti k péči o prasata, kurz odborné přípravy k získání osvědčení o způsobilosti k usmrcování kožešinových zvířat a kurz odborné přípravy k získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat.

(4) Ministerstvo ve správním řízení podle [odstavce 1 písm. g\)](#) rozhodne nejdéle do 120 dnů ode dne zahájení řízení. Požádá-li žadatel, kterému již bylo vydáno rozhodnutí podle [odstavce 1 písm. g\)](#), o vydání dalšího rozhodnutí, které má na předchozí rozhodnutí navazovat, rozhodnutí nezanikne, dokud o žádosti není pravomocně rozhodnuto. Žádost je nutné podat minimálně 60 dnů přede dnem uplynutí platnosti vydaného rozhodnutí, jinak předchozí rozhodnutí zanikne uplynutím doby v něm stanovené.

## § 20a

### Změna, pozastavení nebo odnětí oprávnění nebo povolení udělených ministerstvem

(1) Ministerstvo může z moci úřední oprávnění nebo povolení udělená podle [§ 20 odst. 1](#) změnit, pozastavit nebo odejmout, pokud ten, komu bylo oprávnění nebo povolení uděleno, nedodržuje podmínky stanovené zákonem, právními předpisy vydanými k jeho provedení, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo těmito oprávněními nebo povoleními.

(2) Změna, pozastavení nebo odnětí oprávnění udělených podle [§ 20 odst. 1 písm. g\)](#) nesmí mít nepříznivý vliv na životní podmínky pokusných zvířat, která jsou v zařízení umístěna. V rozhodnutí o změně, pozastavení nebo odnětí oprávnění k chovu pokusných zvířat, oprávnění k dodávce pokusných zvířat a oprávnění k používání pokusných zvířat podle [§ 20 odst. 1 písm. g\)](#) ministerstvo stanoví, je-li to nezbytné, způsob zabezpečení další péče o pokusná zvířata chovaná chovatelem pokusných zvířat, dodávaná dodavatelem pokusných zvířat nebo používaná uživatelem pokusných zvířat.

(3) Ministerstvo může oprávnění nebo povolení udělená podle [§ 20 odst. 1](#) změnit nebo odejmout na žádost žadatele. Bylo-li oprávnění nebo povolení uděleno jiné osobě, musí žadatel doložit, že je oprávněným z tohoto povolení nebo oprávnění.

(4) Platnost oprávnění nebo povolení udělených podle [§ 20 odst. 1](#) zaniká

- a) uplynutím doby, na kterou byla udělena,
- b) zánikem zařízení, ve kterém měla být prováděna povolená činnost,
- c) zánikem právnické osoby nebo smrtí fyzické osoby anebo jejím prohlášením za mrtvou.

## § 20b

### Výbor pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely

(1) Ministerstvo zřizuje výbor pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely. Tento výbor není součástí ústřední komise.

(2) Výbor pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely

a) poskytuje bezplatně státním orgánům příslušným ke schvalování projektů pokusů a za úplatu odborným komisím podle [§ 15g](#) poradenství, pokud jde o získání, chov a umístění pokusných zvířat, péči o ně a používání pokusných zvířat k pokusům, a zaručuje, že jsou sdíleny osvědčené postupy,

b) na úseku ochrany pokusných zvířat přijímá za účelem zamezení opakování pokusů od ostatních členských států Evropské unie údaje, které vznikají při pokusech uznaných právními předpisy Evropské unie, pokud není třeba provést v souvislosti s těmito údaji další pokusy pro účely ochrany veřejného zdraví, bezpečnosti nebo životního prostředí, a předává je státním orgánům příslušným ke schvalování projektů pokusů, kontaktnímu místu, případně odborným komisím podle [§ 15g](#),

c) zpracovává a odevzdává ministerstvu nejpozději do 30. září 2018, a poté každých 5 let vždy do 30. září, zprávu s uvedením informací o uplatňování písmene b).

(3) Výbory pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely členských států Evropské unie si vyměňují informace o fungování odborných komisí podle [§ 15g](#) a o provádění hodnocení projektů pokusů a sdílejí osvědčené postupy.

(4) Předsedu a členy výboru pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely jmenuje a odvolává ministr zemědělství. Na jmenování členem výboru pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely není právní nárok. Ministr zemědělství může jmenovat členem výboru osobu, která

a) je lékařem, veterinárním lékařem nebo osobou s jiným vysokoškolským vzděláním v oblasti biologických oborů, která se během studia nebo postgraduálního studia prokazatelně seznámila s metodami chovu a práce na pokusných zvířatech, s jejich ochranou, s vyhledáváním a používáním alternativních metod,

b) má osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů nebo osvědčení o prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů a

c) předloží

1. přehled o své odborné činnosti a publikační činnosti a
2. doklad o minimálně 5 letech odborné praxe při využívání pokusných zvířat k vědeckým účelům, a to za posledních 10 let.

(5) Další podrobnosti o složení a způsobu činnosti výboru pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely stanoví statut a jednací řád výboru pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely.

## § 21

### Ústřední komise

(1) K plnění úkolů uvedených v [§ 20 odst. 1](#) zřizuje ministr zemědělství jako svůj odborný poradní orgán na úseku ochrany zvířat ústřední komisi. Předsedu a členy ústřední komise jmenuje a odvolává ministr zemědělství po dohodě s ministrem životního prostředí, a to z odborníků navržených příslušnými státními orgány a právníckými osobami zabývajícími se ochranou nebo chovem zvířat, které se podílejí na plnění úkolů ochrany zvířat.

(2) Členství v ústřední komisi je veřejnou funkcí, která nezakládá pracovní právní poměr k České republice. Odměny členům ústřední komise stanoví ministerstvo. Členové ústřední komise mají nárok na úhradu nákladů spojených s výkonem funkce člena ústřední komise.

(3) Orgány ústřední komise jsou předseda a rada. Ústřední komise se člení na výbor pro ochranu hospodářských zvířat, výbor pro ochranu zvířat v zájmových chovech, výbor pro ochranu volně žijících zvířat a výbor pro ochranu pokusných zvířat. Radu tvoří předseda a 4 místopředsedové volení z členů ústřední komise, kteří jsou zároveň předsedy výborů. Rada řídí činnost ústřední komise mezi jejími zasedáními a koordinuje činnost výborů.

(4) Další podrobnosti o složení a způsobu rozhodování ústřední komise stanoví statut a jednací řád ústřední komise.

## § 22

### Státní veterinární správa

(1) Krajské veterinární správy a na území hlavního města Prahy Městská veterinární správa na úseku ochrany zvířat

a) vykonávají dozor nad dodržováním povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým a právníckým osobám,

b) plní úkoly vyplývající pro ně z přímo použitelných předpisů Evropské unie<sup>5)</sup>, upravujících ochranu zvířat během přepravy a souvisejících činností a z přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování<sup>13)</sup> zejména vykonávají dozor nad plněním povinností fyzických a právníckých osob vyplývajících z těchto předpisů,

c) povolují výjimku podle [§ 5i odst. 3](#),

d) vydávají, mění nebo odnímají rozhodnutí o povolení chovu druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči, a to jedinců i skupin podle [§ 13 odst. 5](#),

e) přijímají oznámení podle [§ 13a odst. 1](#) a podávají návrh příslušnému živnostenskému úřadu podle [§ 13a odst. 2](#),

f) vypracovávají odborná vyjádření a vydávají osvědčení o schválení silničního dopravního prostředku nebo plavidla pro přepravu hospodářských zvířat<sup>5b)</sup>, pozastavují a odnímají tato osvědčení,

g) vydávají, pozastavují a odnímají povolení dopravce a povolení dopravce pro dlouhotrvající cesty<sup>5c)</sup>,

h) oznamují ministerstvu porušení přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat během přepravy a souvisejících činností<sup>1a)</sup> řidičem nebo průvodcem, který je držitelem osvědčení,

i) provádí kontroly a jiná opatření související s knihou jízd<sup>5d)</sup>,

j) rozhodují o udělení, pozastavení nebo odnětí schválení vydaného kontrolnímu stanovišti<sup>5e)</sup>,

k) stanovují veterinární podmínky pro provádění pokusů na zvířatech a pro provádění porážky podle [§ 5f](#),

l) na základě kontrolního zjištění mohou vydávat v případě porušení právních předpisů na úseku ochrany zvířat proti týrání rozhodnutí o závazném pokynu k odstranění zjištěných nedostatků; v tomto rozhodnutí stanoví, jaká právní povinnost byla porušena, jakým způsobem a v jaké lhůtě mají být zjištěné nedostatky odstraněny, a kontrolují odstranění těchto nedostatků,

m) podávají podněty obecním úřadům obcí s rozšířenou působností k projednávání přestupků a správních deliktů vyplývajících z porušení povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým nebo právníckým osobám na úseku ochrany zvířat,

n) provádějí kontroly podmíněnosti podle zákona o zemědělství<sup>5f)</sup> v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím prováděcí pravidla pro podmíněnost, odlišení a integrovaný administrativní a kontrolní systém<sup>5g)</sup>,

o) vydávají a odnímají povolení chovu kuřat chovaných na maso se zvýšenou hustotou osazení podle [§ 12d odst. 4](#),

p) na jatkách přijímají s dodávkou kuřat chovaných na maso údaje podle [§ 12d odst. 5 písm. b\)](#), posuzují plnění pravidel ochrany kuřat při chovu způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem,

q) plní úkoly spojené s depopulací stanovené v čl. 18 nařízení Rady (ES) č. [1099/2009](#) ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování,

r) plní úkoly stanovené v čl. 22 odst. 1 písm. a), b) a e) nařízení Rady (ES) č. [1099/2009](#) ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování,

s) vykonávají pravidelný dozor nad plněním povinností stanovených chovatelům pokusných zvířat, dodavatelům pokusných zvířat a uživatelům pokusných zvířat, při výkonu dozoru přizpůsobují četnost kontrol výsledků analýzy rizik u každého zařízení s přihlédnutím k počtu a druhu umístěných pokusných zvířat, dosavadnímu dodržování právních předpisů chovatelem pokusných zvířat, dodavatelem pokusných zvířat a uživatelem pokusných zvířat, počtu a typům projektů pokusů prováděných daným uživatelem pokusných zvířat a veškerým informacím, které by mohly ukazovat na nedodržení tohoto zákona a právních předpisů vydaných k jeho provedení; kontroly se provádějí každoročně alespoň u třetiny uživatelů pokusných zvířat v souladu s analýzou rizik podle tohoto písmene, v případě subhumánních primátů jsou chovatelé pokusných zvířat, dodavatelé pokusných zvířat a uživatelé pokusných zvířat kontrolováni alespoň jednou ročně; přiměřený počet kontrol se provádí bez předchozího upozornění; záznamy o všech inspekcích se uchovávají po dobu nejméně 5 let.

#### (2) Ústřední veterinární správa Státní veterinární správy na úseku ochrany zvířat

a) zpracovává a realizuje program ochrany zvířat,

b) vykonává dozor nad dodržováním povinností stanovených tímto zákonem a obecně závaznými právními předpisy vydanými na jeho základě v případech, kdy si to vyhradí,

c) plní úkoly vyplývající pro ni z přímo použitelných předpisů Evropské unie<sup>5b)</sup> upravujících ochranu zvířat během přepravy a souvisejících činností a z přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování<sup>13)</sup>, zejména vykonává dozor nad plněním povinností fyzických a právnických osob vyplývajících z těchto předpisů, kdy si to vyhradí,

d) spolupracuje na úseku dozoru nad ochranou zvířat s orgány ochrany zvířat Rady Evropy, Evropské unie a třetích zemí a na vyžádání jim poskytuje příslušné informace,

e) vede záznamy o povoleních dopravců a o povoleních dopravců pro dlouhotrvající cesty, o osvědčeních o schválení silničních dopravních prostředků a o schválení plavidel pro přepravu hospodářských zvířat<sup>5h)</sup>,

f) může zakázat přepravu zvířat určitým dopravcem nebo určitým dopravním prostředkem v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím ochranu zvířat během přepravy a souvisejících činností<sup>5i)</sup>,

g) vede a zveřejňuje na webové stránce Státní veterinární správy informace o programu ochrany zvířat,

h) v oboru ochrany zvířat a péče o jejich pohodu organizuje odbornou přípravu a celoživotní vzdělávání úředních veterinárních lékařů podle [§ 26](#), případně dalších odborně způsobilých pracovníků pro výkon činností podle zvláštních právních předpisů,<sup>2)</sup>

i) plní úkoly podle čl. 13 odst. 3 až 5 nařízení Rady (ES) č. [1099/2009](#) ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování,

j) zpracuje a odevzdá ministerstvu nejpozději do 30. září 2018, a poté zpracovává a odevzdává každý rok vždy do 30. září, zprávu s uvedením informací o uplatňování [odstavce 1 písm. s\)](#).

(3) Úkoly orgánů ochrany zvířat provádějících dozor nad dodržováním tohoto zákona a právních předpisů vydaných k jeho provedení podle [odstavce 1 písm. a\)](#) plní v oboru působnosti při chovu a využití zvířat pro účely Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra příslušné orgány těchto ministerstev a poskytují o nich informace Státní veterinární správě a ministerstvu.

### § 23

#### Státní orgány příslušné ke schvalování projektů pokusů

(1) Státním orgánem příslušným ke schvalování projektů pokusů je ústřední orgán státní správy věcně příslušný podle předmětu činnosti uživatele pokusných zvířat podle zákona o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, není-li dále stanoveno jinak.

#### (2) Jedná-li se

a) o pokusy na volně žijících zvířatech, je státním orgánem příslušným ke schvalování projektů pokusů Ministerstvo životního prostředí, s výjimkou použití pokusných zvířat v kurzech na úseku ochrany zvířat proti týrání,

b) o použití pokusných zvířat v kurzech na úseku ochrany zvířat proti týrání, je státním orgánem příslušným ke schvalování projektů pokusů ministerstvo,

c) o pokusy prováděné veřejnou výzkumnou institucí Akademie věd České republiky, je státním orgánem příslušným ke schvalování projektů pokusů Akademie věd České republiky.

### § 23a

#### Úkoly státních orgánů příslušných ke schvalování projektů pokusů

#### (1) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů

a) rozhoduje o schválení nebo neschválení projektu pokusů z hlediska jeho souladu s tímto zákonem a prováděcími právními

předpisy vydanými k jeho provedení, a o změně, pozastavení nebo odnětí rozhodnutí o schválení projektu pokusů,

b) zpracovává a odevzdává ministerstvu nejpozději do 28. února roku následujícího souhrnnou zprávu o činnosti uživatelských zařízení, pro která jsou státním orgánem příslušným ke schvalování projektů pokusů, za kalendářní rok včetně statistických tabulek, jejichž vzor stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem, s uvedením

1. identifikace uživatele pokusných zvířat, označení rozhodnutí o udělení oprávnění k používání pokusných zvířat a doby jeho platnosti,
2. jména, popřípadě jmen, příjmení a čísel osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů nebo osvědčení o prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů členů odborné komise podle [§ 15g](#),
3. počtu projednaných a z toho doporučených projektů pokusů s označením účelů pokusů uvedených v [§ 18 odst. 1](#),
4. evidence počtu pokusných zvířat použitých pro pokusy a počtu a druhu provedených pokusů, včetně informací o skutečné závažnosti pokusů a původu a druzích subhumánních primátů, kteří byli k pokusům použiti,
5. podrobných informací o výjimkách udělených podle [§ 18g odst. 6](#),
6. dalších údajů stanovených dohodami Rady Evropy na úseku ochrany pokusných zvířat, prováděcím právním předpisem nebo požadovaných ministerstvem,

c) zpracuje a odevzdá ministerstvu nejpozději do 30. září 2018, a poté zpracovává a odevzdává každých 5 let vždy do 30. září, souhrnnou zprávu s uvedením informací o uplatňování [§ 15g](#), [§ 16a odst. 2 a 3](#), [§ 16b](#), [16c](#), [§ 17c odst. 4](#) a [§ 17f](#).

(2) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů neschválí ty projekty pokusů, které neobdržely příznivé hodnocení projektu pokusů podle [§ 16b](#).

(3) Místně příslušný orgán ochrany přírody<sup>2e)</sup> podle místa, kde má být proveden pokus na volně žijících zvířatech, se na žádost uživatele pokusných zvířat vyjadřuje k projektům pokusů na jedincích druhů volně žijících zvířat. Jeho vyjádření je pro státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů závazné.

(4) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů, který povolil ve svém rozhodnutí pokus podle [§ 17c odst. 5](#) nebo [6](#) nebo podle [§ 18c odst. 4](#), o něm neprodleně informuje Komisi a ostatní členské státy, přičemž své rozhodnutí odůvodní a poskytne důkazy o situaci odůvodňující jeho rozhodnutí, na jejichž základě bylo rozhodnutí vydáno<sup>22)</sup>.

(5) Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů učiní potřebná opatření, aby měl k plnění úkolů podle [odstavce 1](#) poradce z kruhu odborníků s osvědčením o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů, osvědčení o prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů nebo s kvalifikací podle [§ 26](#), kteří ustaví rezortní odbornou komisi pro schvalování projektů pokusů. Státní orgán příslušný ke schvalování projektů pokusů si v každém řízení o schválení projektu pokusů vyžádá stanovisko rezortní odborné komise pro schvalování projektů pokusů.

## § 24

### Obce

(1) Obec může zřizovat, provozovat a rušit útulky pro zvířata.<sup>6)</sup>

(2) Obec může obecně závaznou vyhláškou upravit pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství a vymezit prostory pro volné pobíhání psů.

## § 24a

### Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

(1) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

a) rozhodují o zvláštním opatření podle [§ 28a](#) a [§ 28b](#) a o předběžné náhradní péči podle [§ 28c](#), včetně náhrady nákladů za toto opatření,

b) plní další úkoly v ochraně zvířat stanovené tímto zákonem a zvláštními právními předpisy, není-li příslušný jiný orgán ochrany zvířat.

(2) Na území hlavního města Prahy plní úkoly podle [odstavce 1](#) příslušný úřad městské části hlavního města Prahy.

(3) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností vedou a 3 roky od nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku uchovávají evidenci osob, které se dopustily přestupku podle tohoto zákona.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen projednat všechny podněty podané podle [§ 22 odst. 1 písm. m\)](#), písemně vyrozumět příslušnou krajskou veterinární správu do 1 měsíce od podání podnětu o učiněných opatřeních a po vydání rozhodnutí jej bezodkladně zaslat příslušné krajské veterinární správě; to platí i v případech, kdy nebylo správním řízením zahájeno na základě podnětu příslušné krajské veterinární správy s výjimkou řízení o správním deliktu spočívajícím v porušení povinnosti učinit opatření proti úniku zvířete. Totéž platí pro rozhodnutí vydaná v řízení o odvolání, v přezkumném řízení a při obnově řízení a vydání nového rozhodnutí.

(5) Obecní úřad obce s rozšířenou působností si vyžádá v řízení o správním deliktu odborné vyjádření krajské veterinární správy, které je pro toto řízení závazné. Je-li řízení zahájeno z podnětu krajské veterinární správy a součástí podnětu je i odborné vyjádření, další odborné vyjádření se nevyžaduje. Odborné vyjádření se rovněž nevyžaduje v řízení o správním deliktu spočívajícím v porušení povinnosti učinit opatření proti úniku zvířete.

(1) Zaměstnanci zařazení v orgánu ochrany zvířat, pověřeni výkonem dozoru nad dodržováním povinností stanovených tímto zákonem, právními předpisy vydanými k jeho provedení a přímo použitelnými předpisy Evropské unie, posuzovatelé zařízení ve správním řízení o udělení oprávnění k chovu pokusných zvířat, k dodávce pokusných zvířat nebo k používání pokusných zvířat a při dodržení podmínek stanovených veterinárním zákonem<sup>2)</sup> také zaměstnanci obcí zařazení v obecních úřadech obcí s rozšířenou působností, pokud je to nezbytné k provedení řízení o správním deliktu nebo při provádění zvláštního opatření podle tohoto zákona, jsou oprávněni

a) vstupovat do zařízení chovatele pokusných zvířat, dodavatele pokusných zvířat nebo uživatele pokusných zvířat, do objektů, v nichž je prováděna obchodní činnost se zvířaty, do objektů a na místa, kde se konají veřejná vystoupení anebo kde jsou provozovány útluky pro zvířata, do objektů chovatelů, v nichž jsou chována zvířata, a do objektů, v nichž jsou zvířata usmrcována,

b) vyžadovat od chovatelů potřebné doklady, informace, věcnou osobní a jinou pomoc nezbytnou k výkonu své činnosti; tato pomoc je bezplatná,

c) pořizovat obrazovou dokumentaci.

(2) Každý chovatel nebo pořadatel veřejného vystoupení je povinen pracovníkům orgánů ochrany zvířat provádějícím dozor nad dodržováním tohoto zákona a právních předpisů vydaných k jeho provedení a osobám uvedeným v [odstavci 1](#)

a) umožnit vstup do prostor a míst uvedených v [odstavci 1 písm. a\)](#),

b) poskytnout potřebné informace, doklady, věcnou a osobní pomoc nezbytnou k výkonu jejich činnosti, včetně umožnění bezplatného přístupu na veřejná vystoupení,

c) předvést na požádání zvíře nebo zvířata na místo určené pracovníkem provádějícím dozor.

(3) Provozovatel útulku nebo záchrané stanice musí kromě povinností stanovených v [odstavci 2](#) vést a poskytnout pracovníkům orgánů ochrany zvířat, provádějícím dozor nad dodržováním právních předpisů na úseku ochrany zvířat, tyto informace a doklady:

a) provozní řád zabezpečující ochranu pohody zvířat a organizaci práce a pracovních postupů stanovených zvláštními právními předpisy<sup>6a)</sup>,

b) seznam přijatých zvířat s uvedením počtu, druhu, popisu včetně identifikačních znaků, hmotnosti, data a místa nálezu zvířat nebo uvedení jejich původních chovatelů<sup>6b)</sup>,

c) seznam vydaných zvířat a jejich nových chovatelů<sup>6b)</sup>, včetně data předání, adresy, kde budou zvířata chována, nebo míst, kde byla zvířata opětně vypuštěna do původního prostředí,

d) evidenci úniků zvířat z útulku,

e) doklad o odborné způsobilosti.

(4) Provádí-li Evropská komise v České republice svými odborníky, popřípadě i odborníky z jiných členských států, kteří jsou zapsáni v seznamu vedeném Evropskou komisí pro tyto účely, ve spolupráci s orgány ochrany zvířat ([§ 19 odst. 1](#)) kontroly dodržování a jednotného uplatňování povinností a požadavků, stanovených tímto zákonem a prováděcími právními předpisy vydanými na jeho základě, anebo přímo použitelnými předpisy Evropské unie<sup>5b)</sup>, orgány ochrany zvířat jim poskytují věcnou a osobní pomoc a informace potřebné k provedení této kontroly.

(5) Pro provádění kontrol uvedených v [odstavci 4](#) platí ustanovení [odstavce 1](#) obdobně. Zejména musí být těmto odborníkům umožněn stejný přístup do míst, zařízení a části dopravních prostředků, v nichž jsou přepravována zvířata, jaký mají pracovníci orgánu ochrany zvířat pověřeni výkonem dozoru. Informace získané těmito odborníky v průběhu kontrol a závěry z nich nesmí sloužit jiným účelům než předmětu kontroly.

(6) Orgán nebo jiná osoba, která provádí zapečetění bytu nebo jiného prostoru, či jiné opatření, v jehož důsledku nebude do bytu nebo jiného prostoru dočasně nikdo vcházet, je povinna se ujistit, že v bytě nebo jiném prostoru nezůstane živé zvíře, které by mohlo být týráno v důsledku omezení jeho výživy a napájení. Pokud zjistí, že takové ohrožení existuje, neprodleně to oznámí příslušnému obecnímu úřadu nebo úřadu městské části. Tento úřad bezodkladně zajistí zvířeti potřebnou péči, popřípadě je za tímto účelem umístí do náhradní péče; účelně vynaložené náklady spojené s touto péčí hradí stát. Vlastník zvířete je povinen nahradit státu náklady, které byly vynaloženy na úhradu nákladů spojených se zajištěním náhradní péče o zvíře.

(7) Účelně vynaloženými náklady podle [odstavce 6](#) se rozumí náklady na přepravu zvířete, náklady na krmivo, na veterinární péči, na léky a zdravotnický materiál a ostatní podle zdravotního stavu zvířete, mzdové a obdobné náklady na zabezpečení potřebné péče nebo náhradní péče o zvíře. Žádost o úhradu účelně vynaložených nákladů spojených se zajištěním péče o zvíře podle [odstavce 6](#) se podává vždy nejpozději do 3 měsíců od ukončení péče o zvíře ministerstvu. V případě péče o zvíře, která trvá déle než 3 měsíce, je možné požádat o zálohu na úhradu nákladů za uplynulé období. Ministerstvo může poskytnout přiměřenou zálohu na doložené účelně vynaložené náklady. Po ukončení péče o zvíře, na kterou byla vyplacena záloha, se podává žádost o úhradu účelně vynaložených nákladů spojených se zajištěním péče o zvíře podle [odstavce 6](#).

(8) Žádost o úhradu účelně vynaložených nákladů spojených se zajištěním péče o zvíře podle [odstavce 6](#) se podává

na formuláři, jehož vzor uveřejní ministerstvo způsobem umožňujícím dálkový přístup. Žádost obsahuje kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem také

- a) celkovou výši účelně vynaložených nákladů,
- b) osobní údaje a adresu bydliště nebo identifikační údaje vlastníka zvířete, popřípadě též osobní údaje a adresu bydliště nebo identifikační údaje chovatele zvířete, pokud zvíře chová osoba odlišná od vlastníka zvířete,
- c) osobní údaje a adresu bydliště nebo identifikační údaje osoby zajišťující péči o zvíře.

(9) Přílohou žádosti o úhradu účelně vynaložených nákladů spojených se zajištěním péče o zvíře podle [odstavce 6](#) musí být

- a) identifikace zvířete nebo zvířat, na které je požadována úhrada účelně vynaložených nákladů,
- b) odůvodnění žádosti, včetně uvedení skutečnosti, který orgán a z jakého důvodu zajistil péči o zvíře,
- c) doklad o skutečnosti, že chovatel nemůže zabezpečit péči o zvíře, zejména potvrzení o hospitalizaci nebo potvrzení o nástupu výkonu trestu odnětí svobody,
- d) protokol o předání zvířete do péče,
- e) smlouva o zajištění péče o zvíře, byla-li uzavřena,
- f) doklad o účelně vynaložených nákladech, včetně finanční rozvahy zdůvodňující výši požadované náhrady nákladů,
- g) doklad o oprávnění jednat jménem žadatele.

## § 26

(1) Pověřen výkonem dozoru může být pouze odborný pracovník s vysokoškolským vzděláním v oblasti veterinárního lékařství a hygieny, který získal osvědčení o způsobilosti po úspěšném složení zkoušek podle zkušebního řádu a prokázal v rámci zkoušky znalost právních předpisů vztahujících se k činnosti jím vykonávané. Zkušební řády schvaluje a zkoušky provádí ministerstvo.

(2) Obsah a rozsah odborného kurzu pro získání odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat, požadavky na školicí pracoviště, požadavky na nejvyšší dosažené vzdělání a praxi lektorů od ukončení nejvyššího dosaženého vzdělání, složení zkušební komise, průběh zkoušky a vzor osvědčení stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

## § 26a

### **Akreditace k pořádání kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání**

(1) Kurzy na úseku ochrany zvířat proti týrání mohou pořádat pouze školicí pracoviště, která k tomu jsou akreditována ministerstvem a splňují podmínky stanovené tímto zákonem, právními předpisy vydanými k jeho provedení a přímo použitelným předpisem Evropské unie na úseku ochrany zvířat proti týrání. Akreditace k pořádání kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání je nepřevoditelná a nepřechází na právní nástupce. Pověřením se podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování<sup>(23)</sup> rozumí akreditace podle tohoto ustanovení.

(2) Školicí pracoviště musí zaslat ministerstvu žádost o akreditaci k pořádání kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání. Žádost obsahuje kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem také název kurzu na úseku ochrany zvířat proti týrání, který hodlá školicí pracoviště pořádat.

(3) Kromě náležitostí uvedených v [odstavci 2](#) jsou součástí žádosti o akreditaci k pořádání kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání

- a) oprávnění ke vzdělávací činnosti nebo doklad o tom, že školicí pracoviště má v předmětu činnosti vzdělávání,
- b) přehled dosavadní činnosti školicího pracoviště v oblasti vzdělávání,
- c) doklady o dostatečném technickém, materiálním a organizačním zabezpečení kurzu na úseku ochrany zvířat proti týrání, zejména adresy budov, ve kterých budou vzdělávací programy uskutečňovány, údaje o počtu a kapacitě učeben a údaje o technickém vybavení učeben,
- d) vyplněné dotazníky odborných lektorů s uvedením jejich jména, popřípadě jmen, příjmení a titulu, údaje o jejich nejvyšším dosaženém vzdělání, údaje o jejich praxi od ukončení nejvyššího dosaženého vzdělání, nejdéle však za posledních 10 let, přehled o jejich odborné a případně i publikační činnosti, doklad o jejich způsobilosti k lektorské činnosti, například osvědčení o absolvování kurzu a doklady o jejich odborné způsobilosti v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem,
- e) písemný souhlas lektora s jeho účastí v kurzech na úseku ochrany zvířat proti týrání a jeho souhlas s uveřejněním osobních údajů v žádosti o akreditaci,
- f) program kurzu na úseku ochrany zvířat proti týrání, tedy podrobný rozpis obsahu a rozsahu jednotlivých přednášených témat, rozvrh hodin,
- g) způsob zajištění zpětné vazby od absolventů kurzu na úseku ochrany zvířat proti týrání,

h) rozhodnutí o udělení oprávnění uživatele pokusných zvířat, pokud jsou v rámci kurzu na úseku ochrany zvířat proti týrání používána živá zvířata; toto rozhodnutí musí být vydáno školicímu pracovišti nebo jiné osobě, v jejímž zařízení se kurz na úseku ochrany zvířat proti týrání bude konat.

(4) Na udělení akreditace k pořádání kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání není právní nárok. Ministerstvo může akreditaci udělit, pokud školicí pracoviště

a) předloží a řádně doloží všechny náležitosti uvedené v [odstavcích 2 a 3](#),

b) má náležitou způsobilost, personální obsazení a vybavení pro pořádání kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání.

(5) Ministerstvo může akreditace udělené podle [odstavce 1](#) změnit nebo odejmout na žádost školicího pracoviště. Ministerstvo může z moci úřední akreditace udělené podle [odstavce 1](#) změnit nebo odejmout, pokud ten, komu byla akreditace udělena,

a) nejméně po dobu 2 let neuspořádá kurz na úseku ochrany zvířat proti týrání, k jehož pořádání mu byla udělena akreditace,

b) nedodrhuje při pořádání kurzu na úseku ochrany zvířat proti týrání podmínky stanovené zákonem, právními předpisy vydanými k jeho provedení, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo v rozhodnutí o udělení akreditace.

V případě změny lektora v kurzu na úseku ochrany zvířat proti týrání je školicí pracoviště povinno požádat o změnu akreditace k pořádání kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání. Lektor neuvedený v akreditaci k pořádání kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání může vyučovat v kurzu na úseku ochrany zvířat proti týrání až po změně akreditace.

(6) Zjistí-li ministerstvo při kontrole nedostatky při uskutečňování kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání, vyzve školicí pracoviště, aby v přiměřené lhůtě zjednálo nápravu. Nejednalo-li toto školicí pracoviště ve stanovené lhůtě nápravu, ministerstvo mu akreditaci odejme.

#### § 26b

##### **Požadavky na školicí pracoviště, která hodlají pořádat nebo pořádají kurzy na úseku ochrany zvířat proti týrání**

(1) Kromě požadavků na školicí pracoviště, která hodlají pořádat nebo pořádají kurzy na úseku ochrany zvířat proti týrání, uvedených v [§ 26a](#), musí tato školicí pracoviště splňovat požadavky uvedené v [odstavcích 2 až 6](#).

(2) Kurz odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat pořádá střední nebo vysoká škola s akreditovaným studijním programem v oblasti veterinářství nebo technologie zpracování masa nebo právnická osoba, která provádí usmrcování zvířat nebo sdružuje osoby, které provádějí usmrcování zvířat, nebo státní orgán vykonávající státní veterinární dozor<sup>2)</sup> nebo právnická osoba, která sdružuje veterinární lékaře podle zákona o Komoře veterinárních lékařů České republiky.

(3) Kurz odborné přípravy k péči o kuřata chovaná na maso pro získání osvědčení o způsobilosti k péči o kuřata chovaná na maso pořádá střední nebo vysoká škola s akreditovaným studijním programem v oblasti veterinářství nebo chovatelství nebo právnická osoba, která se zabývá chovem kuřat chovaných na maso nebo sdružuje osoby, které chovají kuřata chovaná na maso, nebo jiná osoba, která splňuje zákonem stanovené požadavky.

(4) Kurz k péči o prasata pro získání osvědčení k péči o prasata pořádá střední nebo vysoká škola s akreditovaným studijním programem v oblasti veterinářství nebo chovatelství nebo právnická osoba, která se zabývá chovem prasat nebo sdružuje osoby, které chovají prasata, nebo jiná osoba, která splňuje zákonem stanovené požadavky.

(5) Kurzy odborné přípravy na úseku ochrany pokusných zvířat proti týrání pořádá vysoká škola, které bylo vydáno rozhodnutí o udělení oprávnění uživatele pokusných zvířat; to platí i v případě, kdy při výuce v kurzu odborné přípravy na úseku ochrany pokusných zvířat proti týrání nejsou používána živá pokusná zvířata.

(6) Kurz odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat proti týrání pořádá vysoká škola s akreditovaným studijním programem v oblasti veterinárního lékařství a hygieny.

#### § 26c

##### **Podmínky pořádání kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání a uznávání kvalifikace**

(1) Školicí pracoviště je povinno při pořádání kurzu na úseku ochrany zvířat proti týrání dodržovat podmínky stanovené tímto zákonem, právními předpisy vydanými k jeho provedení, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo akreditací.

(2) Kurzy na úseku ochrany zvířat proti týrání není možno pořádat formou dálkového studia nebo samostudia.

(3) Kurzy na úseku ochrany zvířat proti týrání, při kterých se provádí manipulace se zvířaty, smí pořádat pouze školicí pracoviště, které v žádosti o akreditaci doložilo rozhodnutí o udělení oprávnění uživatele pokusných zvířat, které bylo vydáno tomuto školicímu pracovišti nebo jiné osobě, v jejímž zařízení se bude kurz na úseku ochrany zvířat proti týrání konat. Toto rozhodnutí musí být účinné ke dni konání kurzu na úseku ochrany zvířat proti týrání.

(4) Lektorem v kurzu na úseku ochrany zvířat proti týrání může být pouze osoba, která je uvedena v akreditaci k pořádání kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání podle [§ 26a](#).

(5) Školicí pracoviště smí umožnit vykonání zkoušky v kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o odborné

způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů pouze lékařům, veterinárním lékařům a osobám s jiným vysokoškolským vzděláním v oblasti biologických oborů. Školící pracoviště je povinno vyžádat si od účastníka kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů kopii vysokoškolského diplomu a účastník uvedeného kurzu je povinen tuto kopii předložit. Školící pracoviště je povinno posuzovat, zda doklad o dosaženém vzdělání odpovídá požadavkům stanoveným v [§ 15d odst. 3](#).

(6) Školící pracoviště smí umožnit vykonání zkoušky v odborném kurzu pro získání odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat pouze odborným pracovníkům s vysokoškolským vzděláním v oblasti veterinárního lékařství a hygieny. Školící pracoviště je povinno vyžádat si od účastníka odborného kurzu pro získání odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat kopii vysokoškolského diplomu a účastník uvedeného kurzu je povinen tuto kopii předložit. Školící pracoviště je povinno posuzovat, zda doklad o dosaženém vzdělání odpovídá požadavkům stanoveným v [§ 26 odst. 1](#).

(7) Zkušební komise může vyloučit ze zkoušky účastníka kurzu, který v průběhu zkoušky použije nedovolené pomůcky nebo průběh zkoušky jinak vážně narušuje.

(8) Školící pracoviště vydává osvědčení o úspěšném složení zkoušky, nestanoví-li zákon jinak. Školící pracoviště je povinno, není-li dále uvedeno jinak, zaslat seznam účastníků kurzu s uvedením osobních údajů a čísla příslušného osvědčení do 7 dnů ode dne konání kurzu na úseku ochrany zvířat proti týrání ministerstvu.

(9) Při uznávání kvalifikace získané v jiném členském státě Evropské unie, jiném smluvním státě Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederaci se postupuje podle zvláštního právního předpisu o uznávání odborné kvalifikace<sup>4d</sup>). Pokud uznávací orgán uzná odbornou kvalifikaci podle jiného právního předpisu<sup>4d</sup>) pouze částečně, může uchazeč skládat rozdílovou zkoušku před zkušební komisí. U rozdílové zkoušky není uchazeč zkoušen z těch oblastí, ve kterých mu byla uznána odborná kvalifikace.

## ČÁST SEDMÁ

### SPRÁVNÍ DELIKTY

#### § 27

#### Přestupky

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) propaguje týrání zvířat,
- b) týrá zvíře nebo utýrá zvíře,
- c) jako zákonný zástupce nezletilé osoby nebo osoby, která byla rozhodnutím soudu zbavena způsobilosti k právním úkonům, nebo jejíž způsobilost k právním úkonům byla rozhodnutím soudu omezena, nepřekazí týrání zvířete, o němž se hodnověrně dozví, touto osobou,
- d) usmrtí zvíře, aniž by byl naplněn důvod uvedený v [§ 5 odst. 2](#),
- e) usmrtí zvíře veterinárními prostředky, ačkoliv není osobou uvedenou v [§ 5 odst. 3](#),
- f) vyrobí, doveze nebo prodá čelist'ovou nebo lepicí past,
- g) usmrtí zvíře při domácí porážce v rozporu s [§ 5h](#),
- h) usmrtí rybu v rozporu s [§ 5i odst. 1, 2 nebo 4](#),
- i) poruší zákaz odchyty podle [§ 14 odst. 7](#),
- j) provede pokus nebo projekt pokusů bez osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů podle [§ 15d odst. 3](#) nebo bez osvědčení o prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů podle [§ 15e odst. 1](#),
- k) provede pokus na pokusném zvířeti, pečuje o pokusné zvíře nebo usmrtí pokusné zvíře, aniž k tomu získala osvědčení o odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat podle [§ 15d odst. 4](#) nebo osvědčení o prodloužení doby platnosti odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat podle [§ 15e odst. 2](#),
- l) provede nebo přikáže provést projekt pokusů nebo pokus bez předchozího schválení státním orgánem příslušným ke schvalování projektů pokusů podle [§ 16](#),
- m) odchytí zvíře ve volné přírodě, které má být použito k pokusům, aniž splňuje podmínky stanovené v [§ 17d odst. 3](#),
- n) usmrtí pokusné zvíře v rozporu s požadavky stanovenými v [§ 18g odst. 3, 4 nebo 5](#),
- o) neposkytne součinnost podle [§ 25 odst. 2](#), nesplní povinnost předvést zvíře nebo jinak maří výkon oprávnění osob uvedených v [§ 25 odst. 1](#),

- p) pořádá kurz na úseku ochrany zvířat proti týrání bez akreditace podle [§ 26a odst. 1](#),
- q) nesplní povinnost stanovenou na základě tohoto zákona v obecně závazné vyhlášce obce, nebo
- r) nesplní povinnost stanovenou přímo použitelným předpisem Evropské unie<sup>1a)</sup> na úseku ochrany zvířat proti týrání.

(2) Fyzická osoba se jako chovatel dopustí přestupku tím, že

- a) poruší povinnost týkající se podmínek chovu psa nebo kočky stanovenou v [§ 7a odst. 1](#),
- b) přepravuje zvíře v rozporu s [§ 8a](#) nebo [§ 8c až 8f](#),
- c) prodá nebo daruje zvíře v zájmovém chovu osobě uvedené v [§ 13 odst. 4](#),
- d) chová druh zvířete vyžadující zvláštní péči v rozporu s [§ 13 odst. 5](#), nebo
- e) poruší zákaz činnosti s volně žijícími zvířaty podle [§ 14a odst. 1](#),
- f) neučiní opatření proti úniku zvířat podle [§ 13 odst. 1](#).

(3) Fyzická osoba se jako chovatel hospodářských zvířat dopustí přestupku tím, že

- a) nevyžádá vyšetření a zhodnocení stavu zvířete veterinárním lékařem podle [§ 5b odst. 2](#),
- b) v rozporu s [§ 5b odst. 2](#) zahájí přepravu zvířete nebo jej přepravuje na vzdálenost delší než 100 km,
- c) doveze hospodářské zvíře bez osvědčení podle [§ 10a](#),
- d) nezajistí provádění prohlídky hospodářských zvířat podle [§ 11 odst. 1](#),
- e) neučiní opatření nezbytná pro zabránění úniku hospodářských zvířat nebo nemá k dispozici nástroje a pomůcky uvedené v [§ 11 odst. 2](#),
- f) nezajistí pro chov hospodářských zvířat dostatečně početný a odborně způsobilý personál podle [§ 12 odst. 2](#),
- g) v rozporu s [§ 12a odst. 3](#) chová hospodářská zvířata v intenzivním chovu bez zajištění poplašného systému větrání nebo bez pomocného systému větrání anebo v případě zjištěné závady automatických a mechanických zařízení neprovede náležité kroky k zajištění zdraví a příznivého stavu zvířat, nebo
- h) nedodrží minimální standardy pro chov hospodářských zvířat podle [§ 12c odst. 3](#),
- i) při chovu kuřat chovaných na maso neplní podmínky chovu stanovené v [§ 12d odst. 1 písm. a\)](#) a [odst. 2 až 5](#),
- j) při chovu kuřat chovaných na maso nevede, nechovává a při kontrole nepředloží záznamy podle [§ 12d odst. 1 písm. c\)](#), nepředává pověřené osobě údaje podle [§ 12d odst. 1 písm. b\)](#), neposkytne údaje a vzorky podle [§ 12d odst. 1 písm. d\)](#), neposkytuje údaje podle [§ 12d odst. 5](#), neprovede poučení podle [§ 12d odst. 6](#) nebo pečuje o kuřata chovaná na maso bez zajištění osoby odborně způsobilé podle [§ 12d odst. 7](#),
- k) nezajistí požadavky podle [§ 12f odst. 1](#), nebo
- l) nevede záznamy podle [§ 12f odst. 4](#).

(4) Fyzická osoba se jako chovatel druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči dopustí přestupku tím, že neoznámí změnu podmínek podle [§ 13 odst. 8](#).

(5) Fyzická osoba se jako chovatel poskytující soustavnou nezbytnou péči handicapovanému zvířeti dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost podle [§ 14b odst. 2](#).

(6) Fyzická osoba se jako pořadatel dopustí přestupku tím, že

- a) nezajistí při veřejném vystoupení zvířat přítomnost fyzické osoby podle [§ 8 odst. 2](#),
- b) neprovede oznámení podle [§ 8 odst. 3 písm. a\) nebo d\)](#), nebo
- c) neprovede poučení podle [§ 8 odst. 3 písm. c\)](#).

(7) Fyzická osoba se jako osoba odpovědná za péči o pokusná zvířata dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost podle [§ 15f odst. 2](#).

(8) Vedoucí projektu pokusů se dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost podle [§ 15f odst. 3](#).

(9) Vedoucí projektu pokusů nebo jeho zástupce se dopustí přestupku tím, že se účastní na zpracování stanoviska v rozporu s [§ 15f odst. 4](#).

(10) Fyzická osoba se jako osoba odpovědná za péči o pokusná zvířata, vedoucí projektu pokusů, jeho zástupce,

nebo jiný kvalifikovaný odborník, anebo člen odborné komise podle [§ 15g](#) dopustí přestupku tím, že není držitelem osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů podle [§ 15d odst. 3](#) nebo osvědčení o prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů podle [§ 15e odst. 1](#).

(11) Fyzická osoba se jako provozovatel útulku nebo záchrané stanice dopustí přestupku tím, že nesplní některou z povinností podle [§ 25 odst. 3](#).

(12) Za přestupek lze uložit pokutu

a) do 500 000 Kč, jde-li o přestupek podle [odstavce 1 písm. b\), c\), d\), f\), g\), h\), i\), j\), k\), l\), n\)](#) nebo [r\)](#) anebo podle [odstavce 2 písm. e\)](#),

b) do 200 000 Kč, jde-li o přestupek podle [odstavce 1 písm. a\), e\)](#) nebo [p\)](#), podle [odstavce 2 písm. a\)](#) nebo [b\)](#), podle [odstavce 3 písm. g\) až i\)](#), podle [odstavce 5](#), podle [odstavce 6 písm. a\) až c\)](#), podle [odstavce 7](#), [odstavce 8](#) nebo [10](#),

c) do 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle [odstavce 1 písm. m\), o\)](#) nebo [q\), j\), k\)](#) nebo [l\)](#), podle [odstavce 2 písm. c\), d\)](#) nebo [f\)](#), podle [odstavce 3 písm. a\) až f\)](#) nebo [i\)](#), podle [odstavce 4](#), [9](#) nebo [11](#).

(13) Spolu s pokutou lze za přestupek podle [odstavce 1 písm. a\)](#) uložit zákaz činnosti a za přestupek podle [odstavce 1 písm. b\)](#) nebo [c\)](#) propadnutí zvířete nebo zákaz chovu zvířat na dobu až 5 let.

## § 27a

### Správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob

(1) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že

a) propaguje týrání zvířat,

b) týrá zvíře nebo utýrá zvíře,

c) usmrtí zvíře bez důvodu uvedeného v [§ 5 odst. 2](#),

d) vyrobí, doveze nebo prodá čelistovou nebo lepící past,

e) usmrtí zvíře při domácí porážce v rozporu s [§ 5h](#),

f) usmrtí rybu v rozporu s [§ 5i odst. 1 až 4](#),

g) poruší zákaz odchyty podle [§ 14 odst. 7](#),

h) chová pokusná zvířata bez oprávnění k chovu pokusných zvířat, dodává pokusná zvířata bez oprávnění k dodávce pokusných zvířat nebo používá pokusná zvířata bez oprávnění k používání pokusných zvířat podle [§ 15a odst. 1](#),

i) provede nebo přikáže provést projekt pokusů nebo pokus bez předchozího schválení státním orgánem příslušným ke schvalování projektů pokusů podle [§ 16](#),

j) odchytí zvíře ve volné přírodě, které má být použito k pokusům, aniž splňuje podmínky stanovené v [§ 17d odst. 3](#),

k) usmrtí pokusné zvíře v rozporu s požadavky podle [§ 18g odst. 3, 4 nebo 5](#),

l) neposkytne součinnost podle [§ 25 odst. 2](#), nesplní povinnost předvést zvíře nebo jinak maří výkon oprávnění osob uvedených v [§ 25 odst. 1](#),

m) pořádá kurz na úseku ochrany zvířat proti týrání bez akreditace podle [§ 26a odst. 1](#),

n) nesplní povinnost stanovenou na základě tohoto zákona v obecně závazné vyhlášce obce, nebo

o) nesplní povinnost stanovenou přímo použitelným předpisem Evropské unie<sup>1a)</sup> na úseku ochrany zvířat proti týrání.

(2) Podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že

a) usmrtí zvíře veterinárními prostředky, ačkoliv není osobou uvedenou v [§ 5 odst. 3](#),

b) provede pokus nebo projekt pokusů bez osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů podle [§ 15d odst. 3](#) nebo bez osvědčení o prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů podle [§ 15e odst. 1](#), nebo

c) provede pokus na pokusném zvířeti, pečuje o pokusné zvíře nebo usmrtí pokusné zvíře, aniž k tomu získala osvědčení o odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat podle [§ 15d odst. 4](#) nebo bez osvědčení o prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů podle [§ 15e odst. 2](#).

(3) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako chovatel dopustí správního deliktu tím, že

a) přepravuje zvíře v rozporu s [§ 8a](#) nebo [§ 8c až 8f](#),

- b) prodá nebo daruje zvíře v zájmovém chovu osobě uvedené v [§ 13 odst. 4](#), nebo
- c) poruší zákaz činnosti s volně žijícími zvířaty podle [§ 14a odst. 1](#),
- d) neučiní opatření proti úniku zvířat podle [§ 13 odst. 1](#).

(4) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako chovatel hospodářských zvířat dopustí správního deliktu tím, že

- a) nevyžádá vyšetření a zhodnocení stavu zvířete veterinárním lékařem podle [§ 5b odst. 2](#),
- b) v rozporu s [§ 5b odst. 2](#) zahájí přepravu zvířete nebo jej přepravuje na vzdálenost delší než 100 km,
- c) doveze hospodářské zvíře bez osvědčení podle [§ 10a](#),
- d) nezajistí provádění prohlídky hospodářských zvířat podle [§ 11 odst. 1](#),
- e) neučiní opatření nezbytná pro zabránění úniku hospodářských zvířat nebo nemá k dispozici nástroje a pomůcky uvedené v [§ 11 odst. 2](#),
- f) nezajistí pro chov hospodářských zvířat dostatečně početný a odborně způsobilý personál podle [§ 12 odst. 2](#),
- g) v rozporu s [§ 12a odst. 3](#) chová hospodářská zvířata v intenzivním chovu bez zajištění poplašného systému větrání nebo bez pomocného systému větrání anebo v případě zjištěné závady automatických a mechanických zařízení neprovede náležité kroky k zajištění zdraví a příznivého stavu zvířat,
- h) nedodrží minimální standardy pro chov hospodářských zvířat podle [§ 12c odst. 3](#),
- i) při chovu kuřat chovaných na maso neplní podmínky chovu stanovené v [§ 12d odst. 1 písm. a\)](#) a [odst. 2 až 5](#),
- j) při chovu kuřat chovaných na maso nevede, neuchovává a při kontrole nepředloží záznamy podle [§ 12d odst. 1 písm. c\)](#), nepředává pověřené osobě údaje podle [§ 12d odst. 1 písm. b\)](#), neposkytne údaje a vzorky podle [§ 12d odst. 1 písm. d\)](#), neposkytuje údaje podle [§ 12d odst. 5](#), neprovede poučení podle [§ 12d odst. 6](#) nebo pečuje o kuřata chovaná na maso bez zajištění osoby odborně způsobilé podle [§ 12d odst. 7](#),
- k) nezajistí požadavky podle [§ 12f odst. 1](#), nebo
- l) nevede záznamy podle [§ 12f odst. 4](#).

(5) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako chovatel druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči dopustí správního deliktu tím, že

- a) neoznámí změnu podmínek podle [§ 13 odst. 8](#), nebo
- b) nestanoví osobu starší 18 let v rozporu s [§ 13 odst. 5](#).

(6) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako chovatel poskytující soustavnou nezbytnou péči handicapovanému zvířeti dopustí správního deliktu tím, že nesplní povinnost podle [§ 14b odst. 2](#).

(7) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako chovatel, který se zabývá chovem zvířat v rámci podnikatelské činnosti, anebo sdružení právnických nebo fyzických osob, která se zabývají chovem zvířat, dopustí správního deliktu tím, že chová psa nebo kočku v rozporu s [§ 7a odst. 1](#).

(8) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako pořadatel dopustí správního deliktu tím, že

- a) nezajistí při veřejném vystoupení zvířat přítomnost fyzické osoby podle [§ 8 odst. 2](#),
- b) neprovede oznámení podle [§ 8 odst. 3 písm. a\) nebo d\)](#),
- c) nepředloží seznam činností se zvířaty podle [§ 8 odst. 3 písm. b\)](#), nebo
- d) neprovede poučení podle [§ 8 odst. 3 písm. c\)](#).

(9) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako osoba uvedená v [§ 13a odst. 1](#) dopustí správního deliktu tím, že neoznámí nejméně 30 dnů před zahájením nebo ukončením podnikání výkon živnosti, druhu a počty zvířat příslušné krajské veterinární správě nebo nedoloží, jakým způsobem bude zabezpečena péče o zvířata, jejich zdraví a pohodu v případě zahájení činnosti, nebo nevede evidenci podle [§ 13a odst. 3](#), nebo prodá zvíře určené pro zájmové chovy bez poskytnutí informací podle [§ 13a odst. 4](#) nebo poskytne nesprávné nebo neúplné informace nebo za poskytnutí informací vyžaduje úhradu v rozporu s [§ 13a odst. 4](#).

(10) Církev nebo náboženská společnost se dopustí správního deliktu tím, že provede porážku zvířete pro potřeby církvi a náboženských společností, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat,

- a) v rozporu s rozhodnutím ministerstva o udělení povolení k porážce zvířat pro potřeby církvi a náboženských společností, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat, podle [§ 5f odst. 1](#),

- b) bez rozhodnutí ministerstva o udělení povolení k porážce zvířat pro potřeby církví a náboženských společností, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat, podle [§ 5f odst. 1](#),
- c) v rozporu se stanovenými veterinárními podmínkami pro provádění porážky podle [§ 5f odst. 2](#), nebo
- d) bez stanovených veterinárních podmínek pro provádění porážky podle [§ 5f odst. 2](#).

(11) Provozovatel podniku<sup>12)</sup> se dopustí správního deliktu tím, že

- a) nezajistí, aby usmrcování zvířat prováděla osoba podle [§ 5a odst. 1 nebo 4](#),
- b) nezajistí, aby se na úkonech souvisejících s porážením zvířat podílela osoba, která získala osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat, nebo která má kvalifikaci považovanou za rovnocennou tomuto osvědčení, nebo která má kvalifikaci podle [§ 5a odst. 1](#),
- c) nevede anebo neuchovává záznamy podle [§ 5a odst. 6](#), nebo
- d) v rozporu s [§ 5a odst. 3](#) nezajistí v průběhu výuky k získání kvalifikace, která je považována za rovnocennou osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících při porážení zvířat, odborný dohled.

(12) Chovatel, který jako podnikatel chová kožešinová zvířata, se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s [§ 5c odst. 1](#) neoznámí, kdy mají být zvířata usmrcena, nebo
- b) nevede nebo neuchovává záznamy podle [§ 5c odst. 5](#).

(13) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako chovatel pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat nebo uživatel pokusných zvířat dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s [§ 15a odst. 4](#) neoddelí zařízení určené k chovu a dodávce pokusných zvířat od zařízení určeného k používání pokusných zvířat,
- b) neohlásí bez zbytečného odkladu změnu údajů uvedených v rozhodnutí o udělení oprávnění k chovu pokusných zvířat, k dodávce pokusných zvířat nebo k používání pokusných zvířat podle [§ 15b odst. 6](#),
- c) v rozporu s [§ 15b odst. 7](#) provede významnou změnu struktury nebo funkce zařízení k chovu pokusných zvířat, k dodávce pokusných zvířat nebo k používání pokusných zvířat, která by mohla nepříznivě ovlivnit životní podmínky pokusných zvířat, provede změnu místa, kde jsou prováděny činnosti s pokusnými zvířaty, rozšíření druhů činností nebo zvýšení počtu chovaných, dodávaných nebo užívaných druhů pokusných zvířat, bez nového rozhodnutí o udělení oprávnění k chovu pokusných zvířat, k dodávce pokusných zvířat nebo k používání pokusných zvířat,
- d) nezabezpečí, aby péči o pokusná zvířata vykonávaly osoby podle [§ 15d odst. 1](#),
- e) v rozporu s [§ 15d odst. 5](#) nezajistí nad osobami, které provádějí úkony podle [§ 15d odst. 2 písm. b\), c\) nebo d\)](#) dohled, dokud neprokáží požadovanou kvalifikaci,
- f) v rozporu s [§ 15d odst. 6](#) nevede záznamy nebo neuchovává dokumentaci,
- g) v rozporu s [§ 15f odst. 1](#) nemá v daném místě osobu odpovědnou za péči o pokusná zvířata,
- h) v rozporu s [§ 15f odst. 5](#) neurčí určeného veterinárního lékaře nebo kvalifikovaného odborníka,
- i) v rozporu s [§ 15g odst. 1](#) nezřídí odbornou komisi podle [§ 15g](#), nebo nezajistí podmínky pro řádný výkon činnosti této komise nebo nesplní podmínky podle [§ 15g odst. 2 nebo 3](#),
- j) nevede nebo neuchovává záznamy nebo je neposkytne příslušnému orgánu ochrany zvířat podle [§ 15g odst. 6](#),
- k) nezajistí požadavky na zařízení, prostory a vybavení podle [§ 17](#),
- l) nezajistí požadavky na péči a umístění pokusných zvířat podle [§ 17a odst. 1, 2 nebo 4](#),
- m) nevede záznamy podle [§ 17g odst. 1](#) nebo tyto záznamy v rozporu s [§ 17g odst. 2](#) neuchovává nebo neposkytne příslušnému orgánu ochrany zvířat,
- n) nevede záznamy nebo dokumentaci podle [§ 17h odst. 1](#) nebo tyto záznamy nebo dokumentaci v rozporu s [§ 17h odst. 2](#) neuchovává nebo neposkytne příslušnému orgánu ochrany zvířat, nebo je nepředá při umístění zvířete do chovu podle [§ 17h odst. 2](#),
- o) neoznačí psa, kočku nebo subhumánního primáta trvale individuálním identifikačním prostředkem podle [§ 17h odst. 3 písm. a\) nebo b\)](#), nebo nezdůvodní, proč není pokusné zvíře označeno podle [§ 17h odst. 3 písm. c\)](#), nebo neuchovává údaje podle [§ 17h odst. 4](#),
- p) postupuje v rozporu s [§ 18f odst. 1](#), nebo
- q) usmrtí pokusné zvíře v rozporu s požadavky podle [§ 18g odst. 1 nebo 2](#) nebo nezajistí dodržování těchto požadavků podle [§ 18g odst. 1 nebo 2](#).

(14) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako chovatel pokusných zvířat dopustí správního deliktu tím, že neuplatňuje strategii podle [§ 17c odst. 4](#).

(15) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako dodavatel pokusných zvířat dopustí správního deliktu tím, že dodá pokusné zvíře v rozporu s [§ 15a odst. 3](#).

(16) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako uživatel pokusných zvířat dopustí správního deliktu tím, že

a) provede pokus v rozporu s [§ 15a odst. 2](#),

b) v rozporu s [§ 16](#) provede pokus mimo rámec schváleného projektu pokusů nebo v rozporu s rozhodnutím o schválení projektu pokusů,

c) v rozporu s [§ 16c odst. 4](#) neposkytne státnímu orgánu příslušnému ke schvalování projektů pokusů všechny doklady nebo informace nezbytné k provedení zpětného posouzení,

d) neohlásí bez zbytečného odkladu státnímu orgánu příslušnému ke schvalování projektů pokusů změnu údajů uvedených v rozhodnutí o schválení projektu pokusů podle [§ 16e odst. 1](#),

e) v rozporu s [§ 16e odst. 2](#) provede významnou změnu struktury nebo funkce zařízení uživatele pokusných zvířat, která by mohla nepříznivě ovlivnit životní podmínky pokusných zvířat, provede změnu místa, kde jsou prováděny činnosti s pokusnými zvířaty, rozšíření druhů činností nebo zvýšení počtu užívaných druhů pokusných zvířat, bez nového rozhodnutí o schválení projektu pokusů,

f) v rozporu s [§ 17b odst. 1](#) provede pokus na jedinci ohroženého druhu zvířat, v rozporu s [§ 17c odst. 1, 2 nebo 3](#) provede pokus na subhumánním primátovi nebo lidoopovi, nebo v rozporu s [§ 17d odst. 1 nebo 2](#) provede pokus na zvířeti odchyceném ve volné přírodě,

g) neučiní kroky k minimalizaci utrpení pokusného zvířete podle [§ 17d odst. 4](#),

h) v rozporu s [§ 17e odst. 1 nebo 2](#) použije k pokusu opuštěné nebo toulavé zvíře,

i) použije k pokusu zvířata v rozporu s [§ 17f odst. 1 nebo 2](#),

j) provede pokus v rozporu s požadavky podle [§ 18a](#),

k) provede pokus na pokusném zvířeti v rozporu s požadavky podle [§ 18b](#),

l) provede pokus na pokusném zvířeti v rozporu s [§ 18c odst. 3](#),

m) provede pokus v rozporu s [§ 18d](#), nebo

n) nesplní některou z povinností podle [§ 18e odst. 3 nebo 4](#).

(17) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako provozovatel útulku nebo záchrané stanice dopustí správního deliktu tím, že nesplní některou z povinností podle [§ 25 odst. 3](#).

(18) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako školicí pracoviště dopustí správního deliktu tím, že nedodrží při pořádání kurzu na úseku ochrany zvířat proti týrání podmínky nebo nesplní některou z povinností podle [§ 26c odst. 1 až 6](#) nebo [8](#).

(19) Fyzická podnikající osoba se jako určený veterinární lékař dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s [§ 17d odst. 4](#) neprohlédne pokusné zvíře nebo neučiní kroky k minimalizaci utrpení pokusného zvířete.

(20) Za správní delikt se uloží pokuta

a) do 500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle [odstavce 1 písm. b\), c\), d\), e\), f\), g\), h\), i\), k\)](#) nebo [o\)](#), podle [odstavce 2 písm. b\)](#) nebo [c\)](#), podle [odstavce 3 písm. c\)](#), podle [odstavce 10](#), podle odst. 13 písm. c) nebo q) anebo podle [odstavce 16 písm. a\), b\), e\), f\), g\), i\) až m\)](#),

b) do 200 000 Kč, jde-li o správní delikt podle [odstavce 1 písm. a\)](#) nebo [m\)](#), podle [odstavce 2 písm. a\)](#), podle [odstavce 3 písm. a\)](#), podle [odstavce 4 písm. g\) až i\)](#), podle [odstavce 6](#) nebo [7](#), podle [odstavce 8](#), podle [odstavce 9](#), podle [odstavce 11 písm. a\), b\)](#) nebo [d\)](#), podle [odstavce 13 písm. d\), g\), k\)](#) nebo [l\)](#), podle [odstavce 15](#), [odstavce 16 písm. h\)](#) nebo [n\)](#), podle [odstavce 18](#) anebo podle [odstavce 19](#),

c) do 50 000 Kč, jde-li o správní delikt podle [odstavce 1 písm. j\), l\)](#) nebo [n\)](#), podle [odstavce 3 písm. b\)](#) nebo [d\)](#), podle [odstavce 4 písm. a\) až f\), i\), k\)](#) nebo [l\)](#), podle [odstavce 5](#), podle [odstavce 11 písm. c\)](#), podle [odstavce 12](#), podle [odstavce 13 písm. a\), b\), e\), f\), h\), i\), j\), m\) až p\)](#), podle [odstavce 14](#), podle [odstavce 16 písm. c\)](#) nebo [d\)](#) anebo podle [odstavce 17](#).

(21) Spolu s pokutou lze za správní delikt podle [odstavce 1 písm. a\)](#) nebo podle [odstavce 16 písm. b\), e\), f\), g\), j\), l\), k\), l\)](#) nebo [m\)](#) uložit zákaz činnosti a za správní delikt podle [odstavce 1 písm. b\)](#) propadnutí zvířete nebo zákaz chovu na dobu až 5 let.

### **Zákaz chovu zvířat a propadnutí týraného zvířete**

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může rozhodnout o uložení zákazu chovu zvířat, jestliže je důvodná obava, že pachatel správního deliktu

- a) bude v týrání zvířete pokračovat, zejména, jde-li o pachatele, který byl za týrání zvířete v posledních 3 letech potrestán za správní delikt nebo odsouzen,
- b) neposkytne týranému zvířeti péči, kterou vyžaduje jeho zdravotní stav, nebo
- c) začne chovat další zvířata stejným způsobem, za který byl v minulosti v souvislosti s jiným zvířetem potrestán za správní delikt nebo odsouzen.

(2) Propadnutí týraného zvířete může obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodnutím uložit, jestliže týrané zvíře náleží pachateli správního deliktu a je důvodná obava, že pachatel správního deliktu

- a) bude v týrání zvířete pokračovat, zejména, jde-li o pachatele, který byl za týrání zvířete v posledních 3 letech potrestán za správní delikt nebo odsouzen, nebo
- b) neposkytne týranému zvířeti péči, kterou vyžaduje jeho zdravotní stav.

(3) Pokud je uložen zákaz chovu zvířat nebo propadnutí týraného zvířete, musí obecní úřad obce s rozšířenou působností uložit vždy také pokutu podle tohoto zákona. Zákaz chovu zvířat nebo propadnutí týraného zvířete nelze uložit, pokud je závažnost správního deliktu tak nízká, že je pokuta, která byla zároveň uložena, na dolní hranici sazby stanovené za daný správní delikt.

(4) Vlastníkem propadlého zvířete se stává stát.

#### § 27c

### **Zabrání týraného zvířete**

(1) Nebylo-li uloženo propadnutí týraného zvířete podle [§ 27b](#) a týrané zvíře náleží osobě, kterou nelze za správní delikt stíhat, lze rozhodnout o zabrání týraného zvířete.

(2) Vlastníkem zabraného zvířete se stává stát.

#### § 28

### **Společná ustanovení ke správním deliktům**

(1) Právnícká osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(2) Při určení výměry pokuty právnícké osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán.

(3) Odpovědnost právnícké osoby za správní delikt zaniká, jestliže příslušný orgán ochrany zvířat o něm nezhájil řízení do 2 let, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán.

(4) Zákaz činnosti lze právnícké osobě uložit nejdéle na 5 let, jde-li o činnost, k níž je třeba povolení nebo souhlasu státního orgánu, a byl-li správní delikt touto činností nebo v souvislosti s ní spáchán. Do doby zákazu činnosti se započítává doba, po kterou pachatel na základě opatření správního orgánu učiněného v souvislosti s projednávaným správním deliktem nesměl již tuto činnost vykonávat.

(5) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby<sup>7)</sup> nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnícké osoby.

(6) Správní delikty podle tohoto zákona projednává v prvním stupni obecní úřad obce s rozšířenou působností, s výjimkou správních deliktů podle [§ 27 odst. 1 písm. g\)](#) a podle [§ 27a odst. 1 písm. n\)](#), které v prvním stupni projednává obec. Na území hlavního města Prahy projednávají v prvním stupni správní delikty podle tohoto zákona městské části hlavního města Prahy.

(7) Pokuty vybírá a vymáhá orgán, který je uložil. Příjem z pokut je příjmem rozpočtu, ze kterého je hrazena činnost orgánu, který pokutu uložil.

(8) Pokuta je splatná do 15 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o jejím uložení nabylo právní moci.

#### § 28a

### **Zvláštní opatření**

(1) Na návrh krajské veterinární správy může obecní úřad obce s rozšířenou působností správním rozhodnutím

a) nařídít a zajistit umístění týraného zvířete do náhradní péče, vyžaduje-li to jeho zdravotní stav, nebo pokud je opakovaně týráno,

b) nařídit chovateli zajistit opatření ke snížení počtu zvířat včetně jejich usmrcení v souladu s tímto zákonem, dochází-li k jejich týrání,

c) nařídit chovateli pozastavení činnosti, při které dochází k týrání zvířat, a to do doby odstranění závad. Pozastavení činnosti není zákazem činnosti. Pozastavení činnosti nezahnuje povinnost chovatele zajistit náhradní péči o zvířata. Obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhoduje o ukončení pozastavení činnosti na základě odborného vyjádření krajské veterinární správy, která posuzuje, zda došlo k odstranění závad,

d) nařídit vlastníkovi zvířete zajistit utracení zvířete odborně způsobilou osobou podle veterinárního zákona, pokud je dán důvod k usmrcení zvířete podle [§ 5 odst. 2 písm. b\)](#),

e) nařídit chovateli umožnit provádění péče o zvíře jinou osobou na pozemku, ve stájích nebo v jiných objektech chovatele, kde se zvíře nachází.

(2) Odvolání proti rozhodnutí podle [odstavce 1 písm. a\), c\)](#) a e nemá odkladný účinek.

(3) Náklady spojené s umístěním týraného zvířete do náhradní péče a s následnou péčí o něj hradí osoba, již bylo zvíře odebráno.

(4) Náklady na léčení zvířete, které bylo týráno a poškozeno tak na jeho zdraví, ponese osoba, jež tento stav způsobila, i když přesahují hodnotu zvířete.

(5) Náklady spojené se snížením počtu zvířat nebo s utracením zvířat hradí chovatel.

(6) O nákladech podle [odstavců 3 a 4](#) rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností ve správním řízení. Pokud osoba, jejíž zvíře bylo umístěno do náhradní péče, neuhradí náklady podle věty první do 3 měsíců ode dne oznámení rozhodnutí o nákladech, a zvíře je vlastnictvím této osoby, může obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodnout, že se zvíře stává vlastnictvím státu. Na tuto skutečnost musí být vlastník v rozhodnutí o nákladech výslovně upozorněn. Stát zabezpečí péči o takové zvíře.

(7) Pokud je zahájeno správní řízení o zvláštním opatření, zahájí obecní úřad obce s rozšířenou působností vždy také řízení o správním deliktu; to neplatí, jestliže bylo zahájeno v dané věci trestní řízení. Rozhodnutí o zvláštním opatření nelze vydat, pokud je závažnost správního deliktu tak nízká, že je pokuta, která by měla být nebo byla zároveň uložena, na dolní hranici sazby stanovené za daný správní delikt.

## § 28b

### Náhradní péče o týrané zvíře

(1) Rozhodnutí podle [§ 28a odst. 1 písm. a\)](#) musí kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem obsahovat také stanovení podmínek k zabezpečení ochrany zvířete, po jejichž splnění bude zvíře vráceno vlastníkovi zvířete. Obecní úřad obce s rozšířenou působností může na základě podnětu vlastníka rozhodnout o ukončení provádění zvláštního opatření a o navrácení zvířete vlastníkovi. Obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodne o navrácení zvířete vlastníkovi na základě odborného vyjádření krajské veterinární správy, která posuzuje splnění podmínek uvedených ve větě první.

(2) Ustanovení [odstavce 1](#) se nepoužije, pokud po posouzení všech okolností případu nelze předpokládat, že dojde k nápravě pachatele, a zároveň je nepochybné, že nebude v budoucnosti zabezpečena řádná péče o zvíře.

(3) Vlastník zvířete, kterému bylo oznámeno rozhodnutí o umístění zvířete do náhradní péče, je povinen zvíře obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností vydat. Není-li zvíře v určené lhůtě správnímu orgánu vydáno, může být tomu, kdo ho má u sebe, odňato. Za účelem odnětí týraného zvířete, je osoba, která odnětí provádí, oprávněna vstupovat do všech prostor, kde je zvíře chováno. O vydání nebo odnětí zvířete se sepíše protokol, v němž se uvede též popis zvířete.

(4) Náhradní péči zajišťuje osoba, která má zkušenosti s chovem daného druhu zvířat (dále jen „pečovatel“), na základě smlouvy uzavřené s obecním úřadem obce s rozšířenou působností. Součástí smlouvy je rovněž povinnost pečovatele poskytnout obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností doklady o nákladech spojených se zajištěním náhradní péče. Pečovatel je povinen starat se o zvíře s péčí řádného hospodáře.

(5) Pokud se v době náhradní péče narodí mláďata, vztahuje se na ně také rozhodnutí o zvláštním opatření. Jiné produkty a užítky zvířete vzniklé v době náhradní péče jsou vlastnictvím pečovatele.

## § 28c

### Předběžná náhradní péče

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může rozhodnutím nařídit předběžnou náhradní péči o týrané zvíře, jestliže lze ve správním řízení očekávat uložení propadnutí týraného zvířete, rozhodnutí o jeho zabránění nebo rozhodnutí o umístění týraného zvířete do náhradní péče. Toto rozhodnutí nemá odkladný účinek. Prvním úkonem v řízení o předběžném opatření může být vydání rozhodnutí o předběžném opatření. Toto rozhodnutí je ihned po jeho vyhlášení vykonatelné. Odvolání proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek. Zvíře může být odebráno a umístěno do předběžné náhradní péče, i když není při vyhlášení rozhodnutí a odebírání zvířete přítomen chovatel zvířete. Ustanovení [§ 28b odst. 3](#) platí pro předběžnou náhradní péči obdobně.

(2) Není-li propadnutí týraného zvířete uloženo, nebo není-li rozhodnuto o jeho zabránění nebo umístění do náhradní péče, obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodne o vydání zvířete z předběžné náhradní péče na žádost chovatele.

(3) Za účelem zajištění předběžné náhradní péče o týrané zvíře může obecní úřad obce s rozšířenou působností uzavřít smlouvu o provádění předběžné náhradní péče s pečovatelem. Ustanovení [§ 28b odst. 4 a 5](#) platí pro předběžnou náhradní péči obdobně.

(4) Do doby, než je zvíře odvedeno do předběžné náhradní péče z prostor, v nichž je chováno, je uživatel těchto prostor povinen strpět v nich provádění činnosti, která je při péči o zvíře obvyklá. To platí i v případech, má-li být odvedeno zvíře již propadlé nebo zabrané.

(5) Obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který předběžnou náhradní péči o zvíře zajišťuje, náleží náhrada nákladů, které účelně vynaložil na zajištění předběžné náhradní péče a na veterinární péči za účelem odstranění nebo zmírnění újmy na zdraví způsobené zvířeti týráním. Náhradu uvedených nákladů je povinen uhradit pachatel správního deliktu, bylo-li uloženo propadnutí týraného zvířete nebo rozhodnuto o umístění týraného zvířete do náhradní péče, nebo osoba, kterou nelze za správní delikt stíhat, bylo-li rozhodnuto o zabránění týraného zvířete.

(6) Pro předběžnou náhradní péči platí ustanovení správního řádu o předběžném opatření obdobně.

## ČÁST OSMÁ

### ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

#### § 29

(1) Ministerstvo vydá vyhlášku k provedení [§ 5a odst. 7](#), [§ 5c odst. 7](#), [§ 5f odst. 7](#), [§ 5g](#), [§ 5i odst. 6](#), [§ 7a odst. 2](#), [§ 8b odst. 4 a 7](#), [§ 8e odst. 3](#), [§ 12a odst. 5](#), [§ 12c odst. 3](#), [§ 12d odst. 8](#), [§ 12f odst. 5](#), [§ 13 odst. 10](#), [§ 14a odst. 3](#), [§ 14b odst. 4](#), [§ 15b odst. 1](#), [§ 15c odst. 7](#), [§ 15d odst. 7](#), [§ 15e odst. 3](#), [§ 15g odst. 7](#), [§ 16a odst. 1](#), [§ 17 odst. 3](#), [§ 17a odst. 5](#), [§ 18c odst. 5](#), [§ 18g odst. 8](#) a [§ 26 odst. 2](#).

(2) Ministerstvo může vydat vyhlášku k provedení [§ 13a odst. 5](#).

#### § 29a

(1) Osoba, která je k 1. březnu 2004 již zaregistrována podle zvláštních právních předpisů,<sup>9)</sup> je povinna předložit ústřední komisi ke schválení řády ochrany zvířat při veřejném vystoupení nebo svodu zvířat a řády ochrany zvířat při chovu [[§ 21 odst. 3 písm. g](#)] nejpozději do 1. července 2004.

(2) Chová-li chovatel v podniku uvedeném v prováděcím právním předpisu nosnice za použití již instalované technologie, která má minimální výšku 36 cm na více než 65 % plochy klece a jinde minimálně 33 cm, a není starší než 16 let, nepovažuje se jeho jednání do 31. prosince 2009 za týrání zvířat podle [§ 4 odst. 1 písm. v](#)).

(3) Akreditace udělené uživatelským zařízením podle dosavadních právních předpisů zůstávají v platnosti i po nabytí účinnosti tohoto zákona, nejdéle však do doby stanovené v rozhodnutí o jejím vydání.

(4) Osvědčení udělená chovným zařízením a dodavatelským zařízením podle dosavadních právních předpisů zůstávají v platnosti i po nabytí účinnosti tohoto zákona, nejdéle však do doby stanovené v rozhodnutí o jejich vydání.

(5) Řády pro chov a zkoušky zvířat, řády ochrany zvířat při veřejném vystoupení nebo svodu zvířat schválené ústřední komisí podle dosavadních právních předpisů uvedou jejich předkladatelé do souladu s tímto zákonem nejdéle do 2 let od nabytí jeho účinnosti.

(6) Osvědčení udělená podle dosavadních právních předpisů k řízení a kontrole pokusů na zvířatech a k výkonu dozoru zůstávají nadále v platnosti.

#### § 29b

Působnosti stanovené obci v [§ 25 odst. 6](#) a [§ 28 odst. 6](#), působnosti stanovené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo příslušnému úřadu městské části hlavního města Prahy v [§ 28 odst. 6](#) a [§ 28a](#) až [§ 28c](#) jsou výkonem přenesené působnosti.

#### § 30

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

### Vybraná ustanovení novel

#### [Čl. II zákona č. 312/2008 Sb.](#)

#### Přechodná ustanovení

1. Osvědčení o odborné kvalifikaci dopravce přepravujícího zvířata, průkaz osoby přepravující zvířata a registrační list dopravce přepravujícího zvířata, vydané podle dosavadních právních předpisů, pozbývají platnosti uplynutím 6 měsíců po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Osoby, které získaly osvědčení o odborné kvalifikaci dopravce přepravujícího zvířata a průkaz osoby přepravující

zvířata podle dosavadních právních předpisů, jsou povinny požádat ministerstvo o výměnu tohoto průkazu do 6 měsíců po dni nabytí účinnosti tohoto zákona. Při výměně osvědčení budou tyto osoby poučeny o přímo použitelných předpisech Evropských společenství na úseku ochrany zvířat.

3. Osoby, které získaly registrační list dopravce podle dosavadních právních předpisů, jsou povinny požádat do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona příslušný orgán veterinární správy o

a) povolení dopravce, nebo

b) povolení dopravce pro dlouhotrvající cesty a osvědčení o schválení silničních dopravních prostředků nebo osvědčení o schválení plavidel pro přepravu hospodářských zvířat.

4. U vybraných druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči, které jsou stanoveny prováděcím právním předpisem, musí chovatel zabezpečit, aby odborně způsobilá osoba provedla jejich trvalé nezaměnitelné označení prostředky, které způsobují při aplikaci jen mírnou nebo přechodnou bolest, zejména tetováním nebo identifikací čipem, a to do 3 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

5. Osoba odpovědná za péči o handicapovaná zvířata musí úspěšně absolvovat odborný kurz a získat osvědčení o odborné způsobilosti osoby odpovědné za péči o handicapovaná zvířata do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

6. Akreditace udělené uživatelským zařízením a osvědčení udělená chovným a dodavatelským zařízením podle dosavadních právních předpisů zůstávají v platnosti i po dni nabytí účinnosti tohoto zákona, nejdéle však do doby stanovené v rozhodnutí o jejich vydání.

7. Rozhodnutí o schválení řádu ochrany zvířat při chovu a řádu ochrany zvířat při veřejném vystoupení nebo svodu, vydaná podle dosavadních právních předpisů, zůstávají v platnosti i po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

8. Osvědčení o odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat, vydaná podle dosavadních právních předpisů, zůstávají v platnosti i po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

9. Správní řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

## Čl. II zákona č. 359/2012 Sb.

### **Přechodná ustanovení**

1. Pravomocná rozhodnutí o povolení výjimky k porážení jatečných zvířat pro potřeby církví a náboženských společností vydaná podle dosavadních právních předpisů pozbývají platnosti uplynutím 2 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Do 8. prosince 2015 Ministerstvo zemědělství vydává osvědčení o způsobilosti pro osoby podléající se na úkonech souvisejících s porážením zvířat a osvědčení o způsobilosti k usmrcování kožešinových zvířat osobám, které řádně doloží odpovídající odbornou praxi v délce nejméně 3 let.

3. Osobě, která ošetřuje prasata, musí chovatel prasat předat pokyny a poučení o péči o prasata ve lhůtě do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nebo se v této lhůtě taková osoba musí zúčastnit kurzu k péči o prasata pro získání osvědčení o způsobilosti k péči o prasata.

4. Akreditace udělené osobám provozujícím uživatelská zařízení a osvědčení udělená osobám provozujícím chovná a dodavatelská zařízení podle dosavadních právních předpisů zůstávají v platnosti i po dni nabytí účinnosti tohoto zákona do doby stanovené v rozhodnutí o jejich vydání, nejdéle však do 1. ledna 2018.

5. Osvědčení o odborné způsobilosti k řízení, provádění a kontrole pokusů na zvířatech podle § 17 odst. 1 zákona vydaná podle dosavadních právních předpisů pozbývají platnosti uplynutím 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

6. Osvědčení o odborné způsobilosti pro laboranty, techniky a ošetřovatele podle § 17 odst. 3 zákona vydaná podle dosavadních právních předpisů pozbývají platnosti uplynutím 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

7. Pravomocná rozhodnutí o schválení projektu pokusů vydaná podle dosavadních právních předpisů zůstávají v platnosti i po dni nabytí účinnosti tohoto zákona, nejdéle však do doby stanovené v rozhodnutí o jejich vydání. Rozhodnutí o schválení projektu pokusů vydaná podle dosavadních právních předpisů, jejichž doba platnosti přesahuje 1. leden 2018, zůstávají v platnosti i po dni nabytí účinnosti tohoto zákona, nejdéle však do 1. ledna 2018. Rozhodnutí o schválení projektu pokusů vydaná podle dosavadních právních předpisů, ve kterých není doba platnosti výslovně uvedena, zůstávají v platnosti i po dni nabytí účinnosti tohoto zákona, nejdéle však do doby ukončení platnosti rozhodnutí o udělení akreditace osoby provozující uživatelské zařízení, na jehož základě bylo rozhodnutí o schválení projektu pokusů vydáno.

8. Správní řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

9. Školící pracoviště, která pořádají kurzy na úseku ochrany zvířat proti týrání podle dosavadních právních předpisů, musí požádat o akreditaci k pořádání kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání do 1 měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Jestliže školící pracoviště podá žádost podle předchozí věty, je oprávněno pořádat do doby 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona kurzy na úseku ochrany zvířat proti týrání bez akreditace k pořádání kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání.

---

1) Směrnice Rady [93/119/ES](#) ze dne 22. prosince 1993 o ochraně zvířat při porážení nebo usmrcování.

Směrnice Rady [98/58/ES](#) ze dne 20. července 1998 o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely.

Směrnice Rady [2007/43/ES](#) ze dne 28. června 2007 o minimálních pravidlech pro ochranu kuřat chovaných na maso.

Směrnice Rady [2008/120/ES](#) ze dne 18. prosince 2008, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady [2010/63/EU](#) ze dne 22. září 2010 o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely.

1a) Nařízení Rady (ES) č. [1255/97](#) ze dne 25. června 1997 o kritériích Společenství pro místa zastávek a o změně plánu cesty uvedeného v příloze směrnice [91/628/EHS](#).

Nařízení Rady (ES) č. [1040/2003](#) ze dne 11. června 2003, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. [1255/97](#), pokud jde o použití míst zastávek.

Nařízení Rady (ES) č. [1/2005](#) ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic [64/432/EHS](#) a [93/119/ES](#) a nařízení Rady (ES) č. [1255/97](#).

Nařízení Rady (ES) č. [1099/2009](#) ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování.

1b) Zákon č. [162/2003 Sb.](#), o zoologických zahradách a o změně některých dalších zákonů (zákon o zoologických zahradách).

1c) [§ 3 zákona č. 166/1999 Sb.](#), o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon).

1d) Například vyhláška č. [286/1999 Sb.](#), kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. [166/1999 Sb.](#), o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), o zdraví zvířat a jeho ochraně, o veterinárních podmínkách dovozu, vývozu a tranzitu veterinárního zboží, o veterinární asanaci a o atestačním studiu, ve znění vyhlášky č. [399/2001 Sb.](#), vyhláška č. [287/1999 Sb.](#), o veterinárních požadavcích na živočišné produkty, ve znění pozdějších předpisů.

1e) [§ 44 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb.](#), o myslivosti.

1f) [§ 59 a 59a zákona č. 166/1999 Sb.](#)

1g) Zákon č. [99/2004 Sb.](#), o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. [114/1992 Sb.](#), o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

1h) Zákon č. [154/2000 Sb.](#), o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. [136/2004 Sb.](#), kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem.

1j) Například zákon č. [239/2000 Sb.](#), o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

1k) Zákon č. [219/1999 Sb.](#), o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. [273/2008 Sb.](#), o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. [124/1992 Sb.](#), o Vojenské policii, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. [553/1991 Sb.](#), o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. [555/1992 Sb.](#), o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. [13/1993 Sb.](#), celní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. [185/2004 Sb.](#), o Celní správě České republiky.

2) Zákon č. [166/1999 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.

2a) Zákon č. [449/2001 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. [99/2004 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.

2b) [§ 54 zákona č. 166/1999 Sb.](#)

2c) Zákon č. [258/2000 Sb.](#), o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

2d) [§ 10 a násl. zákona č. 166/1999 Sb.](#)

2e) Zákon č. [114/1992 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. [100/2004 Sb.](#), o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), ve znění zákona č. [444/2005 Sb.](#)

2f) Zákon č. [120/2002 Sb.](#), o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. [326/2004 Sb.](#), o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

2g) [§ 22 zákona č. 154/2000 Sb.](#), o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění zákona č. [309/2002 Sb.](#)

[§ 53 zákona č. 166/1999 Sb.](#)

2i) Například zákon č. [167/1998 Sb.](#), o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [79/1997 Sb.](#), o léčivech a o změnách a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

2j) [§ 21 odst. 2 a 3 zákona č. 166/1999 Sb.](#)

2k) Příloha 1 oddíl 2 kapitola 3 bod 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. [854/2004](#) ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní pravidla pro organizaci úředních kontrol produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě.

2l) Čl. 2 písm. b) nařízení Rady (ES) č. [1/2005](#).

2m) [§ 3 odst. 1 písm. f\) zákona č. 166/1999 Sb.](#), ve znění zákona č. [131/2003 Sb.](#) a zákona č. [48/2006 Sb.](#)

2n) Čl. 6 odst. 4, čl. 9 odst. 2 písm. a), čl. 17 odst. 1 a přílohy I a II nařízení Rady (ES) č. [1/2005](#).

2o) Zákon č. [326/1999 Sb.](#), o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

2p) Čl. 2 písm. c) nařízení Rady (ES) č. [1/2005](#).

2q) Čl. 6 odst. 5, čl. 17 odst. 2, příloha III kapitola III a příloha IV nařízení Rady (ES) č. [1/2005](#).

3) Zákon č. [166/1999 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška č. [296/2003 Sb.](#), o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, ve znění pozdějších předpisů.

3a) Zákon č. [91/1996 Sb.](#), o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. [451/2000 Sb.](#), kterou se provádí zákon č. [91/1996 Sb.](#), o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.

3b) [§ 23c](#) zákona č. [154/2000 Sb.](#), ve znění zákona č. [282/2003 Sb.](#) a zákona č. [130/2006 Sb.](#)

3c) Oddíl III přílohy II nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. [853/2004](#) ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu, v platném znění.

3d) Písmena b) až e) přílohy IV nařízení Komise (EHS) č. [1538/91](#) ze dne 5. června 1991, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (EHS) č. [1906/90](#) o některých obchodních normách pro drůbeží maso, v platném znění.

3e) Nařízení Rady (EHS) č. [2092/91](#) ze dne 24. června 1991 o ekologickém zemědělství a k němu se vztahujícím označování zemědělských produktů a potravin, v platném znění.

4) Zákon č. [99/2004 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.

4a) [§ 45 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb.](#)

4b) Zákon č. [449/2001 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.

4c) Zákon č. [114/1992 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. [100/2004 Sb.](#), ve znění zákona č. [444/2005 Sb.](#)

4d) Zákon č. [18/2004 Sb.](#), o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů.

5) Například nařízení Rady č. [1255/97](#) ze dne 25. června 1997 o kritériích Společenství pro místa zastávek a o změně plánu cesty uvedeného v příloze směrnice [91/628/EHS](#), nařízení Rady 1040/2003 ze dne 11. června 2003, kterým se mění nařízení (ES) č. [1255/1997](#), pokud jde o použití míst zastávek, nařízení Rady (ES) č. [411/98](#) o doplňkových požadavcích na ochranu zvířat u silničních vozidel používaných pro delší než osmihodinovou přepravu zvířat.

5a) Čl. 26 odst. 5 nařízení Rady (ES) č. [1/2005](#).

5b) Čl. 18 a 19 nařízení Rady (ES) č. [1/2005](#).

5c) Čl. 10 a 11 nařízení Rady (ES) č. [1/2005](#).

5d) Čl. 14 nařízení Rady (ES) č. [1/2005](#).

5e) Čl. 2 písm. h) nařízení Rady (ES) č. [1/2005](#).

5f) [§ 4c](#) zákona č. [252/1997 Sb.](#), o zemědělství, ve znění zákona č. [291/2009 Sb.](#)

5g) Čl. 48 nařízení Komise (ES) č. [796/2004](#) ze dne 21. dubna 2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k podmíněnosti, odlišení a integrovanému administrativnímu a kontrolnímu systému uvedených v nařízení Rady (ES) č. [1782/2003](#), kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce, v platném znění.

5h) Čl. 13 odst. 3, čl. 18 odst. 3 a čl. 19 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. [1/2005](#).

5i) Čl. 26 odst. 6 nařízení Rady (ES) č. [1/2005](#).

6) [§ 35 zákona č. 128/2000 Sb.](#), o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. [313/2002 Sb.](#)

6a) Například nařízení vlády č. [27/2002 Sb.](#), kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem zvířat.

- 6b) Zákon č. [101/2000 Sb.](#), o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 7) [§ 2 odst. 2 obchodního zákoníku](#).
- 9) Například zákon č. [83/1990 Sb.](#), o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.
- 10) [§ 21 a 22 zákona č. 455/1991 Sb.](#), o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- 11) Čl. 2 písm. n) nařízení Rady (ES) č. [1099/2009](#).
- 12) Čl. 2 písm. l) nařízení Rady (ES) č. [1099/2009](#).
- 13) Nařízení Rady (ES) č. [1099/2009](#).
- 14) Čl. 21 nařízení Rady (ES) č. [1099/2009](#).
- 15) Čl. 21 odst. 5 a 6 nařízení Rady (ES) č. [1099/2009](#).
- 16) Příloha I nařízení Rady (ES) č. [1099/2009](#).
- 17) Čl. 20 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. [1099/2009](#).
- 18) [§ 1b vyhlášky č. 208/2004 Sb.](#), o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů.  
[§ 50 vyhlášky č. 268/2009 Sb.](#), o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů.
- 19) Čl. 2 písm. g) nařízení Rady (ES) č. [1099/2009](#).
- 20) [§ 3 písm. a\) zákona č. 3/2002 Sb.](#), o svobodě náboženského vyznání a o postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů.
- 21) Čl. 10 odst. 1 čtvrtý pododstavec směrnice Evropského parlamentu a Rady [2010/63/EU](#).
- 22) Čl. 55 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady [2010/63/EU](#).
- 23) Čl. 21 odst. 2 nařízení Rady (ES) [1099/2009](#).